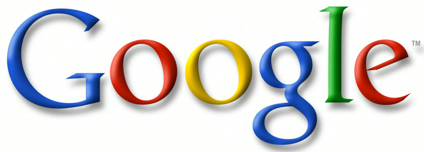

Boghandlerbiblioteket.

Bøgerne bedes behandlet med varsomhed, saa tilsmudsing undgaaes. Især henstilles til laantagerne ikke at vende bladene med vædede fingre.

HELGA

S. SCHANDORPH

HELGA

FORTÆLLING

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1900

I.

Overlærer ved Borgerskolen, Rasmus Løgstrup, var efter sigende den eneste Mand i Byen, der kunde Engelsk. Denne Kundskab havde i de sidste Aar skaffet ham enkelte Privattimer. Stænk af Kulturstrømmens Bølger var sprøjtet ind over den lille By. Det var gaaet op for enkelte af de mere fremskredne Beboere, at et Verdenssprog var ret gavnligt i forskellige Bestillinger. Den gamle Ungkarl, Rasmus Løgstrup, havde det ellers jævnt godt, hvad han ogsaa erkendte i de Bønner, han opsendte, naar han skulde spise og havde spist. Nu gav hans Privattimer ham Raad til at drikke en Romtoddy hver Aften. Tidligere undte han sig kun den Nydelse Lørdag og Søndag Aften. Han nød Toddyen med Andagt, om han end ikke gad læse saa lange Bønner til den, som naar han spiste varm Mad; han nøjedes med Bøn uden Ord og med foldede Hænder.

Rasmus Løgstrup havde vel ogsaa Grund til at være taknemmelig mod Verdensstyrelsen. Han

var født i en af de smaa Limfjordsbyer og havde faret til Søs, havde endog som Kok været med i Messina paa et Skib, der førte Appelsiner hjem.

Men saa hændte det en Aften, da han havde toldet af Kaptejnens Romflaske, at han faldt paa Kahytstrappen og brækkede sit Ben. Det blev daarligt sat sammen, og han blev uhelbredelig halt for hele Livet og uduelig til Sømandslivet. Hans Fader, der var Driver for en af de større Studehandlere, satte Rasmus paa et jydsk Seminarium. Efter at have fungeret i smaa Levebrød i sin Fødeprovins, fik han en lille Plads ved Borger- og Friskolen i den sjællandske Købstad, og da han hang flittig i, naaede han ved Tidernes Gunst og ved ældre Kollegers hurtig efter hverandre følgende Dødsfald at blive ældste Lærer efter Kateketen. Da denne, som Følge af tidssvarende Reformer, ikke mere var første Mand ved Skolen, fik Rasmus Løgstrup Prædikat af Overlærer.

Kateketen var den eneste i Byen, der havde noget mod Rasmus Løgstrup. Han kaldte ham en rævedannet Jyde. Kateketen kunde ikke et Ord Engelsk. Men han tillod sig at tvivle om, at Rasmus Løgstrup i sit korte Sømandsliv havde været i Stand til at lære „Havets Sprog“. Den Gang havde han jo ikke fjerneste grammatisk Begreb. Og han vedblev at være en Klodrian i Grammatik. Han kom aldrig ud over sin gammeldags seminaristiske Lærdom og snakkede om „Gerundium“ og „Supinum“ i Dansk.

Borgerskabet holdt dog paa den ensomme gamle Jyde, der havde vist sig som en dygtig Regnemester i sin Egenskab af Revisor ved Sparekassens og Kommunens Regnskab, og af og til havde leveret „stemningsfulde“ Sange ved Klub- og Jubilæumsfester. Han kom aldrig nogen for nær og havde været Lærer for Flertallet af Byens mest agtede Borgere.

Rasmus Løgstrup var nu en stille, glad Herre henad de treds. Han betalte enhver sit, lagde op af sin Gage, var Formand for Velgørenhedsselskabet, venlig mod sine yngre Kolleger, udtalte sig aldrig hverken for eller imod Reformer paa Skolevæsenets Omraade. Blev noget forandret, lød han, hvad der blev paabudt, for det kom ikke an paa, om Regulativet for Skolerne var godt eller slet, om Børnene brugte den eller den Lærebog, naar bare Læreren forstod at tage dem. Var den heidelbergske Katekismus bleven beordret i Stedet for Luthers — Rasmus Løgstrup havde været ligeglad og blot adlydt Øvrigheden.

— Det har s'gu saa lidt at sige, om de hitter paa noget nyt. Verden gaar sin Gang, og Jorden drejer sig om Solen, enten de saa kalder Tingen Subjekt eller Grundord, Verbum eller Udsagnsord, Infinitiv eller Nævneform. Bare man forstaar det. Hvor gider dog Menneskene ligge og rakke med saadant noget — rent ud sagt — Skidt? Kan det ene ikke være lige saa godt som det andet?

Han havde faaet sin Pibe tændt, sin uldne

strikkede Vest paa, en Kop god Kaffe med tykt Flødeskind anbragt paa Stumtjeneren foran sin Lænestol, hvor gyldne Messingsøm blinkede omkring det „amerikanske“ grønne Læderbetræk. Han nød Tilværelsen med Tak til alt det godes miskundelige Giver.

Da saa' han gennem Vinduesspejlet en stor mager Mand med et mere end halv voksent Pigebarn ved Siden styre sin Gang tværs over den brede Gade mod hans Dør. Rasmus Løgstrup havde i sin pædagogiske Embedsstilling ganske aflagt sin gamle Sømandsvane at bande, men naar han var ene, og ingen kunde høre det, tog han Erstatning for sin Selvovervindelse. Da slap han sommetider nogle farlige Eder ud. Han syntes, at det klarede Humøret og lettede Fordøjelsen, som med Alderen var bleven noget treven. Han udbrød:

— Der kommer, den Onde stejle mig, Peter I. S. Petersen med sin store Tøs, som slaas og rives med Stifmoderen. Ja, hvad D'ævlen skal man sige til det. De Halvsøskende vil jo tage et farligt Bid i Peter I. S. Petersens tilkommende Stervbo, og Menneskene — ja, de kan s'gu være meget rare, men ædle — nej. Det bliver de maaske i det tilkommende Liv, aldrig her i den timelige Tilværelse. Hvad Fa'en i hede Helvede mon Peter I. S. Petersen og hans læggeløse Tøs vil her?

Efter denne Udladning sprang Rasmus Løg-

strup ret rask op af Stolen og beredte sig paa at modtage Købmanden og hans Datter. Han havde jo set den første gribe efter Haandtaget paa Ringeapparatet, hørte det straks efter hvine oppe i Knækket og endelig Klokken ringe stærkt og mange Gange.

Han lod sin gamle Lisbet lukke op.

— God Dag, Peter I. S. Velkommen, Sønneke.

Købmanden var en af hans Elever af første Hold.

— God Dag, god Dag, Løgstrup. Ja, ser De, nu byder jeg min Datter til hendes Faders værdige gamle Religionslærer, ja for De var den første, der indviede mig i Religionens hellige Sandheder.

— Ja vel, Peter I. S. Men Du har sikkert glemt dem, din Rad. De passer ikke, naar man skal købe og sælge — hvad?

Købmanden gjorde en Grimace og pegede med Øjnene hen mod den store Pige, som om han vilde sige, at saadant noget skulde man ikke tale om i Børns Nærværelse.

Rasmus Løgstrup skyndte sig med at sige:

— Der er Undtagelser, Peter I. S., der er Undtagelser. Jeg vil gærne tro, at hos Dig er Guds Ord ikke faldet blandt Stene.

Overlæreren, der tillige var Kordegn ved „Lille Kirke“, havde straks sin Kordørsdiktion og Holdning til sin Raadighed.

— Naa, Peter I.?

— Vil De lære Helga noget Engelsk? Hun har lært noget i Frøken Blacks Skole, men Fruentimmer — de har ingen rigtig Grammatik eller Logik.

— Nej, kun saadan til eget Brug. Ja vel.

— Hvad skal det saa koste, Løgstrup?

— Det ved Du jo nok, Peter. En Krone Timen. Nøjeste Pris.

Købmanden rejste sig:

— Nej ved De hvad, Hr. Løgstrup. Jeg troede ikke, at min gamle Lærer vilde være saa haard ved mig.

— Tjener Du ikke mere pr. Time, Peter?

— Ja, det véd jeg s'gu ikke, saadan i en Svup. Og saa er jo alt mit paa det løse, og De har jo Deres faste.

— Jeg bytter gærne *mit* faste med *dit* løse, Peter. Peter Isak Sørensen Petersen.

— Hm. Men saa løber en Købmand altid en stor Risiko.

— Hør Peter, kender jeg Dig ret, saa risikerer Du s'gu ikke et Æble uden at faa en Pære igen. Kan Du huske, da Du gik i Skole og havde fundet paa at faa brugte Staalpenne til at se ud som ny? At Du samlede op fra Gulvet de Penne, de andre Drenge havde kasseret og smidt derned? Og saa solgte dem igen til de samme Drenge, som havde smidt Pennene, for halv Pris, men bildte dem ind, at Du havde numset dem i din

Faders Butik? Ja, Isak er et af dine Døbenavne, Du burde været Jøde, Peter, omskaaren, ikke døbt.

Den gamle Kordegn var vred, ænsede ikke, eller lod, som han ikke ænsede Købmandens Øjekast, der opfordrede ham til at huske Barnets Nærværelse.

— Saa, saa, saa, Hr. Løgstrup, sagde Købmanden. Lad os ikke skamme os ved at være Forretningsmænd. Det er jo alle ordentlige Mennesker, saa længe de dvæler i den jordiske Tilværelse.

Peter I. S. Petersen smagte paa sin Ripostreplik, syntes, at den var vellykket og saa' hen til sin Datter, men mødte et Blik saa hvast som hans fint slebne Barberkniv. Han overvandt Trangen til at lange hende den Ørefigen, der kløede i hans Haand, skønt hun var konfirmeret.

Petersen satte sig igen. Han arbejdede sig frem til Ro og sagde:

— Lad os nu snakke om Tingen, Løgstrup . . . Gaa saa, Helga. — Nu har jeg jo fremvist Dig for Hr. Løgstrup.

— Det er jo en nysselig Pige, Du har lagt Dig til, Peter —

— Ja, hun var dyr, for hendes Moder maatte jo . . . krep . . . jeg mener, hun omskiftede Tiden med Evigheden, da den lille saa' Lyset.

Peter I. S. lod, som om han kvalte en smertelig Erindring og sagde blidere end før:

— Gaa saa, lille Helga, saa er Du rar. Sig Farvel til din Faders gamle Lærer, som bibragte ham Kundskab til Gud og Naturen og lignende Ting.

Helga sendte sin Fader et — om muligt — hvassere Øjekast end før, nejede kluntet for den gamle Overlærer, lukkede Døren op, slog den i med et stærkt Smæld og forsvandt.

— En hamper Tøs, sagde Overlæreren ved sig selv.

Peter I. S. Petersen drog Vejret lettere.

— Hør, gamle værdige Ven, sagde han. Enhver Forretning er en Handel. Nu skal De se.

Købmanden trak sin Tegnebog frem, aabnede den, vædede sine Fingre med Spyt og talte nogle Sedler, betænkte sig lidt og lagde tre danske Tikronesedler og en svensk Femkroneseddel ud paa Bordet

— Vil De, kære Ven, give Helga 40 Timer i Engelsk? Men ser De, enhver Køber faar Rabat for kontant Betaling. Ikke? Altsaa 35 Kroner for Kontant og forud.

Gamle Løgstrup blev blød ved Synet af Sedlerne. Han omsatte straks den kontante Mønt i Romtoddy. Han var Lærer i Regning, regnede Toddyen à 25 Øre og fik straks Facit ud.

— Lad gaa, sagde han, gav Købmanden Haandslag og stak Sedlerne i Bukselommen. Han følte sig nu som en Mand, der havde Raad til at være flot.

— Saa er der Lidkøbet, lille Peter I. S.

— De mener?

— Fa'en staa i Dig, Peter I. S. Har Du aldrig pranget med Heste? Hør min Dreng, der i Hjørnehængeskabet . . . . Se nu paa din Datter, saa pænt hun gaar paa Bentøjet og holder op. Hun har formelig faaet Pusselanker. Nu stikker hun ind i din Bod. Men der i Hjørnehængeskabet, der staar en Klukflaske og Glas ved Siden af Kognakken, Peter.

Købmanden var vel nok lysten efter en Dram. Men han huskede paa, at han var Byraadsmedlem og havde en vis formel Forpligtelse til at hævde sit Menneskeværd.

— Ja om Heste og Kvæg, Løgstrup. Men man handler jo ikke med Mennesker og . . . saadan aandelige Sager.

— Hør, Peter. Her er ingen Vidner. Du er s'gu ikke bange for at sælge din egen Moders Kadaver, naar Du kan hugge et Par Kroners Penge . . . Naa naa . . . jeg har Respekt for, hvad man med et fremmed Ord kalder Konsekvens. Er man Kræmmer, er man Kræmmer. Jeg lever jo af at undervise Menneskesjæle. Jeg gjorde det — her mellem os — Fa'en hente mig inte gratis. Kun til Provsten siger jeg bevægelige Ord om min Kærlighed til Tingen — om mit opofrende Sindelag.

— De er for oprigtig, kære Hr. Løgstrup.

— Det er jeg ogsaa. Men, Peter, jeg vogter

mig vel for Vidners Nærværelse. Naar vi skal være ærlige, saa lad os tilstaa, at vi alle driver Forretninger, og *det* med de nødvendige Kneb, naar vi ikke er Fjolser. Er Du ingen Hund efter en lille Hybenkradser, Peter I. S.? Jo der kan Du selv se.

Købmanden havde faaet skænket. Lærer og Discipel nikkede til hinanden, delte hver sin Snaps i to Afdelinger, drak ud. Da skænkede den gamle Lærer et halvt Glas til hver.

Købmanden tog Ordet:

— Nu bliver De vel ikke vred, om jeg beder Dem om Kvitteringen for Forudbetaling? De talte saa ærligt om Forretningssager. Jeg mener: For Livs og Døds Skyld.

— Forstaar sig, sagde Overlæreren, der nu var flot og lyrisk.

I en Fart trak Købmanden en Kvitteringsblanket op af Tegnebogen, udfyldte den og præsenterede den til Underskrift for Overlærer Løgstrup, som læste den igennem og satte sit Navn R. Løgstrup under i et sirligt Anagram med et mægtigt Sving som Afslutning. Købmanden rejste sig, tog Hat og Stok. Overlæreren sagde:

— Er det, fordi Du ønsker, at din Datter skal have, hvad man i vor Tid kalder almindelig Dannelse, at Du vil have, hun skal perfektioneres i fremmede Sprog?

— Aa, oprigtig talt, Løgstrup, det er mest

for at faa hende til at tænke paa andet end at skændes med min Kone, hendes Stifmoder. Helga er, naar jeg rent ud skal sige det — —

— Noget hamper, som det hedder i de nyere Tider.

— De følger skam med, Løgstrup, for det samme siger min Kræmmerdreng, Marius. Netop det Ord. Ja, man maa følge med. Men naar man som jeg er bunden til Disken, er det ikke saa nemt. Men bliver Helga ved at være saadan, saa vil jeg se at faa hende lavet til at tage Lærerindeeksamen, betale hende lidt Forskud paa sin Arv og sætte hende i Kost i København nogle Aar.

— Du sagde, at hun var arrig, Peter. Det duer ikke i Lærerfaget. Det vil sige, en Lærer skal en enkelt Gang lade, som om han er saa knusende gal, at han gerne kunde mase den Dreng eller Tøs, han har for sig, men indvendig grine ad det hele. Deri bestaar, uden Skaberi, den hele Pædagogik.

— Ja, nu faar vi se. Farvel, Løgstrup.

— Farvel, Peter.

Da Købmanden var gaaet, sagde Løgstrup:

— Han er endnu større Tyveknægt end hans brave salig Fa'er. Hun — Tøsen skal laves til til en Eksamen. Det er jeg ikke glad ved. Det er saadant noget bestemt noget. Jeg holder mere af, naar de blot vil have almindelig Dan-

nelse. Saa kan man gi'e dem en Sludder for en Sladder.

Almindelig Dannelse.

Overlæreren spyttede Skraaspyt og Langspyt. Han havde Øvelse i akkurat at ramme Spyttebakken.

II.

Hvis Peter I. S. Petersen i et kort Fyndsprog skulde nedlægge sin Livsanskuelse, vilde han sige: Hver Mand er Tyv i sin Næring. Det Princip, mente han, var Sjælen i al Handel og Vandel, og det havde han arvet fra sin salig Fader, Jens Peter Petersen.

Samme Fader var Degnesøn fra Landet. Da han blev sat i Købmandslære, var det i en af disse alsidige Købstadsforretninger, der forsyner Kunderne med alle mulige Slags Varer ligefra Musselin til Klipfisk. Men han vidste at stable Eneste- og Toskillinger op i høje Bunker, og i de Tider, da Bønderne ikke havde stor Adgang til at kunne kontrolere hans Priser, triumferede Jens Peter Petersen over Kunderne ved sin intellektuelle Overlegenhed ligesom over sin Svend ved sin fysiske. Hvis denne vovede at „ræsonnere indvendig“, hvad Principalen paastod straks at kunne se paa ham, havde han øjeblikkelig, hvad denne

kaldte „en flad Øretæve“ langet ud paa sin Kind, uagtet han var en fuldvoksen Karl.

Naar en Gaardmand med Kone stod foran Disken og handlede med „Kevmanden“ bagved, maatte den sidste altid slaa et Par Skilling eller fire af pr. Pund af Sukker, Kaffe og Ris eller pr. Alen af Tøjer og give Manden en hvid og Konen en rød Snaps, samt lidt „Siner“ eller Svedsker hjem til de Smaa i Tilgift, og saa maatte Konen ind hos Madammen til en Kop Kaffe og Manden ind i Skænkestuen til en Snaps hvid Rom eller Punschekstrakt. Det var Tilgift, og det var almindelig Tro blandt Bønderne, at Jens Peter Petersen var den flinkeste Købmand, hvad Tilgift angik.

De tænkte ikke paa, at Jens Peter Petersen alt havde taget sin Oprejsning, inden han hurtig mumlende opgjorde Regnskabet paa Disken i Butiken. Mærkede han, at det gik, kunde der vel ogsaa i disse Opgørelser forekomme raske smaa Additioner, hvorved 7 og 8 blev til 19 og 35 og 37 lige netop 82.

Den eneste Søn blev opdragen i samme sunde Handelsprinciper. Efter sin Konfirmation blev han sat i Manufakturhandlerlære i en større Købstad, thi Faderen tilstod, at hans Styrke var de „korte“ Varer, og efterhaanden som hjemmegjort Uldtøj, Hvergarn og Blaarlærred gik ud af Brug, vilde fabrikerede Manufakturvarer have Fremtid for sig.

Da Jens Peter var gaaet til sine Fædre, gjorde

Peter Isak Sørensen Petersen sig til Manufakturist, lod lange Vinduer med store Ruder og udhængte store Tøjstykker erstatte de gamle Vinduer med deres Citroner og Brystsukkerglas paa smalle Hylder. Han behandlede Alenen med samme overlegne Virtuositet som Faderen sine Vægtlodder og Pæglemaal, afskaffede Skænkestuen og gav Konerne Chokolade paa Markedsdagene. Derved løftedes han i sin egen og sine Bysfællers Bevidsthed op i en højere Sfære, blev Medlem af Byraadet og holdt Tale for Kongefamilien ved Fugleskydningsmiddagen, naar Borgmesteren havde talt for Magistraten.

Den unge fremadskridende Mand i sin „første Klasses Mode- og Manufakturhandel" med Navnet *Peter I. S. Petersen* straalende fra Skiltet i Guld paa Sort, blev under Lykkens Solskin, der bragte de fra Jens Peter Petersen arvede 25000 Rigsdaler til at yngle, en ret lyrisk, glad Sjæl, der ydede Livets højere Magter, hvad han syntes, der tilkom dem.

Han sang første Tenor i Sangforeningens Kvartet, han stillede sig i Spidsen for Indsamlingen til en Sølvpokal, da Byens Provst og Sognepræst skulde fejre sit 40 Aars Jubilæum som ordineret Mand, gik regelmæssig i Kirke hver anden Søndag og til Ligbegængelse iført Kjole, naar Liget da ikke var en „ren Sjover". Han kunde skyde og skød en Gang „Brystpladen" paa Fuglen ned til sig selv og en Gang til Postmesteren, der altsaa

maatte give Champagne. Da Postmesteren nu mente, at han skyldte sig selv at drikke saa meget som muligt af den kostbare Drik, han skulde betale, blev han, som første Lærer Løgstrup sagde: „i Guds Navn mildest talt fuld“. Peter I. S. Petersen bragte ham hjem i Vognmand Povl Hermansens Landauer og betalte selv Vognlejen. Han havde den Bevidsthed, at han havde været ædel, thi Postmesteren var Kammerherre og burde have betalt selv.

Efter denne danske Dannismands Daad kom Peter I. S. Petersen hjem til sin Bolig paa Byens Torv. Hans Husjomfru Marie Magdalene Bruns lukkede op. Hun var sund og fed, saa', at hendes Husbond bevægede sig med noget Besvær, hjalp ham Klæderne af — og ti Maaneder efter havde hun, Datteren af en blodfattig Klejnsmed, allerede været gift i seks Maaneder med den ansete Mode- og Manufakturhandler og bragt til Verden en lille Datter. Hverken hun eller Peter I. S. Petersen anede Oehlenschlägers Tilværelse, men det Oldnordiske var dog sivet saa vidt ud i Publikum, at den velskabte Datter blev døbt med Navnene: Helga Valborg Thora Thyra Petersen.

Moderen døde kort efter at hun havde bragt det store 8 Punds vejende Pigebarn for Lyset.

Peter I. S. Petersen sad Enkemand i en halv Snes Aar, og Velstand voksede op om ham. Med den voksede Anseelsen. Han blev Kasserer for Sangforeningen, Revisor i Diskontobanken, Præsi-

dent for Forskønnelsesselskabet, Sekretær i Skyttelavet og Gud véd hvad. Enkelte Udskejelser i Retning af det erotiske tilgaves let den velstaaende Ungkarl, især da han diskret dækkede derover og, naar der var Tale om Alimentationsbidrag, gav udover det strængt lovbefalede.

Men hans Datter Helga voksede ikke i Dyd og Yndest samtidig med at hun rendte i Vejret som en ung Poppel. Hun var berømt for sin Uartighed og kom fra Skole med sin Karakterbog fuld af Anmærkninger for at svare uforskammet, for at være uopmærksom, for at snyde sin Næse paa upassende Tid og Sted. Mangen Moder i Byen med mer end giftefærdige, i alt Fald mod Giftermaal stærkt higende Døtre, turde ikke gøre Skridt hos Manufakturhandleren, saadan en Stifdatter vilde jo tage Livet af Klara, Birgitte, Agnes eller Thora, hvad nu de forskellige disponible Ungmøer hed. Det var Mødrene enige om, naar de kom sammen.

En skøn Formiddag kom Peter I. S. Petersens Nabo, Rebslager Ludvigsen, ind i Butiken og spurgte Svenden, om Peddersen var hjemme. Jo, han var inde i Kontoret.

— G'da', Peddersen, G'da'. Ja, jeg har noget alvorligt at tale med Dem om. For det første la'er De min Stuepige Klementine gaa. Hører De?

— Vil De være saa god at moderere Dem, Ludvigsen.

— Nej, Gu' vil jeg ej, Peddersen. Jeg mis-

under Dem ikke, at De har flere Penge end som jeg. Det bliver en Sag, som De maa klare med Vorherre. Men De har ikke mere Lov til at være Bytyr end enhver anden Borgermand her i Byen.

— Hør, Ludvigsen, jeg ved ikke, hvad der giver Dem Ret til at snakke saadan til mig.

— Det véd jeg s'gu heller ikke, men jeg ta'r mig den selv, gør jeg, ja Gu' gør jeg saa. Men jeg vil ha' frisk Luft om Aftningen og ryge min Pibe i Fred, og De behøver ikke at kravle over Stakittet og sætte Dem i Lysthuset og oversnaske Klementine med Kys, saa det smælder langt op ad Reberbanen. Maa jeg spørge Dem — vil De beskylde Klementine for at have stjaalet de Handsker, hun havde paa i Kirken i Søndags?

— Nej, Ludvigsen, det være langt fra.

— Nej for det tør De inte, for De har foræret hende dem.

— Det er Snak, som De ikke kan bevise.

— Lad det nu være, Peddersen. Men jeg vil ikke ha' en flink Pige ødelagt, saa hun i Vinter gaar og ser ud som en Griseso og støder mod alting, naar hun skal mase med sine Sager. — — For det andet: Jeg skal bede mig fritaget for, at Deres lange Datter kravler over Havestakittet og op i mit store Kejserindepæretræ og æder af de Pærer, saa hun er ved at revne, æder sig saa tung, at hun bliver hængende i sine Bukser, naar hun igen skal over Stakittet. Hun vilde hænge der

endnu, hvis jeg ikke ganske personlig havde reddet hende i denne Morgenstund. Det kan jeg maaske heller ikke bevise, hvad Peddersen?

— Vil De have en Bajer, Ludvigsen?

— Kan De selv se, at jeg har Ret. Ja, saa har jeg sagt, hvad jeg havde paa Hjertet. De kan selv se paa Deres Datters Bukser, der er en Flænge saa bred som det halve af Gaden. Naa, De har jo Bommesi nok i Deres Bod. Men saa er vi igen gode Naboer, Peddersen, De gi'r vel en Gibernakker til Bajeren — — for Mavens Skyld.

Peter I. S. Petersen ærgrede sig forfærdeligt over, at en saa simpel Børste som Ludvigsen havde tiltalt en med saa mange Tillider hædret Borger paa en saa gevorben Maade.

Men hans hjemlige Sorgers Maal var endnu ikke fuldt.

En Dag kom en Dame mellem to Aldre, stor, ret køn, lidt førladen med mørke knebelsbartlignende Bryn ind i Butiken. Hun spurgte den pyntede ny Kommis, Hr. Grosjean, der havde været Dreng i en Butik paa Østergade i København og gik med Neglemanchetter i Butiken, om „Chefen“ var hjemme. Hr. Grosjean gjorde en ubeskrivelig flot Bevægelse op i sit friserede Haar. Det var en dannet Dame, hun sagde „Chefen“.

— Jeg skal bringe ham til Veje, sagde han med et tænderblottende Smil. Jeg er Lagerchefen.

Han var eneste Svend i Butiken, men da Damen kaldte hans Herre Chefen, vilde han ogsaa

have en fin Titulatur. Han havde flere Gange i den korte Tid, han havde været i Byen, ærgret sig ved at høre Indfødte sige, naar han passerede dem Søndag Formiddag paa sin Promenade: „Det er Peddersens ny Svend, som har staaet paa Østergade inde i København". De kunde dog kalde ham Kommis. De Klodrianer kunde da heller ikke en Gang sige hans franskklingende Navn og kaldte ham for Grosian.

Damen i Fløjelsoverstykket blev vist ind i Kontoret. Peter I. S. Petersen fôr ned fra sin højt opskruede Stol foran Pulten. Det var jo Frøken Black, Forstanderinde for Byens Pige-institut.

Hu ha. Hvor saa' hun bekymret og deltagende ud.

— Hr. Manufakturhandler Petersen?

— Ærbødigst til Tjeneste, Frøken.

Han rykkede en Armstol frem.

— Lad mig straks komme til Sagen, Hr. Petersen. Jeg vilde tale et Alvorsord med Dem om Deres Helga.

— Saa for Satan, bandede Petersen indvendig. Han anede noget ondt.

— Hr. Petersen. En Kvinde i min Stilling er vanskelig situeret.

— Bevares. Alle Forretninger giver Bryderi, Frøken.

— Ser De, det er haardt, naar jeg maa er-

klære Dem under fire Øjne: Jeg kan ikke magte Deres Datter. Jeg maa opgive hende.

— Aa nej dog, ærede Frøken. Lidt alvorlige Formaninger. Selv en lille en paa Kæft— paa Kinden skulde jeg slet ikke have noget imod.

Frøkenen smilede nedladende.

— Den Art Straffe har endog overlevet deres Tid for Drengebørns Vedkommende. Det véd Hr. Petersen jo nok.

— Ja desværre. Man tør ikke en Gang lange en ud til en snot— jeg mener skallet Læredreng. Men er det noget meget slemt det med Helga?

— Ja, sagde Frøkenen og nikkede langsomt. Ja, jeg vil sige Dem, Hr. Petersen, uagtet mange vilde kalde mig ukvindelig paa Grund af saadan en uforbeholden Udtalelse, men jeg har aldrig veget for min Pligt —

— Nej Gud bevares, Frøken.

— Nu vel. En af mine unge Lærerinder, Frøken Sønderup, havde Historie med øverste Klasse i Gaar. Nu, Lærebøgerne er som oftest ikke helt hensynsfulde. Det var Tiden efter Valdemar Sejers Død, der eksamineredes i.

— En sørgelig Tid, sagde Petersen medfølende.

— Ja tilvisse. Da begyndte vort Fædrelands Deling. Der stod i Bogen: „og Valdemars uægte Søn Knud fik Blekingen“. At det Tillægsord er sat foran „Søn“ er jo ubetænksomt i en Lærebog.

— De kunde gerne have skaanet den højsalige Konge, sagde Petersen.

— Naa, saa rækker Apotekerens Laura Fingeren i Vejret og siger:

Mademoiselle Sønderup. Hvad er en uægte Søn?

— Føj, sagde Petersen.

— Ja, men saa rejser Deres Helga sig, og førend Frøkenen kan forhindre det, siger hun himmelhøjt:

— Det er saadan en, som din Faders Svend har med Rebslagerens Klementine. Nu beder jeg Dem, Hr. Petersen. De kalder ikke Deres unge Medhjælper for Svend, og saa giver Helga en farmacevtisk Kandidat den Titulatur. Ja, det er jo det mindste. Men hvad skal man sige om den skrækkelige Viden og deraf følgende Ublufærdighed hos et Barn?

— Hm, hm, brummede Købmanden. Ja saa er det vel bedst, at jeg straks tager Helga ud af Skolen og lader hende gaa til Præsten.

— Ja lad hende komme under stræng religiøs og sædelig Tugt, Hr. Petersen.

— Men saa er der én Ting, ærede Frøken. Har jeg ikke betalt Skolepenge for hende for Resten af Maaneden?

— Jo, det forpligter Programmet Dem jo til, Hr. Petersen. Vil De se, jeg gaar altid med et i Lommen.

— Ja, undskyld, Frøken, men det har næppe retslig Gyldighed.

— Men, Hr. Petersen.

— De skal se, ærede Frøken, at jeg er en rimelig Mand i Handel og Vandel. Vil Frøkenen blot refundere mig Betalingen for en kvart Maaned, det er lige en Uge, saa er Sagen afgjort.

— Jo, Hr. Petersen, sagde Frøkenen bittert ædelt — ja det er 4 Kroner, vær saa artig. Vær saa artig, Hr. Petersen.

Hun lod to Tokronestykker klinge paa Pultens Plade.

— Ja, Tiderne er ikke gode, sagde Købmanden, men De skal have en Kvittering.

— Behøves virkelig ikke.

— Jo, ærede Frøken. Jeg er Forretningsmand til Fingerspidserne. I Pengesager er jeg en Ordensmand.

Han skrev Kvitteringen.

— Det kalder man *gentlemanlikeness*, sagde Institutbestyrerinden, da hun kom ud paa Gaden og havde set sig om.

Helga blev straks meldt til Konfirmation hos Provsten, en pæn og stille fornem Mand. Piger og Drenge fik Undervisning sammen. Men Provstens hele Adfærd og Optræden lokkede slet ikke til Gavtyvestreger og Næsvisheder. Helga opgav straks Sagen. Hun havde faaet fat paa en lille Trækanon til at skyde Ærter ud med. Straks den første Time rettede hun et saadant Projektil mod

den lige overfor siddende Drengs Næse, skød, men ramte ham paa Maven. Drengen, som var en Søn af Borgmesteren, saa' paa hende med en uendelig foragtelig Værdighed. Provsten havde set det Hele, men lod, som om han ikke havde set det, fortrak ikke en Mine og talte videre. Der var ikke Spor af Sangbund.

Saa valgte Helga at sidde stille og at svare mut og tvært. Provsten gik saa straks over til at eksaminere en anden og sagde ikke et Ord til den lange Tøs, heller ikke naar hun spiste Graapærer i Timen og spyttede Skallerne henad Gulvet.

Hun blev som saa mange andre konfirmeret, uden at hun svarede Provsten et Ord paa Kirkegulvet, ikke en Gang Ja'erne, da hun skulde aflægge Løftet. Hun havde ingen Veninder, Faderen gjorde ingen Fest for hende, gav en lidt bedre Middag end sædvanlig for nogle af sine egne Venner og deres Familie. Helga sad og halvsov ved Bordet. Men for at tage Afsked med sin blide Barndom gjorde hun for sidste Gang paa den taagede Efteraarsdag et Strandhug paa Graapærerne i Rebslagerens Have. Ingen saa' det.

Dagen efter Konfirmationsdagens Uhygge tog Peter I. S. Petersen til Nabobyen og blev flere Dage borte. Helga var ligeglad. Hun sad og læste Feuilletoner i ældre og nyere Aviser fra Morgen til Aften og lod Stuepigen holde sig à jour med Bynyt og Skandale.

— Men véd Helga, hvad man ogsaa siger?

Man siger, at Hr. Peddersen er tagen til — for at holde Bryllup med en Enke uden Børn, men som ejer et Sted kvit og frit og 10,000 Rigsdaler. Saa faar Helga sig en Moder.

— Det kan jeg ikke faa, for min Moder døde, da jeg blev født.

— Ja, men lige godt.

— Nej, siger jeg Dig.

Og hun sendte hende sit hvasse Blik, der bed som en Knivsodd.

— Ja, men sæt nu, hun kommer i Morgen?

— Jeg taler ikke et Ord til hende.

Brudeparret kom virkelig den næste Dag. Begge havde de skælvet for Mødet med Helga. Hun kom dem frejdig i Møde, rakte Haanden ud og sagde meget pænt:

— Gratulerer.

Men saa gjorde hun et Sving paa Hælen, fór ud i Butiken og sagde højt, saa Kommisen hørte det:

— Naa da, brændende Kærlighed! Hun lo skrattende og ilede ind i Kontoret.

Kort efter lød en hæftig Hulken ud i Butiken, og da hun atter viste sig, saa' hendes Haar ud, som om hun havde revet i det.

Siden svarede hun kun med de nødvendige Ord, naar hun blev spurgt. Stifmoderen søgte at være baade værdig, formanende og rørende, Faderen paa at være myndig og hidsig. Hun hørte

dem til Ende uden et Ord, men naar Formaningen var endt, løb hun ud i Butiken, hvor hun tilbragte Tiden, til Faderen kaldte paa hende. Saa gik hun ind i Stuen, men fem Minutter efter ud igen. Dette Spil gentog sig atter og atter. Det hjalp ikke, at Faderen blev hidsig. Hun hørte til og tav, løb saa igen. Tilsidst var Stifmoderen saa bange for hende som en Kat for Sennep. Dette skærende Øjekast, hu!

Petersen og hans Kone talte tidt i enlige Stunder med Bekymring om Helga. Stifmoderen sagde en Gang:

— Skal vi ikke prøve paa at lade hende tage Lærerindeeksamen?

Petersen sagde næste Dag:

— Helga, jeg har tænkt alvorlig over din Fremtid. Vil Du tage til København med Tiden og læse til Lærerindeeksamen?

— Ja, sagde Helga kort og bestemt.

— Hun siger s'gu ja til alting, sagde hendes Fader til sin Hustru.

Den lille, fede unge Frue, hvem hendes ny Bysbørn erklærede for Bolledejg, sagde:

— Hendes forhenværende Lærerinde, Fru Black, sagde forleden, da jeg talte med hende, noget om Helga. Bare jeg kunde huske det — Hun sagde, at hun var — — et pyskologisk Abort.

— Fy, unge Fru Petersen, lo Købmanden med en vis overlegen Humor, men Kvinder skal

være naive. Kys mig. Hun har ment en fysisk Afart eller saadan noget.

— Hun sagde, at naar hun gjorde utilbørlige Ting — ligefrem Uartigheder, saa havde hun ingen Glæde derved. Hun smilede ikke, men gloede, rent ud sagt, med den største Alvorlighed men med dette — uh — det knivagtige Øjesyn.

— Det er rigtigt: Jeg troer s'gu aldrig, at den Tøs, rent ud sagt — saadan rent ud sagt griner. Hun hugger Ludvigsens Pærer i Dødningealvorlighed.

— Er det ikke formelig uhyggeligt, Petersen?

— Aa jo, det er fælt, som hun glor. — — Kunde Du ikke sige til hende, at det ikke er passende, at hun altid hænger ude i Butiken hos Grosjean.

— Søde Petersen, jeg har sagt det. Men véd Du, hvad Helga saa sagde?

— Nej.

— Hun sagde, at hun holdt nok af at se paa et nogenlunde renvasket Mandfolk.

— Hm, ja hun gaar og driver og lægger Mærke til Øren og Hænder. Men nu har jeg i Sinde at lade hende lære et Verdenssprog ovre hos Overlærer Løgstrup — jeg mener Engelsk — og saa sætte hende i Kost i København. Hendes beskikkede Formynder, Prokurator Kroll, udsætter saa 500 Kr. om Aaret, kvitterer, og saa faar jeg Refusion, naar hendes Mødrenearv forfalder til Ud-

betaling. Renter for mig bliver der desværre ikke Tale om.

— Gud Petersen. Handl med Barnet af dit første Ægteskab efter Guds og Samvittighedens Love.

— Dikke, dikke, dik, unge Fru Petersen.

III.

Efter en Time hos Løgstrup kom Helga op i Faderens Butik, springende over de to Trappetrin, gad ikke gaa ind i Stuen, glædede sig for Afvekslingens Skyld ved at se sin Fader og en fremmed Herre med høj sort Silkehat staa henne ved Bordet foran Vinduet.

Der laa Prøvebøger udfoldede langs Bordets Plade. Et mægtigt Sollys faldt fra Siden gennem det store Vindue ud til Gaden. Prøverne i Bogen, fantastisk udskaarne i spidse og stumpe Vinkler, luede i deres brogettærnede Pragt i de mest levende Farver. Det var fastklæbede Lapper af Tekstilstoffer. De glødede og funklede i rødt, gult, blaat, grønt, og i de mørkere Partier hvilede Øiet som i Skygge efter at have svælget i smeldende Solskin.

Helga blev staaende og syntes at suge og aande dybt. Hendes Øjne opspiledes, hendes Næseboer udvidede sig.

Hendes Fader og den fremmede Herre var

inde i en dybtgaaende Forhandling. Den førtes hurtigt og dæmpet. Pr. Meter det, det blev saa og saa meget pr. Alen. Dannede Mennesker regnede jo nu altid i Metre — Forstaar sig — Prøv bare i Vask, naar det da ikke er Svovl og Salpetersyre, De bruger, prøv om Farven changerer.

— Ja men —

— Nei, der er ingen Men, Petersen. Der maa søges nye Leveranter, hvis hele Forretning er baseret paa Udlandets nyeste Metoder i Fabrikationen. Bare immer opad og fremad — Men løbe løbsk duer ikke — Prutten og Prakken om Maal, om Pris, om Kredit og Betalingsvilkaar duer ikke. Bønderne, de velstaaende vil spise dem som varmt Brød osv. osv.

Ingen lagde Mærke til den store Pige, der nu begyndte at faa Façon, saa at hendes Barm tegnede sig tydeligt. Hun heldede sig opmærksomt hen over Bordets Plade i Række med den fremmede Herre og Faderen, men alle Ordene gled over hende som tørt Sand over en Haand, der har boret sig ned deri.

Hun gik helt op i den fremmede Herre. Hendes hele Væsen blev betaget, omsluttet, indhyllet af ham.

Den høie svaje og dog ret fyldige Skikkelse, den blonde Knevelsbart, det brune krøllede Haar mod den hvide Nakke, de mørkeblaa, meget blanke Øine under de store hvælvede Laag, den bløde Basstemme, den elegante Cheviots Jakke, den

ulastelige hvide Vest med den kønne Guldurkæde. Hvor saa ikke Faderens „Lagerchef“ — Svenden Grosjean — simpel pyntet ud, naar han om Søndagen gik ud i sin stortærnede Habit. Lakskoene fremhævede hans store, flade Fødder — den Dromedar.

Helga var ikke vant til det skønneste Dansk, og saa meget havde hun tilegnet sig af Kritik, trods den daarlige Undervisning i Frk. Blacks Institut, at hun havde bidt Mærke i, at hverken Lærerinderne eller Pigebørnene fra Embedsfamilierne eller Apoteket sagde væ't, fros, skod, frygterligt eller sligt, hvad baade hendes Fader, „Lagerchefen“ og Stedmoderen gjorde. Af den fremmede Herres Sprog udledte hun, at han maatte have indaandet en bedre Luft end hun, bevæget sig i Lag over hendes.

Ja, han bragte en anden Luft med ind i denne Fedtebod, hvor der ellers lugtede af Bønder. Det var ikke en saa gennemtrængende Parfume som Grosjeans Pomade og Patchouli. Der udgik en lignende Duft fra den fremmede Herre som fra den ny Borgmesters smukke Frue.

Naar den fremmede Herre sagde nogle Ord, klang det som en Cello, naar Peter I. S. Petersen faldt ind, blev det en Vognmandstrompet. Uden at høre eller gøre sig Rede for Replikernes Indhold, gav hun den fremmede Ret i, hvad han sagde til Ros for de dejligt farvede Tekstilprøver. Lidet poetiske Ting som Durabiliteten af Stoffernes Farve,

Bonitet og Tekstin blev for hende hvirvlende Ideer i en platonisk Himmel. — Der var Klang, Duft, Farve i den fremmedes Ord.

Helga følte en Varme gennemrisle hele sit Legeme, velgørende, styrkefødende.

Saadant noget havde hun aldrig følt før.

Hun syntes, Rummet højnede sig, det var for hende, som om Loftet i Butiken sagtelig gled til Side, og trods den lyse Dag saà hun en Stjernehimmel over sit Hoved.

Men hun slog atter Blikket ned, hun syntes, at den Fryd, Stjernerne voldte hende, betog baade Sind og Sans, saa hun ikke kunde holde sit Legeme i Lave.

Meningsløst og vildt fór den Replik ned i hende, hun havde læst i Bibelhistorien et Steds, og som nærmest var forekommet hende som noget Snak: Hvo, der ser Gud, maa dø.

Hun dalede ned paa Jorden igen, da hun hørte Faderens Røst:

— Jeg tør s'gu ikke, Hr. Altmann. Det gaar inte an at ville springe saa høit, at man dratter i Møget, mildest talt.

Helga følte den hjemlige Grund under sig, men var nær bristet i Graad ved at blive mindet om sit sædvanlige Livselement.

Hun havde ligesom grebet for sig i Faldet. Hendes røde, kluntede Haand laa paa Disken tæt op ad Prøvebogens hvide Atlaskesfoder, og med Skræk saà hun, hvor styg Haanden var.

Men det blev værre endnu for hende. Mens hun atter berusede sig i den fremmede Herres Røst med den celloagtige Klang, som en let fremmed Accent gjorde fornem i hendes Øren, lagde han sin Haand over Prøvebogen.

Hvilken Haand! Stor, hvid, lang, smal, med fint plejede Negle med en liden Rand som Perlemoder. Disse Rande var som udarbejdede med omhyggelig Kunst. En Diamantring funklede paa Lillefingeren, spillende i det klare Lys fra Vinduet. Skæret slog Refleks dybt inde i hende.

Ak, hendes stakkels røde Næve med Spor af Frost, med Negle saa flade og plebejiske, at det var en Gru!

Hun skyndte sig at begrave de to røde Lemmer saa dybt i Kjolens Folder, som hun formaaede.

Der maatte gøres noget. Helga besluttede at blive en rigtig pæn Pige, holde sig proper som et pillet Æg, ikke løbe om med Strømperne i Aal og ikke „holde Hofsorg“ som sin Stifmoder, hvem hun aldrig kaldte andet end Enkemadam Lauritzen, naar hun talte om hende til Pigerne.

Hun vilde være et dannet Menneske, vilde Helga. Hun vilde ikke alene lære Engelsk og de Ting, der var nødvendige til at tage Lærerindeeksamen, hun vilde ogsaa lære Fransk og Literaturhistorie og tage Institutbestyrerindeeksamen ligesom Frk. Black.

Hendes store graa Øjnes Staalglans dvælede

nu med Varme paa den elegante fremmede Herre. Fra Siden og fra neden slyngede hun Blikket op mod ham og lod det i al Stilhed fortære ham.

Livet maatte kunne give et Menneske noget andet og mere end denne Tilværelse mellem disse bundkedelige Mennesker, der færdedes i dette Hus og kun talte om Penge, om hvad de andre Bybeboere fik til Middag, om disse Venstrekøtere, hvem man dog af Hensyn til den indbringende Bondehandel ikke kunde skælde ud, som de fortjente. Og nu i den sidste Tid: Faderens og Stifmoderens lidet smagfulde, næsten ublufærdige Kælenskab, disse smaskende Madkys under Maaltiderne. — Der maatte være noget andet til. Saadan gik det ikke til i de høje Stuer med Lysekroner, hvori denne fremmede Grosserer færdedes, og som sikkert var meget flottere end Borgmesterens og Apotekerens.

Fra disse mere haandgribelige Fantasier svømmede Pigebarnet atter ud i den gyldne Dis, blødt gynget som paa elastiske Skyer, kælent lullet af lokkende Toner, og mere og mere blev hun sig den kildrende Varme bevidst, som fyldte hendes hele Væsen.

Hvem der turde kysse, knuge, trykke af alle Kræfter til sit Bryst den hvide, fyldige Haand, der laa udfoldet i det straalende og varme Sollys der paa Bordet under Vinduet.

Uden at mærke det, sank hun ned paa Knæ og skuede opad fra Siden paa Genstanden for sin

Andagt, uden at ænse kommende og gaaende Kunder, med Forglemmelsens Foragt for „Lagerchefen“ Grosjean, der i ledige Øjeblikke sendte hende ironiske Øjekast, ledsagende dem med halvhviskende Repliker som: „Den skæ'r s'gu“.

Hun havde det saa godt i sin hensunkne Beskuelses Uvirksomhed. Da saà hun pludselig den fremmede rejse sig fra sin forover bøjede Stilling og rette sig høj og rank. Krybende listede hun sig et godt Stykke bort fra ham og Faderen.

Saa lød Stemmen, denne Cellomusik i hendes Øren:

— Ja saa er jo Forretningen afsluttet, ikke sandt Petersen?

— Ja, bi lidt, gode Hr. Altmann —, der var de $5^1/_2$ Øre pr. Meter af den grøn- og rødtærnede der — —

— Hr. Kommis, hørte De ikke derhenne, at Hr. Petersen slog til?

— Jo upaatvivlelig, sagde Svenden bukkende og sendte et maliciøst Blik mod sin Principal.

— Ja, ikke sandt. Og jeg havde en Slags Fornemmelse af, at der var endnu et Vidne til Stede.

Han drejede sig om paa sin lakerede Støvlehæl.

O ve. Frøken Helga sad paa Gulvet, men vilde nu ønske, at hun var sunken i Jorden.

Hr. Altmann slog bemældte Hæle sammen, bukkede, henvendte sig til Købmanden med et diskret Smil, med de Ord:

— Maaske den unge Dame er ansat her i Deres Forretning?

Inden Svaret var formet i Peter I. S. Petersens noget tungt arbejdende Tanke, var det ulykkelige Pigebarn faret op og blussende rød ilet ind i Dagligstuen.

Da fik Peter I. S. Petersen mumlet:

— Nej, det er ikke andet end min Datter — saadan en stor Tøs, saadan en — —

— Henrivende dejlig Nakkefletning — sikken en Fylde, sagde Hr. Altmann, sikken en Glans.

Dette fik han sagt, medens den ulykkelige Helgas Fletning snoede sig som en Kattehale gennem Døraabningen.

Helgas Stifmoder og Husets Kokkepige forbavsedes over den Forandring, der fra den Dag foregik med Pigebarnet. Ikke at hun blev venligere eller tilgængeligere, men hun svarede ikke uartigt, naar der blev talt til hende. Nej, egentlig svarte hun avet om, som de to Sjællændere, Fruen og Pigen, kaldte det. Hun gik, ligesom hun var henne i en anden Verden, begik ingen Gadetøsestreger som at stjæle Frugt hos Rebslageren eller Syltetøj i Spisekammeret, men svandt og gled bort fra dem.

Hun var begyndt at hæge og pudse sig, bad selv om at faa lang daglig Kjole, valgte med Omhu Stoffet — et Stof af svært Tekstiltøj med livlige Farver, hvoraf hun havde set en Prøve i den fremmede Herres Bog. Hun gik flittig ned

til Syjomfruen, blev der længe og vaagede smaalig over Snit og Udførelse.

I Butiken, der havde Varer udenfor det til Manufakturgenren strængt henhørende, bad hun Hr. Grosjean om den fineste Sæbe, Pomade og Parfume, der hidtil havde staaet i et Glasskab, mere til Stads, end fordi Kunderne fra Landet spurgte paa saadant noget, udsondrede efter grundig Undersøgelse og Vragen nogle Par Handsker, en stor Neglebørste, der ogsaa havde Børster paa Siden, en blød Tandbørste i Stedet for den, hun havde haft i Aar og Dag og sjælden havde brugt.

Hendes Fader hviskede til sin Hustru:

— Helga ta'r s'gu for sig af Retterne. Det er Æresfølelsen, som kommer af sig selv. Naturens Lov, lille Katinka.

Og Kokkepigen forbavsedes over alt det Vand, koldt og varm, som Husets Datter forlangte bragt ind. Hver Morgen tog hun Bad, og hun lavede sine Hænder til ligesom den unge Frøken fra Apoteket.

Egentlig kunde hendes Stifmoder ikke lide alle de Reformer, som Helga foretog med sin Person.

Hun var enig med sin Kokkepige i, at alt kunde overdrives, at alt det Vandpjasken ingenlunde kunde være gavnlig for Sundheden. Da hun en Gang kom ind i Helgas Kammer, medens den unge Pige stod helt nøgen i Badespanden foran et Spejl og lod den store Svamps sæbeskummende Vandmasser fuse ud over de nymfe-

agtige, faste smaa Bryster med de mildt rosadæmrende Knopper og de elfenbensagtige Skuldre, trak Fruen forarget Hovedet tilbage i Tvivl om, at det var heldigt for en ung Piges „Udvikling“ at blotte sig helt splitternøgen.

Sæt nu, hun en Gang med Tiden blev gift og skulde være Moder, hvad Fru Katinka rødmende havde tilstaaet for sin Mand, at hun selv skulde være, saa gik det dog virkelig ikke an at staa saadan foran et Spejl — nej føj. Fruen kunde virkelig ikke lide saadanne Manerer, som hørte de højere Stænder til. Naar man skulde passe sit Hus, kunde man ikke skabe sine Hænder ud som saadan en Grevinde. Det var ligegodt en gal Tøs.

Helgas Færd var adspredt, drømmende. Hun var ikke selv klar paa, hvor og naar hendes Drømme endte, og hendes Sansning begyndte. Da hun første Gang erfarede, at hun var Kvinde, undslap der hende et Skrig — af Angst og af Glæde, af Blyhed og af Stolthed. Kokkepigen hørte det ude i Køkkenet, kom ind og spurgte, om Helga var syg. Men paa en Gang brød hun ud i Fnisen, og straks maatte hun ind og fortælle sin Frue, hvad der var hændet.

Hr. Løgstrup blev formelig ængstelig gnaven over sin Elevs Fremskridt i Engelsk. Havde han turdet være oprigtig mod sig selv, vilde han have tilstaaet, at hun kunde mere end han, hvad der ganske vist ikke vilde sige meget. Han var vant

til at trække Undervisningen efter Elementarbøger ud i aarevis, men Helga hoppede over alle de smaa dumme Sætninger, var snart ved *„Tales“* og bad en Gang sin Lærer om at laane hende en af de saare faa engelske Bøger, han ejede: Marryatts: *The Children of the New Forest.* Maabende rakte han hende den. I næste Time oversatte hun otte Sider af den med en Hurtighed og Færdighed, som forfærdede ham. Det maa tilføjes, at han selv aldrig var kommen længere end fire Sider frem.

En Dag bad Helga sin Fader, om hun straks maatte komme til København paa Kursus. Hr. Løgstrup kunde ikke lære hende mere. Peter I. S. Petersen gav sit Samtykke, thi, som han sagde til sin Kone: „Strængt taget kan vi jo ikke være Hunde efter, at den store Tøs bliver Vidne til, hvad der skal arrivere gennem Dig, min Engel.

Et Kys afsluttede Forhandlingerne.

IV.

Hvert Kvartal udstedte Frøknerne Ledermanns Institut en Slags Censur for de enkelte Elever, i den store Undervisningsanstalts forskellige Afdelinger, og disse Censurer tilstilledes da Forældrene. Peter I. S. Petersen modtog saaledes en skøn Vaardag følgende Dokument:

Frøknerne Ledermanns Undervisningsanstalt.
(Afdelingen for Forberedelsen til Institutbestyrerinde-eksamen).

Helga Valborg Thora Thyra Petersen

viser sproglige Evner og synes med lige Lethed og Klarhed at tilegne sig baade Modersmaalet, Tysk, Fransk og Engelsk, viser Evne til at skelne grammatikalske Begreber og Hukommelse til at behandle Sprogets Ordforraad, men ikke nogen udpræget Interesse for det Literaturhistoriske eller Æstetiske. Er dygtig i de saakaldte eksakte Fag som Matematik, Fysik, men følger vanskeligere med i historiske eller geografiske Discipliner, for hvilke hun synes at mangle varm Interesse. Hendes Opførsel

er mønsterværdig, skønt hun synes at kæmpe med et noget hæftigt og til Modstand tilbøjeligt Temperament, hvad der dog mere ytrer sig i passiv end i aktiv Optræden. Er strængt sædeligt anlagt.

— Det sidste manglede bare, sagde Peter I. S. Petersen, at hun skulde være en Halløjtøs — Nu da hun har smaa Søskende — naa da. Føj.

— Ja, men Petersen, sagde Fruen. Frøknerne Ledermann siger jo ogsaa —

— Ja, men der skal ikke kunne siges noget i den Genre. Saadant noget maa slet inte berøres. Naa, ja ja. Det er jo rart, at Pigebarnet har Sans for det, der kan være til Gavn i det praktiske Liv, for det med Historie har hun efter mig. Jeg har aldrig her i Realskolen kunnet hitte Rede i alle disse Kristianer og Frederikker, uagtet jeg gad se den Borger her i Byen, der elsker sin Konge højere end jeg. Ja, ja da — jeg tænker da, at jeg faar noget for de mange Penge, jeg spenderer paa den lange Tøs's Videnskabelighed . . . Dikkedik, Bolle, nu kommer vel Drengen snart. Skal han ikke hedde Ludolf — hvad? Det hed min Onkel, Forstraad Staal, der var Skovrider hos Grev Egernskjold.

— Føj, Petersen, sæt det bliver en lille Pige.

— Saa skal hun hedde ligesom Du, min Snutunge.

Helga passede sine Undervisningstimer, men

hendes Hjemmearbejde var kun ringe, og hvad der ikke interesserede hende, lod hun ligge. Sin Historielærer bragte hun til Fortvivlelse, da hun ved en Halvaarsprøve tog fejl af Filip af Makedonien og Filip II af Spanien. En ung Dame, der gav en Time hver 14de Dag i noget, der kaldtes Kunsthistorie, men som faa mødte til, da det ikke var et Eksamensfag, men hvis Betydning for „almindelig Dannelse“ Undervisningsanstalten skiltede med, beklagede sig over, at Helga Petersen snorksov, da hun gennemgik Thesevstemplet paa Akropolis. Det nyttede ikke, at den ældste af Frøknerne Ledermann i sin Irettesættelse søgte at udvikle for Helga, at Thesevstemplet var saa uhyre dannende for Anskuelsen. Naar Pigebarnet saà Billedet af Templet slaaet op paa Tavlen, blev hendes Øienlaag som Bly, og for hver Søjle, hun skimtede, sank de dybere og dybere. Men Matematiklæreren maatte give hende slappe Tøjler. Længe før Kursus fordrede det, løste hun med Lethed Ligninger af anden Grad, som om det var Hattesløjfer.

— Der er ogsaa noget ukvindeligt i hendes Struktur, sagde den yngste Frøken Ledermann til Dr. Plosch, Læreren i Historie.

Doktoren sammenlignede nu den lille buttede, to og trediveaarige Institutbestyrerindes svulmende Barm med Helga Petersens brede, hvælvede, men lidet udæskende Brystparti og gav Frøken Ledermann en diskret Antydning af, at de højbarmede

Kvinder i Reglen var begavede med historisk Sans for de kraftige Krigerskikkelser, de gjorde Bekendtskab med.

Den yngste Frøken Ledermann havde altid interesseret sig for Marechal Maurice af Saksen og havde en Feuilleton af salig Fædrelandet i Udklip, som var helliget denne Krigshelt og Kvindebetvinger.

De unge kvindelige Medstuderende sagde om Helga Petersen, at hun var ikke til at blive klog paa. Men de havde en lønlig Interesse for hende og digtede Noveller om den Hemmelighed, der sikkert skjulte sig bag hendes Ordknaphed og matematiske Tilbøjeligheder. Med den tørre Matematik søgte hun vistnok at udtørre et blødende Hjertesaar. Pigebørnene undersøgte, om der i hendes Fødeby var Garnison eller Latinskole. Da saadanne Institutioner ikke fandtes, blev Gisningens Mark aldeles fri — en af hendes Faders Kræmmersvende — nej føj —, saa vilde de ringeagte hende. Men der laa jo et Grevskab lige op ad Byen. Skulde hun have forset sig paa en Adelsmand, en rig Greve eller dog en Kammerjunker? Maaske deraf det slørede Blik i de store graa Øjne, der var saa stærkt kløvede og somme Tider gjorde Indtryk af at kunne se gennem alle ens Klæder.

En Dag var Helga ved Bortgangen fra Kursus i Følge med en nydelig veludvokset Brunette, en Præstedatter fra Landet. Aldeles uventet foreslog Helga sin Kamerat, at de skulde spadsere en Tur paa Langelinje.

Den unge Præstedatter studsede over denne Tilnærmelse fra Helga Petersen, denne lidet imødekommende Personlighed. Kammeraternes almindelige Diagnose af hende syntes, efter de sidste Undersøgelser, at være mundet ud i det Resultat: at hun nok var en, der gjorde Nar.

Den lille Astrid Høgh blev saare nysgerrig. En naiv Forventning straalede ugenert ud fra de klare, nøddebrune Øine.

De fulgtes ud gennem den yderste Ende af Store Kongensgade, hvor Læreanstaltens Lokaler laa, langs Toldbodvejen og Grønningen ud paa Strandpromenaden.

Det var en klar og smuk sen Sommereftermiddag. Lyset havde taget fat med voldsom Kraft, men man anede Skumringen. Ligesom Ouverturen til en Opera sætter sin Toneenergi ind hen mod Finalen, syntes Dagen nu at ville bramme med sin Lysstyrke, før den skulde til at segne hen.

Himlens tæt siddende Fjerskyer straalede i en Tone mellem Roser og Guld. Horisonten dæmrede med røde Striber paa klar, havgrøn Grund. De kreppede Bølger havde Guld paa de let skummende Spidser, medens Pailletter af gnistrende Sølv øjenskærende vuggede sig paa Bredfladerne. Træernes Bladspidser tog ogsaa, hvad Guld de kunde fange.

De pur unge Piger havde vandret en Stund ganske tavse. De naaede en Nedgang til Vandet, der førte ud til en Badehusbro. Som efter Aftale

gik de ned og ud paa de gyngende Brædder og tog sig et Bad i de herlige Strømme af Sommerkvældens Luftninger. De sank hen i dem som betagne af en let og ædel Rus, paa en Gang højtidelig og vellystbringende. De var som et Par katolske Nonner foran et pragtfuldt Madonnabillede.

I deres hvide, tarvelige Sommerkjolers lette Stof tegnede Aftenbrisens sagte Leg sig med kælen Ømhed og udaandede Kølighed til de fint gulnende Skuldres og Halses let fugtige Hud, til de smaa uberørte Barme med fine Forhøjninger bag de klare Silketulles Fichus.

Helgas Legeme havde vundet Fasthed og nogen Runding. Der var intet tøset og knortet mere i hendes Former. Den lille Astrid Høgh var lækker og buttet.

Paa en Gang vaagnede Helga op af den mystiske Kultus. Blikket blev skarpt. Hun sagde til sin Ledsagerske.

— Mon man kunde faa Billetter til det Badehus? Det var dejligt at svømme en Tur udad.

Astrid studsede let:

— Kan Du svømme?

— Jeg har svømmet meget i Aaen hjemme.

— Turde Du det for din Fader?

— Pyh. Det kunde aldrig falde mig ind at spørge ham om Lov.

— Men Gud dog, Helga.

— Jeg holder ikke af Vrøvl.

Det gyste i Astrid. Hun kunde ikke tænke sig, at hun kunde prøve paa sligt uden sin Faders, Pastorens udtrykkelige Tilladelse. Hun sukkede:

— Fader finder det saa ukvindeligt baade at ride og at svømme.

Helga snøftede trodsigt.

— De ældre Herrer synes, det er mere kvindeligt at sidde og gispe af Blegsot end at ride en lille Tur, og at have malpropre Fødder end at svømme sig hele Kroppen ren. Du kan altsaa ikke svømme?

— Jeg tør ikke bede Fader om Forlov.

— Saa gør det uden Forlov. Du kommer ikke til at svømme bedre, fordi du har Forlov. Kom med. Lad os gaa ud fra et andet Badehus der ude ved Kalkbrænderierne. Saa skal jeg begynde paa at lære dig at svømme.

— Nei — nej —

— Jo vist saa. Kom med.

— Nej, nej. Er det ikke saa dejligt at staa her og se paa alt dette her omkring.

— Jeg nøjes ikke med at se. Jeg vil ogsaa røre. Af alt dette kan man ikke faa andet til Eje end det Stykke Hav, man svømmer i. Man bærer sig igennem det, slaar det til Side, faar Liv i det ved Plask og Sprøjt. Man slaas med det. Men alt dette fine, henflydende, som sagte skifter Farve, blusser op og dør hen, det glider fra en, det kan ingen faa fat paa.

Hvad gik der af den ellers saa tavse Pige?

Hendes Kammerat betragtede hende med store forbavsede Øine.

Helga lo og sagde:

— Jeg har samlet for megen Damp i mig, min Pige. Jeg maa udlade den ligesom en Maskine, der har for stærk en Spænding. Man har dog Nytte af at lære Fysik. Man kan tage og føle paa det, man lærer. Men hvem véd, om det, de lærer os i Historie, ikke er Løgn, om ikke disse gamle Konger og Helte er lavede af Digtere.

— Om det ogsaa kan være, at det, der gives ud for virkelig sket, undertiden er digtet, saa er dog Poesi ogsaa dejligt. Ikke?

— Ja, ligesom den rosenagtige Farve paa Skibene derude, men vent blot et Kvarter, saa er det gement Sejldug. Jeg synes ikke, at det er andet end Snyderi, hvor kønt det end kan se ud. Skal jeg læse Vers og opdigtede Sager, maa jeg saa bede om saadan nogle, som sætter noget i Drift og bringer Folk til at tage fat: en Opsang, en Sang, der hidser op, pisker frem. Lad os sige Marseillaisen. Vers, der luller en, som en Vuggevise Smaabørn — Tak for mig. Jeg bryder mig ikke om at læse mig i Søvn.

— Du er nok en underlig Pige.

— Ja, det har man sagt mig, saa længe jeg kan huske.

Hun havde trukket Astrid Høgh længere ned ad Kalkbrænderierne til.

— Der ligger offentlige Bade bag den Have. Jeg

er ked af Karbad. Jeg vil ud at slaas med Vandet, ud at svømme. Det blæser op, og det skummer allerede pænt. Nu gaar jeg ned og tager Billet til Dig med.

— Nej, nej —. Jeg tør ikke, jeg vil ikke.

— Saa lærer jeg Dig baade at turde og at ville.

— Nej, fy, Helga Petersen.

Men lille Astrid Høgh opgav sin Modstand og stod snart inde i Badehusets Afklædningsrum. Vandet pjaskede lokkende mod Trappens Trin ind under det ophejste Sejl.

— Ja, jeg skal blive, mens Du gaar ud, men selv vil jeg ikke med.

— Jo.

— Nej, men vil Du dog ikke fire Sejlet ned? Alle Mennesker fra Skibe og Baade kan jo se herind.

— Nej, nej. Lys, Luft, Plads, Syn over Vand, Skibe og Sverig derovre og Skoven derhenne.

I 'en Fart var Helga afklædt. Slank, rank, svaj i Ryggen, med noget magre, men kraftige Ben som en Diana-Statue, med Armenes kridhvide tonende ud i Hændernes let solbrændte Lød stod den voksne Pige i Lysets Herlighed, i Ungdommens slanke Styrke.

Et Spring! det plaskede, sprøjtede og skummede — det blondbrune Hoved forsvandt under Vandet, dukkede op, og de vaade Læber lo op mod Veninden.

— Her er dejligt, dejligt. Klæd Dig af, kom herned, skynd Dig.

Astrid havde mærket de kølige Sprøjt forfriskende ramme hendes varme Hud. Helga saa' saa sød ud dernede i det klare lysegrønne Vand med den lækre, overalt synlige Sandbund.

Det var anderledes end Bade inden fire Vægge i kedelige Kar. Det liflige Hav lokkede Pigebarnet uimodstaaeligt som den forbudte Frugts Glans bag Løvet. Hurtig rev hun Klæderne af sig. Men da den temmelig lille, fyldigt formede Pige havde sat sin smalle, rosenrøde Fodsaal paa den vaade Trappes Trin, og havde vædet sin hvide Stortaa i det opstænkede Vand, krusede en let Gysning den bløde, gullige Brunettehud fra Underlivet op til Halsen. Hun dvælede og bævede tilbage.

Da var Helga i et Par Spring oppe paa det øverste Trin, og i en Fart sad begge hendes hvide Arme om den brunette Piges Liv. Hvor stod de to unge, sunde Kroppe nydelig sammen i Lød og Form med de vigende, skjullegende, belyste og beskyggede Partier. Astrid sprang ind til Helga og søgte ligesom Værn hos hende ved at lægge sit mørke, krusede Hoved, hvorfra det korte Haar nu hang halvt opløst ned over Skuldrenes trinde Runding, op til Kammeratens faste Barm. Hun havde spændt de fyldige Ben om Helgas og slynget Armene om hendes Hals. Den stærke og smidige Pige bar Astrid ned i Vandet, lo, da hun skreg og gav hende et Par Dukkerter med højre Haand,

mens den venstre let støttede Venindens frejdig fremspringende Bag.

Astrid prustede og snappede efter Vejret, drog et langt befriende Pust og saa' henrykt ud over den blaa, gyngende Flade med de mange Skibe i Bevægelse og Hvile. Det var en ny Verden for hende. Og hvilket Aanderum for de sunde Lunger. Hvilken sød Køling gennem alle Porer. Hun kyssede inderlig Helga paa Halsen. Den lille runde Nymfe hyldede beundrende sin høje, smækre Gudinde, Artemis. Sagte satte Helga Astrid ned paa den rene Sandbund, hvis lette Skuren mod hendes Fodsaal ogsaa havde sin Fortryllelse.

— Kom, Astrid, nu skal vi ud at svømme.

Den lille Brune havde faaet Mod til alt, til at trodse Pastorens Forbud og andre Betænkeligheder.

De to unge Piger gik med hinanden om Livet, tæt sammenslyngede, længere ud. Da Astrid troede at mærke Bunden svinde under sig, gav hun et lille Skrig fra sig.

— Nu skal Du svømme, sagde Helga.

— Aa nej.

— Aa jo.

Helga væltede hende om og holdt hende med højre Arm, mens hun arbejdede for at lære hende Tagene med Armene. Hun tog fat i de smaa, ømfindtlige Fødder, saa Astrid hvinede ved det, kyssede hende og lo. Helga tog Sagen au sérieux,

og det varede ikke ret længe, før hun saa' Astrid ret pænt i fuld Svømmebevægelse.

— Spark bare dygtig ud, svøm videre frem, saadan. Er Du bange, saa tag fat i mig. Saadan! Rigtig! Du er sød, er Du! Kan Du se.

Astrid blev mere tillidsfuld. Med en rolig Andagt svømmede hun ud ad og syntes godt om den store brede Havflade med de mange Sejl vidt ude.

Hu ha!

Det skummede, og store Bølger slog op mod hende —

— Helga, Helga! Hvad er det?

— Ikke skrige i Vandet, Barn. Det gør os Kvinder til Grin allevegne.

Det bruste, suste og skummede.

— Uh ha!

Et stort, sort, ækelt Dampskib kom med Brask og Bram susende lige om Pynten.

En Masse Mennesker stod lænede op mod Rælingen.

— Der er Piger i Vandet! Se der! lød et Raab.

— Uh, Helga! Hvad skal vi gøre? Jeg kan ikke bunde.

— Skidt, sagde Helga, tog et kraftigt Tag om Astrids Liv og holdt hende oppe.

— Der er nogle, som bruger Kikkerter.

— Værsgo', naar det kan more dem —

Hun lo højt.

Det store Skib kom med Brus fra Hjulene, med Sprøjt, med alt saadant et Fartøjs Fordringsfuldhed.

— De ser Alting, klynkede Astrid.

— Lad dem se mere til -- alt, hvad de vil, sagde Helga, rejste sig og traadte Vande.

Lænet mod Rælingens Rækværk stod en ret svær, ung Kavaller med brusende blond Knebelsbart, med Lorgnet i Øjet, høj, glinsende Hat, hvid Støvfrakke over en sort Redingote.

Ved Siden stod en lille tyk Herre i ensfarvet lysebrun „fantaisie", diminutiv blød, hvid Hat med rødagtige Pletter. Han holdt en Kikkert for Øjet.

— Se — hvad! lød det fra en af dem —. Godt bygget — — ingen smalle Steder. Se, den ene rejser sig — Fa'en hakke mig —.

— God Dag, Hr. Altmann, raabte Helga, rankt trædende Vande.

— G'maaren — eller rettere sagt go' Aften, sagde han med den hvide Frakke, mens Damperen hvinende gik videre og forsvandt ved den næste Bøjning af Kysten.

Helga bugserede sin Veninde ind i Badehuset.

Lille Astrid faldt om paa Bænken, græd og hulkede:

— Gud, Gud! Aldrig havde jeg tænkt mig — — nej —

— Tør Dig, sagde Helga og kastede et Haandklæde over til sin Veninde.

Mekanisk gav Astrid sig til at tørre sine smaa Fødder, men græd under Akten.

— Hvad skader Dig? sagde Helga.

— Gud, hvis Fader havde set dette her.

— Men det gjorde han jo ikke.

— Hvad tror Du, at de Herrer har set?

— Vist ikke andet, end hvad de har set hundrede Gange før. Noget nøgent Kvindekød og hvad dertil hører.

— Er Du ikke fordærvet, Helga?

— Maaske. Tør Dig godt paa Maven. Lærte jeg Dig ikke at svømme?

— Jeg generer mig for Dig — hu — som om Du var et Mandfolk — Fy, Helga. Og saa raabte Du til den kønne Herre med den hvide Frakke.

— Ja, for han skal blive min Kæreste.

— Hvad — Nej, hvad siger Du? Skal Du virkelig forloves, søde Helga?

— Nej, saadant noget Griseri.

— Aa, en ung Piges Forlovelsestid er da hendes lykkeligste.

— Fy nej, det raa Gramseri! Det er noget aldeles utilladeligt, umoralsk.

I Benklæder og med Hænderne famlende i Skørtets Bændler stod den lille Astrid grædende — vidste hverken ud eller ind.

Helga tog hende om Halsen og kyssede hende.

— Du er kær og sød, den eneste af alle Kursuspigerne, jeg har holdt af — —. Men hør, vi passer ikke sammen. Du maa gaa dine lige, jeg mine skæve Veje.

— Aa nej, Helga, jeg finder, at Du er saa sød alligevel.

De var komne ud paa Promenaden.

Helga fór op.

— Søde lille Åstrid. Det er jo lyst endnu. Vore Veje maa skilles. Gaa hjem til Pensionatet. Farvel.

Med susende Skørter og uordnet Haar løb Helga til højre ind i noget gammelt Krat. Hun var borte, Astrid kunde ikke se hende.

Smaat grædende naaede lille Astrid sit Pensionat.

V.

Leonhardt Altmann & Sønner hed et stort Textilfirma.

Chefen havde før 1864 havt en køn Forretning i Tønder og var en efter Provinsforhold meget velhavende Mand. Han var indfødt Westfaler, men var i Politik temmelig indifferent. Da han ikke var Sønderjyde, havde han ikke stor Interesse for det slesvigske Stridsemne, og i sit stille Sind kaldte han det „dummes Zeug“.

Han havde sine bedste Forbindelser i Kongeriget, og det var dem, der havde skaffet hans Forretning saa god Fremgang. Han var inde i de daværende Toldforhold og vidste at benytte sig deraf paa hver mulig Maade. Han lærte at udtrykke sig saa nogenlunde paa Dansk, saa han, inden Sønnerne voksede til, godt kunde klare sig paa Handelsrejser i Kongeriget. Der spillede han tilmed den dansksindede, loyale Mand med Foragt for „Wühleriet“. Hjemme holdt han Tungen lige i Munden og sagde „Freilich“ til Slesvigholste-

nerne, naar de fremsatte deres Theorier for ham, men lo forstaaende bag samme Slesvigholsteneres Ryg til de danske Embedsmænd. Han rystede paa Hovedet og lod højre Pegefinger beskrive en lille Cirkel paa sin Pande. Gik en ung „Wühler“ ham stærkt paa Klingen, sagde han: Ja, eigentlich bin ich ja nur Geschäftsmann — und am Rhein lieben wir nicht die Preussen — aber natürlich, mein Blut ist deutsch.

Sine to Sønner, Wolfgang og Traugott, havde han først ladet lære godt Dansk i Skolen. De talte det med slesvigsk Akcent, men ret rigtigt. Dog sagde de altid et langt udtrukket „och“ for og, kunde ikke magte det bløde danske d, kaldte deres Fætter Gustav for Gustaf.

Ligesom Krigen brød ud havde han sendt den 17aarige Wolfgang til en teknisk Skole i Chemnitz og den 16aarige Traugott til et Handelsakademi i Elberfeld.

Han havde i Byen kun plejet Omgang med to Familjer, Brødrene Langheim, der var i Kompagni om en Vognmandsforretning i forholdsvis stor Stil, der blandt andet besørgede de „kontraherede“ Kørsler: Diligence, Dagvogn og Pakkepost og de „feierliche“, d. e. Kareter til Bryllupper, Begravelser, Barsler o. desl.

Leonhardt Altmann og Brødrene Langheim kom sammen ikke til aandelig Oplivelse, men for at hvile sig ud sammen, naar de var trætte og forslidte. Saa sad de og drak høje Thevands-

knægte og sagde sjofle Ord, lo og faldt hen. Konerne sad og døsede over deres Strikketøj, nikkede og lo til hverandre, Wolfgang og Traugott legede Øjenleg med Flora og Betty Langheim, sagde ingen Ting, grinede ad ingen Ting over deres Glas Citronlimonade. Det var en af Omstændighederne og Forholdene fremvokset Sag, at Wolfgang skulde have Flora og Traugott Betty, naar de var komne til den Alder, at de Gamle fandt Giftermaal nødvendigt eller passende. Saadan henslumrede Familjens Liv i fedtet Gemytlighed.

Saa skilte Begivenhederne i 1864 Familjerne ad. Mens gamle Altmanns Sønner erhvervede sig fine Manerer og Lyst til at pynte sig respektive i Chemnitz og Elberfeld, skrev Fatter til dem, at de maatte komme hjem.

De ny Forhold under et nyt Herredømme og ny Toldforhold blev den gamle Altmann for stærke. Det danske Marked kunde han ikke undvære; Sønnerne havde helst blevet i Tyskland, men de var for unge til selv at grunde noget, og Fatter var for sejg. Efter frygtelige Skændsmaal og efter Trusler med Hiebe fra den Gamles Side, forlagde Familjen Altmann sin Virksomhed til København. Langheims blev ved Vognene og Hestene, men Familjerne var enige om, at de vilde blive ved at lade Forlovelserne gælde. De sagde hinanden Farvel, Kvinderne græd, og Mændene ofrede rigelige Thevandsknægte og Vitser til Afsked.

Baade Fader og Sønnerne Altmann arbejdede

deres Sager udmærket godt frem i København. De stod for de danske Forbrugere omgivne med Glorien som brave Patrioter og betrængte Slesvigere, og det gav noget i Skæppen. De byggede og byggede, vævede og vævede og paa faa Aar stod en stor ny Fabrik med vidtløftigt Bygningskompleks knejsende paa Kalkbrænderivejen. Wolfgang blev især en „schneidig“ og intelligent Handelsmand, en stor og køn Karl med Tegnetalent og Evne til paa Rejser i de tre nordiske Lande at kapre en stor Kundekreds, faa den til at købe og betale. Efterhaanden som Tingene kom i Blomst, blev han optaget i de københavnske unge Grosserersønners Kreds, beundret af Kellnerne paa de første Restauranter, uden dog at skeje ud over, hvad han havde Raad til. I Aflæggelse af gamle Vaner fik han Fatter med paa Gled. Gamle Altmann blev Medlem af Skydeselskabet, førte Hus og gav Dineer, opgav de gamle Thevandsknægte og skænkede de dyre Vine. Traugott blev Samler af store kostbare Fotografier og af et Bibliotek, som han købte sammen efter Vejledning af de toneangivende Avisers Kritik, ræsonnerede over Malerier og Teaterforestillinger. Sligt lyttede gamle Fru Altmann efter som efter Sokrates' Visdomsord, indtil hun faldt i Søvn og generede Sønnen ved evindelige, ret lydelige Opstød, til de gled over i Snorken. Traugott var ellers meget borte, thi han besørgede Handelsrejser til de tyske Kunder.

Noget fint Hus blev det dog ikke. Der var

ingen ordentlig stadig Omgang. De Besøgende lo under Skind ad Fru Altmanns evige Konflikter med Fremmedord, naar hun sagde: Konsortiummet og Repertoriummet, Koas for Kaos, Miseré for Misère o. desl. Fatter var mere sky og udspekulert, mere vant til at undgaa den glatte Is. Den gamle Frue kunde ærgre sig længe efter en af sine Fadæser uden dog at skamme sig ved dem. Thi lige saa snart det gale Ord var undsluppet hende, mødte hendes Øje et fortvivlet opgivende Blik fra Wolfgang eller Traugott. Hendes gale Danske forargede ingen sig over. De talte jo alle mere eller mindre galt Dansk ligesom mange af deres dansk fødte Gæster.

-- Peter I. S. Petersen havde ikke kunnet skaffe sin Datter Adgang til, hvad man kalder god Omgang i Hovedstaden. Hans egen Bekendtskabskreds dér laa i Detailhandler- og Haandværkerstanden. Helga havde kedet sig i de Kredse. Efter at have spist sød Suppe, Steg og Lagkage om Søndagen, forlystede man sig med de unge Herrers, mest Handelskommi'ers, skikkelig vrængende Gengivelser af Revysange til et saare ubehændigt Akkompagnement. En ung Datter af Huset hakkede ynkeligt Kaal med den Foredragende. Efter flere Forsøg paa at komme til Samarbejde opløste det Hele sig i Smaaskænderi eller Fnisen for at glide over i Kommersspil som Sorteper, Halvtolv, Stop, Panteleg og lignende aandfuld Tidsfordriv.

Helga gled ud af slige Kredse medbringende den Dom over sig, at hun var en kedelig Tøs, som vistnok var vigtig af sin Lærdom.

En Murermesters Frue skrev til Helgas Stifmoder: Deres Datter ser vi nu aldrig. Hun er meget tilbageholdende og har vistnok mere Lyst til at læse Bøger i fremmede Sprog end til at søge vor Ungdoms skyldfri Glæder med Sang, Dans og Leg. Min Søn Alfred, som dog er Reolchef i Messen, siger, at hun har læst noget af en, der hedder Zola, som efter Alfreds Mening er meget skadelig for unge Piger, og han har vist mig en Artikel i „Dagbladet", som jeg ikke rigtig forstod, men som dog tydelig viste hans Beskaffenhed. Jeg skriver Dem dette til, kære Fru Petersen, for tillige at meddele Dem, at Deres Datter lader uvidende om, hvor mange Smaa Gud har velsignet Deres Ægteskab med, ej heller véd hun, hvilke Navne de have annammet i Daaben. Det synes jeg ikke kan kaldes datterlig eller søsterlig Kærlighed, men jeg tror nok, at studerede Personer og andre vigtige unge Mennesker kalder det *savoir faire vivre*, som jeg kan huske fra mit Franske i Skolen. Mit Hus kan ikke byde Deres Datter udstuderet Konversation, kun uskyldig Glæde, som min Mand og jeg bestræber os for aldrig kan fornærme Gud, Konge og Fædreland. Hermed den Afskrift paa Kødbudding med Makkaroni, som jeg lovede Dem. Mange Hilsener fra min kære

Mand og vore Børn til Deres gode Mand og Deres kære Smaa.

Pru Petersen sukkede, Helga turde hun ikke røre ved, ej en Gang nævne hende for Faderen.

Siden Historien i Badehuset var der indtraadt et sært Forhold mellem Helga og Astrid — halvt et Etiketteforhold, der lod dem sky Tilnærmelser paa Kursus, halvt en lønlig Forstaaelse, som om de havde noget sammen, som de andre ikke maatte vide.

De var tilfældigvis komne til at følges sammen ned ad Trappen en Dag.

Uden at veksle et Ord var de komne ned ad alle Trin. Med et Ryk i Laasegrebet rev Helga Døren op paa vid Gab, gjorde en parodisk Kompliment, idet hun vedblev at holde paa Døren.

— S'il vous plaît, Mademoiselle.

Den lille Astrids Underlæbe virrede, men saa mødte hun et Blik fra Helga, saa halløjagtigt forsorent, som i Tøseaarene, da hun blev hængende i Frugttræerne ved Benklæderne.

Begge Pigebørnene brast i høj Latter. Den ene rev den anden med, den gensidige Smitte tog til. Det skraldede ned ad Gaden. En Gruppe unge Kursusdamer vendte sig om. Som paa et Kommandosignal lagde Helgas og Astrids Træk sig i rolige Folder, med et ærbart Blik drejede Helga sig fra Veninden og gik med næsten processionsagtig værdig Holdning ind i den nærmeste Port.

Astrid forstod, at de skulde tales videre ved. Hun stod et Øjeblik stille, gjorde saa brat omkring og smuttede ind ad Husdøren. Hun var jo i Pension hos Kursusbestyrerinden.

Da den Gruppe, som var bleven opmærksom paa Latteren, havde tilbragt nogen Tid med at snakke ivrigt og spejde, og der ikke syntes at vise sig noget interessant, gik de samlede op mod Kongens Nytorv. Noget efter kom Helga og Astrid ud af deres respektive Port og Gadedør, lo til hinanden, glade over deres fine Politik, og fulgtes saa ud mod Grønningen, som om det var en given Sag, at de skulde den Vej.

Da standsede Astrid brat paa Hjørnet af Toldbodvejen og sagde med en højstemt Sikkerhed:

— Det siger jeg Dig — i Vandet gaar jeg ikke paa nogen Maade.

— Hvem siger ogsaa, at jeg vil i Vandet?

— Naa — sagde Astrid, ligesom noget mat eller flov ved den spildte Anstrængelse.

Helga sagde:

— Hvad vi skal? Du skal hjælpe mig med at møde ham, Du véd nok. .

Astrid forsøgte paa at lege fremmed og sagde:

— Jeg forstaar Dig ikke.

— Hør min Pige, lad nu være med at lyve, hykle, være flov og snærpet som de andre, der lader, som om de ikke kan skælne Hankøn fra

Hunkøn bedre ude mellem Folk end i deres tyske Grammatik. Jeg sagde Dig jo, hvem den Herre var, ham i den hvide Overfrakke, der stod ved Rælingen. Han bor der ude — hvor Du ser de høje Skorstene, og han plejer at drikke sin Eftermiddagskaffe der i Kafeen. Det har jeg snuset op gennem Kursusbestyrerindens Pige — hende, der slaar ud hos Jer fire unge Piger. Hun har tjent der i Huset.

— Men Helga! Hvad er det for — rent ud sagt Forbindelser, Du søger? Jeg véd, at Frøknens Pige er mindre respektabel.

— Det vilde de fleste af os vist være, hvis vi turde. Kan Du dog ikke begribe, at Hykleri og Frygt for at komme i Ulykke er det, vor hele anstændige Moral er bygget paa?

— Vil Du da virkelig forsvare —?

— Jeg vil ingen Ting forsvare, men helst forstaa al Ting.

— Saadan en som den Ebba, der kom fra sin Kondition, fordi hun rendte ud om Natten.

— Det kommer jo ikke den Ting ved, vi talte om. Hvor véd Du for Resten det fra?

— Det sagde vor forrige Pige, Mita, samme Aften hun skiftede.

— Men Astrid, hvad er det for — rent ud sagt Forbindelser, Du søger? lo Helga.

— Hun sagde mig det selv — —.

— Ja, og min sagde mig det ogsaa selv —, hun, min Forbindelse.

Den lille Astrid saa' surt. Da syntes der at arbejde sig noget frem i hendes Hjerne, Øjnene blev eftertænksomme. Hun saa' prøvende paa Helga og spurgte som en Gang tidligere:

— Er Du ogsaa en god Pige, Helga?

— Hvad véd jeg? Som jeg gaar her, er jeg jo frembragt af to Mennesker, hvis Arv jeg maa løfte. Min Moder har jeg ikke kendt, og jeg har aldrig hørt nogen kalde min Fader en god Mand. Jeg søger at tænke saa klart, jeg evner paa egen Haand, søger ogsaa Hjælp hos Bøger, som er skrevne af klogere Folk end jeg.

— Men ikke hos Gud?

— Hvad hjælper det? Han svarer jo aldrig Folk, naar man taler til ham.

Astrid rystede sørgmodig paa Hovedet. Helga vedblev:

Da jeg blev greben saadan af Kærlighed og Beundring for ham, Du véd nok, spurgte jeg netop Gud og det, der kaldes hans Ord. Ja, det talte om mange Ting, men ikke om det, jeg vilde vide. Jeg saa' rundt om mig saakaldte respektable Folk. De var alle Slaver af, hvad der nu gik og galdt for god Moral. Ingen syntes, der var noget i at være Tyv i sin Næring, men fik en Pige et Barn udenfor Ægteskab, sparkede de til hende. Om en Mand forførte eller lod sig forføre af en Pige, gjorde han sig ikke umulig som Minister, Amtmand eller Rigsdagsmand, og Alle hjalp ham til at lyve sig fra det hele. Det, der gælder for

Moral, det er saadant et Politi, der maaske er nødvendigt, og som man maa bøje sig for — men respektere det som noget helligt — —? Jeg vil helst bøje mig for det saa lidt som muligt, og tvinges jeg, bruger jeg alle Midler til at knibe ud.

— Men hvad hindrer Dig saa i at stjæle, røve og myrde — hvad Helga?

— Det har jeg aldrig følt Fristelse til. Jeg har for Resten spurgt mig selv om det samme. Indtil jeg bliver bedre oplyst, tror jeg at have været saa heldig at være født med Samvittighed, og Gud véd, om det ikke er det samme som det, andre Mennesker kalder Æresfølelse —? Men hvad ondt er der i, om en Kvinde, der holder af en Mand, forhører sig om Ting, der angaar ham? Hvem siger, at det er ham, der skal begynde?

— Du er altsaa af de emanciperede Kvinder.

— Jeg er, som jeg er, kan ikke være anderledes, selv om jeg vilde — —. Astrid, Astrid! Se, se, se.

Astrid gav et lille Skrig fra sig, da hun genkendte den smukke, fint klædte Herre, der kom frem om Hjørnet ved en Gruppe Krat og styrede lige imod dem. Hendes Knæ vaklede under hende. Hun støttede sig tungt paa Helgas Arm, og i et Øjeblik saa' hun Helga blive bleg.

Den unge Herre, som gik i sine egne Tanker, rygende sin Cigar, blev opmærksom paa Skriget og tog med et Spørgsmaal i Blikket sin spejlblanke sorte Cylinder af for de to unge Piger.

Astrid vidste ikke, hvor hun skulde putte sig hen. Men Helga mødte Blikket og svarede:

— Aa, det var ingen Ting — var det ikke et Sting i Hjertet, Astrid? — — Det er jo Hr. Altmann?

Den smukke Herre studsede. Han kunde straks se, at de to unge Piger ikke „var af den Slags“. Han anstillede den rigtige Diagnose. „Det er Kursuspiger“. I en let overlegen Tone, smigret over, at han paa sin Vis var en Berømthed, tog han Cigaren af Munden og sagde:

— Synes jeg ikke, at jeg skulde kende Frøkenen — og pludselig gik der noget op for ham, som han ikke ret vidste, hvad var. Han borede i sin Hukommelse for at huske, men fandt intet.

Astrid rystede som et Bæveresp. Skulde Helga, hvis Frækhed forekom hende uden Grænse, finde paa at nævne Badehushistorien.

Nu, da hun saa' denne unge, sikkert meget drevne Herre, ønskede hun, at hun havde overvundet Nysgerrighedens Lokkerøst, den, der havde drevet hende til at søge gennem en Sprække at faa skimte, hvad der var i dette underlige Pigebarn, i denne Veninde mod hendes Vilje.

Men Helga svarede roligt med et lille Smil:

— Ja, De kan naturligvis ikke huske mig, for jeg var vel daarlig nok voksen, da jeg saa' Dem. De lagde vist knap Mærke til mig. Det var i min Faders Butik i — —. Købmand Peter I. S. Petersen.

— Rigtig — jeg husker.

Han huskede ikke en Smule, men fandt Pigen køn og ret pikant, i det mindste til han fik at vide, om hendes Færd skyldtes Tøseuvidenhed eller tidlig udviklet Drevenhed. Han sagde videre:

Men jeg takker Frøkenen for den venlige Maade, De har ladet mig forny Bekendtskabet paa.

— Ja, jeg kender jo ingen her i København, og da jeg saa' Dem, kunde jeg ikke lade være at sige Dem, hvem jeg var. Jeg holder nemlig mest af at gøre, hvad der falder mig ind. — Det er min Veninde og Kamerat fra Kursus — Frøken Astrid Høgh.

— Hvor vil Du hen, Astrid?

Lige efter, at Astrid kluntet havde besvaret Hr. Altmanns dybe Kompliment, trak hun i Helgas Arm.

— Klokken bliver saa mange — — jeg har lovet den ældste Frøken Ledermann — —. Og det bliver snart mørkt —.

— Det er en ordinær Backfisch, tænkte Hr. Altmann straks.

Hun maatte gerne gaa for ham, hun var nok ikke til at slaa noget ud af. Men den anden var grinagtig. Han vilde prøve paa, hvad han kunde faa ud af Situationen.

— Paa Grund af Frøken Petersens frejdige — maa jeg ikke nok sige det?

— Sig hellere frække Tilnærmelse, sagde Helga.

Han lo og sagde „Bevares“ og studsede noget ved, at Helga ikke lo, men stod med en underlig tør Alvorsmine. Tøvende kom Fortsættelsen af hans Replik: — maa jeg maaske være — — „saa fræk“ at spørge, om jeg ikke maa byde de unge Damer en lille „Genstand“. Vi er jo straks ved Pavillonen.

Astrid var ingenlunde kommen ud over de ganske unge Pigers Lyst til søde Sager, den vedblev tværtimod at være næsten uimodstaaelig. Mindet om hendes Fader, Pastoren, der paa det strængeste fordømte Ridning, Svømning — for ikke at tale om Cigaretrygning — som utilstedelig for Kvinder, alle hendes nedarvede og ved Opdragelsen bibragte Begreber om Anstand og Sømmelighed kæmpede en vild Kamp i hendes Indre mod Fristelsen af de i Kafeen indeholdte Herligheder, der i hendes Fantasi voksede til det æventyrlige. Hun, den lille Præstedatter fra Sjælland, var i sin Landsmand Jeppes Situation, da hans Ryg og Mave vilde til Byen og Benene til Kroen.

Helga svarede:

— Jo Tak.

Astrid tav. Hun kunde jo i hvert Fald forlade dem ved Kafeen. Det saa' dog ikke saa flovt ud.

Hun gik ind, tyngende paa Helgas Arm. Hr. Altmann fulgte efter.

Han fandt Situationen ret morsom. Han havde ikke været i en lignende. Dette kunde jo ikke

være ligefrem „Skrupsjov“. Han som Levemand i København og Matador i Provinserne, kunde vel nok klare saadant noget som dette herre!

— „Det giver sig vel nok i Enden, sagde Rebslageren — og Piger er jo Piger — hvad Fa'en.“

Men da han skulde byde dem til Sæde, fandt han sin Rutine fra Handelsrejserne for simpel til at være vis paa, at den virkede imponerende. Han brølte ikke op efter Kellneren, tog stilfærdig bukkende i Stolenes Rygstød og præsenterede dem for sine pur unge Damegæster.

De satte sig: Astrid paa Yderenden af Stolesædet, mens hun ængstelig slap Helgas Arm, fordi hun var nødt til det.

— God Dag, Wolfgang! lød det henne fra et Bord, hvorom fire Herrer med Pandehaar og Midtskilning sad og drak Whiskygrog.

Altmann slog ud med sin store, hvide Haand med Diamantringen funklende paa Lillefingeren. Han saa' Whiskyens Virkning paa Ansigternes lette Rødme, hørte den paa den tykke Udtale.

— Vi flytter ind i Kabinettet, mine Damer, sagde han.

Han syntes, han fik fast Stade i Situationen, at han genfandt sin Commis-voyageur-Sikkerhed.

De fire fnisende Hoveder nærmede sig hverandre.

— Det maa være bedre Piger, han har med —. Se den ene med Kikketøjet. Hun kan blive god.

Lille Astrid var ved at krybe i Jorden og borede sine Øjne ned i Gulvet, men Helga lod sine spille mellem de fire Herrer, nysgerrigt uden Frygt.

Hendes Fordring til det kavallermæssige var ikke kommen højere op end til Probenreuter-Elegancens Ideal, og hun fandt, at de fire dér tilfredsstillede alle billige Fordringer. Et Ønske dukkede op i hende om, at Hr. Altmann vilde bede disse Herrer slutte sig til dem. Det kunde jo blive Sjov. Endnu syntes hun, at der ikke gaves finere Herrer end rige Grosserersønner, forlangte ingen Eksamen artium som Dekoration. Men Astrid mente, at de fire Herrer ikke saa' ud til at have klassisk Dannelse som hendes Brødres Kamerater fra hendes Faders Præstegaard i Ferierne.

Da de var komne ind i Kabinettet, kommanderede Altmann højt, at Gassen skulde tændes.

— Naa, mine Damer — vil De nyde — zum Beispiel — en Cocktail?

Ja, sagde Helga frejdigt, skønt hun ikke anede, hvad det var.

— Garçon! — *Three american Cocktails* — Men Død og Pine — ikke Kognak — Madeira —. Stop — lidt mere Angostura — — og saa tre Iskager, halv Vanille og halv Ananas —. Ja vel, saadan . . . Trr. Nok, gamle Kammerat.

Han opnaaede sin Hensigt i Retning af det imponerende. Med nysgerrig — og for Astrids

Vedkommende — ængstelig Forbavselse saa de unge Piger paa den kunstige Blanding og den derved frembragte farverige Virkning i de høje, spidse Glas.

Helga drak, fandt, at Cocktail var en herlig Drik, men ikke, at det var passende at kvittere for Nydelsen. Astrids Naivitet aftvang hende et Ah.

Hr. Altmann smilede.

— De unge Damer gaar paa Kursus?

— Ja, svarede Helga.

— Er det interessant?

— Nej, det er kedeligt.

— Helga — nej — Jeg synes det ikke, sagde Astrid.

— Hvad fører det til?

— Rimeligvis ikke til noget for mig. Først om fem Aar kan jeg tage Institutbestyrerinde-eksamen, og saa længe holder jeg det ikke ud. Al den Historie, man skal lære —! Det er jo ikke Spor af Nytte til at kende alle disse gamle Konger og Fredslutninger.

— Ja, sagde Altmann tøvende — men det er jo dog noget dannende.

— Hvad vil det sige at være dannet, Hr. Altmann?

— Ja, det er vel nok at vide en hel Del — og ikke sidde som en Torsk — om Forladelse — aldrig rigtig at være med, naar studerede Per-

soner — — f. Eks. taler om — — f. Eks. forbigangne Tider — —.

— Ja, men saa kan De vel tale om Ting i Deres Fag, som de andre ikke har Begreb om.

— Ja, men det regnes ikke for noget.

— Naar De ved Deres Viden tjener en Formue, og de studerede Personer gaar med daarlige Klæder og ikke med deres Historie og Filosofi tjener saa meget om Dagen som en Mursvend?

— Frøken — ja, jeg har skam selv tænkt saadan noget, men man tør jo ikke —

— Nej, ingen tør noget. Men hvorfor vil De lade Dem kujonere af al den gamle Passiar?

— Ja, i Grunden — nej — De har Ret. Men — —

— Maa jeg spørge Dem, Hr. Altmann, kan De Historie?

Hun fæstede sine store graa Øjne skarpt forskende paa den kønne Herre.

— Ja — ikke meget. Men noget har jeg jo lært —

— Og glemt.

— Ikke altsammen. F. Eks. den westfalske Fred blev sluttet 1648, og samme Aar døde Kristian IV.

Altmann lo. Astrid blev forarget og kaldte i Tanken sin Fader, Provsten, til Undsætning. Selv turde hun ikke vove at sige noget, og Pastor Høgh kom jo ikke.

— Helga vedblev:

— Hvad Glæde eller Nytte har nu det bragt Dem?

— Nej, det er sandt. Men alligevel —

— Alligevel — hvad?

— Ja — men man mener dog, at det hører saadan med til at være et dannet Menneske at vide noget om — —

— Trediveaarskrigens Afslutning og Kristian IV's Død — —

— Hm. Skulde det hele være noget Sludder?

— Jeg tror det.

— Ja, det kan s'gu gærne være. Ha, ha, ha. De er original, og De er dristig, Frøken.

Astrid sad og rokkede paa Stolen.

— Jeg maa hjem, sagde hun.

— Vist ikke. Vi maa drikke vor Cocktail og spise vore Iskager, lille Ven —. Du rejser Dig. Du kan dog ikke gaa hjem alene. Det er jo helt mørkt. Sig mig, Hr. Altmann, kender De Forskel paa Filip af Spanien og Filip af Makedonien?

— Ha, ha, ha! Nu bliver De for slem, Frøken. De to Kavallerer har jeg glemt, hvis jeg ellers nogensinde har kendt dem.

— Kan Du se, Astrid! Det var det, der forargede den tykkeste Søster Ledermann og gjorde, at hun skældte mig saa læsterlig ud forleden, fordi jeg ikke huskede de to Herrer.

Altmann saa' med en vis Beundring paa Helga. Resultatet af hans Overvejelser indskrænkede sig foreløbig til, at det var Fandens til Pigebarn, der

hverken havde Respekt for Makedonieren eller Spanieren, hvad han selv dog paa en vis Maade havde. Han henvendte sig til Astrid direkte og spurgte:

— Men hvad mener De om Deres Frøken Kollegas oprørske Udtalelser?

Astrid vilde ønske, hun kunde skjule sig under en Dølgehjelm. Hun blev ildrød og sagde stammende:

— Jeg begriber ikke, at Helga tør modsige ældre og kundskabsrige Folk.

— Søde Barn, sagde Helga, Alderen synes jeg ikke gør noget til Sagen. Jeg tror nu, at de Unge altid har Ret mod de Gamle. — Kundskabsrig? At kunne en hel Del, der ingen Nytte er til, gør snarere et Menneske dum end klog.

— De er brillant, sagde Altmann. Garçon! Cocktail og Kager en Gang til.

Helgas: Tak, gerne, overdøvede Astrids: Nej, jeg maa hjem.

Altmann fandt, at Astrid saa' sød ud, mærkede, at Helga havde Djævlen i Kroppen, og at hun var ved at tage Pippet fra ham. Han søgte en Slags Hjælp hos den lille Pige med de hundeagtige, bedende Øjne og sagde:

— Frøkenen ser ud, som om De ikke var enig med Deres Veninde. Jeg synes, at jeg er dum og Intet véd og har hidtil ment, at jeg har lært for lidt — vilde gerne tilegne mig — — saa-

dan noget mere Intelligens, nogen Sans for Literatur og Kunst og den Slags Ting.

— Jeg vilde saa gerne hjem, stønnede Astrid.

— Vaas, Astrid! Hr. Altmann er Søn af en stor Industridrivende. Det er jo Folk som Hr. Altmann, som samler Millionerne. Og det giver Magt. Og saa staar de Herrer med Hatten i Haanden for en teologisk eller juridisk Kandidat, som har læst en Hob Bøger, men tidt ikke har Saaler i Støvlerne. Nej, Hr. Altmann, hvis jeg var i Deres Sted, lod jeg baade Makedoniere og Spaniere være, hvad de er, fik Deres Stoffer lavet finere og smukkere, baade i Bonitet, Tegning og Farve, saa de tvang sig ind allevegne — f. Eks. hos den gamle Snegl Peter I. S. Petersen, saa han fyldte hele sit Sneglehus med fine Bomuldstøjer og lavede en Udstilling i sit Vindue med saa straalende Mønstre og Farver, at de troldede alle Byens Hunsnegle, lige fra Borgmesterens Frue til den rige Pottemager Knudsens fede Madam. Deres Sager skal gøres saa knusende moderne, at deres Sejr bliver . . . en Selvfølge . . . Er der noget galt — det I kalder ulogisk i, hvad jeg siger, Astrid?

Den lille Astrid var endelig bleven saa forarget, at hun fik Mod til at tale.

— Nej, men det er grimt, det er — er — — materialistisk. Det bedste i Livet er det, der glæder vor Sjæl i dens Ensomhed. Jeg kan finde Trøst i et Vers af en gammel Psalme eller et smukt

Digt —, men ikke i nogle Kulører i Silke eller Bomuld i et Butiksvindue —. Jeg kan netop saa godt lide det Gamle, det, der har holdt min Fa'er og min Mo'er i Vejret, naar de var bedrøvede —. Jeg kan længes efter Klangen af Klokken i min Fa'rs Kirke. Aa ja — — jeg vil hjem til min Fa'rs Kirke og min Mo'rs Grav —

De milde, brune Øjne glinsede med sælsom Pragt. Ordene blev, uden at Astrid anede det, højt og ubesløret udtalte. Pludselig blev hun bange for sin egen Røst og skjulte sin brune Krøltop ved sin Venindens haarde Barm, brast i Graad og hviskede:

— Jeg kan ikke taale den stærke Drik —. Jeg bliver syg —. Lad mig dog komme hjem.

Helga sagde:

— Saa, saa, saa, søde, lille Ven. Det er jo i sin Orden, at Du siger din Mening, men Du maa vænne Dig til at taale, at ikke alle mener det samme som Pastor Høgh i Vrangstrup —. Nej, vi vil ikke følge Dig hjem nu, kære Barn, for de ædle Ledermanner vil ikke lade Dig i Fred men spørge Dig, hvorfor dine Kinder gløder, og dine Øjne brænder — —. Lad os faa noget, der køler — jeg har ingen Penge. Hr. Altmann lægger nok ud.

— Men min Frøken, disponer over mig, sagde Altmann, tog sin Portemonnæ op og lod et Par Guldstykker klirre. — Garçon, en Flaske Veuve

Cliquot-Ponsardin — godt frapperet, min gamle Grenader.

— Nej, nej, fy Helga! bad Astrid. Nej, nej, jeg er syg, aa, saa syg.

— Hr. Altmann, bestil det sidste af igen, sagde Helga. Nu maa Astrid hjem, vi maa følge hende hjem i Droske.

Altmann adlød som en underordnet, skønt han syntes, at nu skulde de rigtig more sig.

De kørte hjem til Huset Ledermann.

— Vent i Drosken, til jeg kommer igen, sagde Helga.

Altmann maatte atter lystre.

Helga overleverede Astrid, der var ligbleg, til de af Rædsel bævende Kursusfrøkener, hvis Middag længst var forbi.

— Men Gud bevares, lille Astrid. Er det en Tid?

— Undskyld, sagde Helga, Astrid blev daarlig under vor Spadseretur ude paa Langelinje.

— Hm — sagde den ældste Ledermann, den magre.

— Saa — aa — aa? sagde den yngre, den fede.

Men et Forhør turde de dog ikke anstille, thi Astrid var virkelig syg.

— Dem skal jeg tale nærmere med i Morgen, Helga Petersen.

— *As you like it, Ma—am!*

— Hva' faler?

— Undskyld, hvis min engelske Udtale ikke er god. Jeg sagde: som Frøkenen vil. Men jeg maa gaa, jeg har maattet tage Droske. Den venter dernede.

Hun løb ud.

Altmann sagde:

— Skal saa Drosken køre Frøkenen hjem?

— Ja vel —. De følger vel med? Det er kun et Minuts Vej herfra.

— *Of course*, sagde Altmann. Maa jeg spørge, hvad sagde De til Kursusfrøkenerne?

— Jeg stak dem en Løgn — det, de Damer lever hele deres Liv paa og lader sig godt betale for —. Lille Skind, jeg tror, hun ikke kunde taale den brogede Drik. Det er saadant et sødt Guds Ord fra Landet.

— De er mere erfaren, min Frøken?

— Nej, men jeg er fræk. Her bor jeg. Tak.

— Skal vi ikke —? sagde Altmann og stak Haanden frem.

Helga lod, som hun ikke saa' eller forstod.

— God Nat, Hr. Altmann, og Tak for i Dag.

— Naar ses vi igen, min søde Frøken?

— Naar vi atter mødes paa Livets Bane.

— Faar jeg et Kys til Afsked?

— Nej, det er Flovser. Men jeg vil tage Dem pænt i Haanden og sige Dem Tak for i Dag.

Altmann gad ikke bruge Drosken mere og

afskedigede den. Han talte med sig selv, mens han tændte en Cigar og strøg Paletotens Krave op over Ørene.

— Det var en egen Slags Sjov. Den Helga, ja, hun er egentlig brillant —. Hun kan sige Bror Traugot Besked, naar han stikker sine Fraser ud om Literatur og Kunst og det Stads. Hende maa jeg have fat i igen. Lille Flora Langheim? Ja, men det maa s'gu blive med hende som det er. Jeg skal jo have Bryllup til Paaske. Og sikken et Hus, der vilde ligge, hvis —, naa Sludder, man har da før havt værre Geschichter. Ægteskab er ét, Halløj er et andet. Men den Helga er et Livstykke. Sikken en Rejsning. Hun ligner den, der stod i Vandet, ligesom Vorherre havde skabt hende, da Damperen strøg tæt ind om Stranden. Den anden lille var kysselig sød, rund og buttet. Jeg er bleven besat af de to Tøse. I Mangel af dem maa jeg vist se, om Rosalie Lind i Pustervig er visibel.

Det var hun uheldigvis ikke. Nu vidste Wolfgang Altmann egentlig ikke, hvorledes han skulde tilbringe Resten af Eftermiddagen og Aftenen. Han var ikke oplagt til at samles med nogen af sine Venner eller Bekendte, hverken til at tale om Forretninger eller til at solde.

Han læste Plakaterne paa Hjørnerne, de lokde ham ikke.

Gaa hjem?

Se gamle Fatter Altmann sove over Berlingske

med en halvkold Thevandsknægt foran sig, se sin Moder med den evige Strikkestrømpe i det eneste Værelse, de til daglig Brug benyttede af deres otte — nej.

Han gik paa maa og faa ind paa en Kafé paa Strøget. Han læste en Avis, men gled hen i Tanker, da han ikke kunde finde noget at bestille.

Hans Liv laa banet for ham, alt saa betryggende ud. Naar den Gamle ikke gad eller kunde mere, vilde jo Geschäften gaa over i hans Broders og hans Hænder — og der vilde, naar han fik frie Hænder, kunne komme endnu mere ud af den, for den Gamle var efterhaanden bleven langsom i Vendingen, forsigtigere og mistænksommere. Broderen skulde han sagtens faa til at gaa ind paa, hvad han vilde. Og det Pigebarn havde Ret. I finere og elegantere Varer maatte han kunne naa op i Højde med sin store Konkurrent, som det Altmannske Firma var sejlet temmelig nær i de simplere Varer. Hun — Helga — havde nævnet sin Fader. Det var rigtignok — nu huskede han det — en Gnier af en Fedtekræmmer, men hvem ved? Naar man kildrede saadant et Kreatur langs Børsterne og under Hagen, kunde han maaske blive ivrig i Tøjet, og de kunde blive enige om at faa hans Ting rigtig i Gang ude paa Bondelandet og betydelig udvide Markedet —. Mon Helga virkelig var falden efter den Tørvetriller? Hm! stort fik hun vel ikke efter ham, han havde

jo allerede en Række Unger med hendes Stifmoder. Men hun maatte blive brillant om et Par Aar.

Mens Wolfgang Altmann flittig saa' til sin Whisky Grog, lysnede og varmede det i hans Tanker.

Han saa' sig som Herre i det fædrene Hus. Det skulde indrettes med Luksus og Smag i Stil med vore Pengebaroners, ikke med en halvsimpel Parvenu-Elegance. Det skulde ikke stikke op for den store Konkurrent, den mægtige Børsherre, hos hvem han enkelte Gange havde været til Diner. Saadan noget Porcellæn. Ja han vilde ikke købe af den Slags, det var simpelt at traske i Hælene paa andre. Billeder paa Væggene! Ja, det vilde han s'gu have, det blev mere og mere nødvendigt for et Hus *comme il faut*. Og Billeder havde Wolfgang Altmann altid interesseret sig for. Han kunde jo paa sin Vis tegne og bruge Farve.

Saadant noget Skidt som den Gamle købte i Hamburg: fede Kvinder i Pastel, saa et Skib i brusende Sø, saa sentimentale Hundestykker i Olie — Tak. Nej det skulde være af virkelige Mestre, som havde et Navn, et der var i Kurs. Men han skulde rigtignok ikke gaa efter Bladenes Kritik. Den var naturligvis betalt. Han vidste af Erfaring, hvad Reklame kostede. Men Forretningsmændene var dog ikke kom'ne ind paa en saa sjofel Konkurrence, at de betalte for at rakke Konkurrenterne ned, hvad der jo skete i Bladene, naar det ene

Blad roste det samme Billede, som det andet rakkede ned. Hans Broder snakkede nok om, at det var de forskellige Blades forskellige Overbevisning — Sludder! Den gaar jeg s'gu ikke paa. Kunstnerne — Kunsthandlerne eller hvad de nu er, maa s'gu spytte i Bøssen ligesom vi Fabrikanter.

Naa, han skulde nok selv sætte sig ind i Sagerne og ikke købe Katten i Sækken.

Nej, det skulde nok blive, som det skulde være.

— Væk med de Møbler, der stod og grinede ad hinanden, de gamle glatte, der var bragt med fra det slesvigske Hjem og de ny krumbenede. Nej, den første Dekoratør i Byen skulde feje dem ud, og saa skulde der lades ham fri Hænder med Møbler. Tæpper og Portièrer skulde han, Wolfgang Altmann, nok selv vælge. Og sikke Mønstre, han skulde komponere, sikke Stoffer, han skulde udsøge. Han saa' en Suite Sale straale sig i Møde, lavede Dineer i den store Spisesal, fyldte Stolene med dekorerede Herrer og diamantstraalende Damer.

Ved Bordets ene Ende han, ved den anden Fruen —. Men Herre Gud! Den lille buttede Flora med det evige Smil paa sin Trutmund! Pigen fra de lave, bjælkeloftede Stuer, med Dragkisten og Kommoden fra sytten Hundrede og Hvidkaal. Hun sad og strikkede i en mørk Stue, med Lyset stængt ude fra de smaa, lave Vinduer af de tætte,

studsede Lindekroner — hu ha! Hvor vilde hun se fjollet ud. Nej, Helga Petersen, slank og stor, med straalende Ringe paa lange, hvide Fingre — og saa Flora med de nussede, lige afskaarne Negle.

Han stampede i Gulvet, klingrede med sin Ske paa Glasset, betalte og gik hjem i Seng.

Han kunde ikke sove. Hvad gik der dog af ham?

Hvad var der dog med den Tøs.

Hun forfulgte ham som noget, der besatte ham og betog ham.

Hendes kaade Ringeagt for alt, hvad han var vant til at høre prise, for Ting, han af Trods selv lod, som om han kimsede ad, for hele det Studenterdannelsesvæsen —. Mon den var mere ægte end hans Kimsen ad den? Thi nu i dette Øjeblik følte han, hvor usolid i Bonitet hans Ringeagt var, at den egentlig kun var vævet af en Art Misundelse, af et Savn af ikke rigtig at kunne snakke med.

Saadan noget som Literatur, Teatre blev alligevel endnu noteret til en vis Kurs. Det var vanskeligt i Omgangslivet at konkurrere med dem, der kunde tale med om noget saadant. Og nu holdt dette Pigebarn paa, at det hele var Humbug, hvad han selv saa inderlig gerne vilde tro, at det var.

Han længtes efter Helga. Hun havde sære

Øjne. Det saa' ud, som var der en dobbelt eller snarere mangedobbelt Mening i dem.

Havde hun mon siddet hele Eftermiddagen og gjort Nar ad ham?

Var hun — han vovede næppe at lade den Tanke faa Rum — var hun ikke en Kokette af ordinær Art, ikke stort bedre end en af dem, han og hans Fætter kaldte „Snepper?“ Saadan at gaa lige løs paa et Mandfolk. At opfordre ham til at følge hende ene hjem i Droske de Par Skridt.

Men saa denne ugenerte og dog tilbagetrukne Holdning.

Nej, der var noget usigeligt ved hende, som spandt ham ind i Stemninger, han ikke havde kendt.

Som han laa der og vendte sig i den tidlige Sommeraften med Syn mod det aabne Hav under den stjernespraglede, mørke Augusthimmel, fyldtes han mere og mere af Uro — — Længsel —; af et Besiddelsesbegær, hvis endelige Maal han ikke selv forstod.

Han vilde ikke, hvor stærkt han end længtes efter denne Pige med Øjne som en lysfangende Staalplade og med det mangfoldig glimtende, brune Haar, med trodsige Ord — være sammen med hende igen paa en Kafé eller paa en ensom Spaseretur langs Strandbredden. Nej, havde han hende blot her — —, nej, ikke en Gang det —

Det var jo dog ikke det, han vilde. Jo, nok vilde han kærtegne hende og more sig ved hendes

Øjnes Krydsglimt — men han syntes ikke, at han var sanselig stemt —. Nej, sidde ene, skjult for Mængden, med hende om Livet og tale om alt mellem Himmel og Jord. Hun — det purunge Pigebarn syntes ham klog, hun maatte kunne give ham Raad om Ting, der laa ham paa Hjerte. Han priste sin Lykke, at han ikke havde truffet Tøsen i Pustervig — den Ko.

Umærkeligt vandt Søvnen Magten. Urolige, meningsløse Drømme forfulgte ham, til Solen vakte ham.

VI.

Alle Medlemmer af Familien Altmann var saa indbankede i Husets Orden, at det aldrig faldt dem ind at overtræde den. Maaltiderne blev respekterede med den yderste Præcision. Naar Faderen eller Sønnerne vilde blive borte, maatte de forud melde det til Mutter.

Da Sønnerne blev voksne, skete det temmelig hyppig, at de udeblev fra Aftensbordet. Mutter gnavede lidt i Begyndelsen, men efterhaanden kom Fatter til det Resultat, at voksne Mennesker, naar de ved deres Arbejde kunde tjene deres Brød, maatte have Lov til at gaa lidt ud at bumle i Tugt og Ære. Det havde han jo selv gjort som Væversvend.

Tidlig skulde de op, de store Sønner, og møde paa Kontoret eller Fabriken. Saa var der tre Kvarter fra $10^1/_2$ til $11^1/_4$ til Frokost.

Wolfgang studsede, da han ved at se ind i Spisestuen fandt Bordet festligere dækket end sædvanlig.

Der var Sølvsukkerskaal og Flødekande, et finere Stel af Kopper end de dagligdags og 1 Kuvert ud over de sædvanlige.

Døren mellem Dagligstuen og Forældrenes Soveværelse gik op, og ind traadte Fruen. Hun havde et lunt Smil oppe. Hun gik hen mod sin Søn og sagde paa sit Plattysk:

— Jeg har en Overraskelse til Dig, Wolfgang.

Hun klappede i Hænderne.

Døren til et Værelse bag Spisestuen gik op, Flora Langheim viste sig.

Den lille fede Pige med de blomstrende Basunkinder traadte ind, smilende forlegen.

Wolfgang tog om en Stoleryg, fik lige Tid til at se, at hans Forlovedes Morgenkjole var af det sidst udsendte Stof af Firmaets Fabrikat.

Han samlede sig i en Fart, gik hen mod den unge Pige, kyssede hende let paa Kinden.

Hun svarede med et højtlydende Kys paa Munden.

— Det kan man da høre, sagde gamle Fru Altmann, det var der Inderlighed i.

Kyssets Genstand blev derimod gnaven og tænkte, at det skraldede fra hendes Faders Firhestepiske derovre i Hjemmets Ravnekrog.

— Tal dog, min Dreng, og vær ikke saa opvakt. Hun mente aufgeregt.

Wolfgang stod uendelig fjollet og sagde hverken bu eller bæ. Han vedblev at holde Pigen i

Favn, som var det i Kraft af Inertiens Lov, fordi han ikke vidste, hvor han skulde gøre af hende, hvis han gav los.

Døren gik op, og gamle Altmann viste sin lille trivelige Skikkelse med det store, mørke Skæg, der hang ned paa Brystet som en Pelskrave.

— Bliver der lidt til overs til mig? raabte han og aabnede Favnen. Flora løb hen til ham, og nu fik hun baade Kys og Favntag. Det lod til at more den gamle Herre. Kysset og Favntaget gentoges, Kysset smeldede som før, og Sømmene knagede i Floras Kjole.

— Süsser, lieber Onkel, sagde hun.

— Potz Wetter! udbrød gamle Altmann. Her maa Du schgu snakke Dansk, Puppchen. Det er et patriotisk Hus, Du er i. Donnerwetter, jeg har tjent mange Süsslinger, fordi jeg gjorde mit Hus dansk. Jeg har fortalt din Fader det, og han véd godt, hvad man maa gøre for Geschäftens Skyld. — Na — velkommen mit Barn. Lad os nu spise.

Han undte sig, inden han satte sig til Bords, den Glæde at fordybe sine Knoer i Floras Basunkinder.

— Ægte solidt Kød fra Marsken, sagde han og lo højt.

Han skubbede hende blidt hen til sin Søn og sagde:

— Tag nu, hvad Dig tilkommer, Wolfgang.

Wolfgang tog stille protesterende hendes Arm, trak Stolen ved Siden af sin Plads ud og bød hende halvt ceremonielt til Sæde.

— He he, sagde Fader Altmann. Wolfgang er nok bleven hoffähig ovre i Chemnitz. Ja, Du maa forlade mig, Schätzlein, eller hvad siger man, lille Skat, jeg holder mig til de gamle Manerer. Na — Du har været tidlig oppe — eller har slet ikke et Øje lukket denne Nat — Spis, min Pige. Se, Pølser med Peberrod, det lugter efter Hjemmet. He?

Flora rødmede og lod sig trods sin Madlyst byde to Gange, men saa lod hun derefter Altmanns gode Frokost vederfares al tilbørlig Retfærdighed i tavs Andagt.

Da Kaffen blev serveret, satte Husherren sig mageligere til Rette og saa' sig om.

— Na, Wolfgang, Du ser saa underlig ud. Er det hoffähigt, at en Brudgom sidder sodan og glor? Kys hende og favn hende — Potz tausend! Bar jeg mig sodan ad, Karolinchen, her vendte han sig til sin Kone, da vi to var, som de nu er?

— Nej, da var Du meget hitzig og varm, Leonhardt, og forskrækkelig overvældiget. Men nu, tænker jeg, er de unge Herrer — sodan mere — tilrykkeholdende i deres Følelser.

— Ja, ja, lo gamle Altmann og gned sine Hænder. Mine Sønner er blevne gode danske

Patrioter her i København og er muligvis derfor blevne noget dvaske. Jeg havde mere Hitsighed i Blodet. Ja, vil Du ikke kysse din Kæreste, so vil jeg, ta' mig tusend, som han siger, den tykke Kræmmer fra Malmø. Ham Du véd, som immer Punsch og Kognak misker sammen i et Sejdelglas.

— Det er sandt, afbrød Wolfgang Faderen, han sendte jo i Gaar en stor Ordre. Kollierne skal paa Toldboden før Kl. 2. Jeg maa straks afsted og besørge dem.

— Na ja — Potz Wetter. Pardon, lille Flora, men saa maa Du vente til Klokken 2. Saa kan Wolfgang jo med Dig spasere. Der er Forretningsblod i Dig, min Dreng, og det kommer op i Dag, midt under dine Liebschafter. Det haster jo.

— Wolfgang kyssede Flora paa Haanden.

Hun saa' fjollet op paa ham. Den lille røde Haand var ikke vant til at blive taget paa den Maade. Hun turde ikke byde Munden til Kys.

Da Fader og Søn var gaaet ud sammen, gik hun, mens Fru Altmann syslede med Bordet, ind i Dagligstuen, satte sig paa Forhøjningen og græd ud mod Søen langsomt rislende, store Taarer.

— Ich habe ihn doch so lieb, hulkede hun.

Gamle Altmann fulgte Sønnen ind paa et stort Lokale i Lageret. Wolfgang tog Fart hen

mod en Hylde og fik fat i en vældig Pakke Tøjer, som han lempede ned og anbragte paa det lange Bord midt i Rummet. Den Gamle stillede sig hen til ham.

Han sagde dæmpet, idet han pegede paa fire unge Mennesker, som arbejdede i Rummet:

— Blot et Ord, min Dreng. Du skal vorläufig ikke svare. Den gamle Karetkører derovre har jeg med Breve og meget alvorlige Ord faaet presset op til at udbetale 70,000 Kroner til Floras Medgave, Du. Det er at sige i 2 Terminer med 2 Aars Mellemrum. Han havde jo først snakket om 60,000. Jeg lod, som jeg ikke forstod. Men baade han og Broderen er stenrige, ser Du. Jeg vil betragte den Medgave som et Indskud, Du gør i Geschäften, forstaar Du? Det hjælper baade paa din Løn, og hvis den gode Gud vil favorisere os lidt, ogsaa paa din Provision og Tantième, og det vil hjælpe Dig — Du véd vel, at jeg ikke er saa dum, som jeg agerer — til at komme fra foreløbige Liebschafter og den Slags nette Nebenting. Aldrig har jeg spurgt Dig, om Du skulde have sodan nogle Bagateller ude i Byen. Du er jo stor og stærk og kan ikke undvære saadan noget, det kunde Munkene hjemme i Westfalen ikke en Gang, de Lümmel. Men Du maa snart abvikle den Geschäft, selv mod kontant Udbetaling og berede Dig paa et kristeligt Ægteskab. Nu Gud befalet — och sig ikke

Flora videre om de Geschäfter. So kysser Du som før.

Han gav nogle højrøstede Ordrer til de unge Kommi'er, strøg sit store Skæg og gik værdigt ud fra Lageret ind paa Kontoret.

VII.

Wolfgang sad om Morgenen paa sit Værelse med Papir foran sig og regnede.

Det var store Kalkulationer, hvori de mulige 70,000 Kroner figurerede, behandlede fra alle mulige Sider, indførte i alle Kombinationer, delte i Rater, samlede som Masse, anbragte som Grundvold for alskens Spekulationer, idet Beregneren tog Maal af Tid og Konjunkturer og vred de 70,000 Kroner i alle mulige Retninger.

Fanden med den Helga. Hun forstyrrede ham. Thi naar han af og til under Tankernes strejfende Fart blev ført ind paa Spørgsmaalet om det repræsentative og den flotte Husholdning, han vilde føre, dukkede hun samtidig frem og kvalte helt Billedet af den lille Flora, der gik paa sine Ben som en And.

— Ja, det er s'gu ogsaa en til at repræsentere.

Skulde han aldrig naa til at komme op i første Række af københavnske Handelsmagnater?

Ja, saa maatte Pengene alene gøre det, og det kunde de. Men saa maatte han, Wolfgang Altmann, se at repræsentere paa en tarveligere Maade og gaa langsommere frem.

Det maatte blive ad Middagsselskabernes Vej — udelukkende. Han maatte lægge sig efter at affodre de rige Haandværkere af første Rang og Grosserere af anden og tredie Rang, til de revnede. De rigtig store, første Rangs Grosserere, som havde Billeder paa deres Vægge, og som paraderede med de bekendte Forfattere og Kunstnere til dekorativ Fyld ved Bordet, mens Sangere og Sangerinder, hvis Navne straalede vidt ud fra Operaen og Musikforeningen producerede Resten af Aftenens Underholdning — nej, dem kunde han ikke komme paa Siden af med det Plus af 70,000 i Driftskapital, naar han fik en saa lidet præsentabel Frue som Flora.

— Ptøj — — den lille Gravso! fôr det ud af ham.

Saa kom den borgerlige Retskaffenhed op i ham.

— Hun er saa skikkelig — byder ved alle Lejligheder sin lille Trut ud til Kys, siger Ja og Amen til Alt, hvad jeg finder paa at sige. Ja, hun elsker mig, som var hun gal. Og hvad er det for noget Pjankeri med den Tøs, Helga? Romantisk Sludder i Traugotts Maner. De 70,000 er alligevel ikke Smaaskillinger. De vilde veje

svært i Forretningen i det hele, ikke blot i min Favør.

Tænk saa det uendelige Vrøvl, hvis han slog op! Nej, nej, nej. Bryllup snarest muligt. Men uden stort Apparat. Lad gaa med Fatters ivrige Paastand, at Bryllupet skulde staa i København og ikke efter gammel Skik i Brudens Hjem. Men de gamle Bisser der ovre fra vilde rigtignok gøre en slem Figur. Men de 70,000 maa jeg s'gu ha'. — — Nu maa jeg vist ned og give det galante Pindsvin.

Han saa' fra Kontorvinduet sin Forlovede i flot Spaseredragt træde ud af Huset og med et stort Smil nikke op til ham, fægtende med Parasollen. Hu ha! Jo, hun gik paa sine Ben som en And.

Med forceret Inderlighed gengældte han Floras massive Hilsen, knappede sin Redingote og begav sig ned til hende. Han nænnede ikke en Gang at hindre, at hun kyssende smed sig op ad ham, uagtet han anede Grin inden fra af de unge Mennesker paa Kontoret og Lageret.

Da de kom ud paa Promenaden, hængte hun sig i hans Arm saa tungt, at det generede ham ligesom det intetsigende Lyksalighedssmil, som hun plantede ham lige op i Ansigtet.

Hun bad ham straks om Tilladelse til at tale Tysk, for det Danske var vel skønt, men det blev hende aldrig „geläufig“, og hun talte et „Rabendänisch“.

Jo, det kunde hun gerne, men hjemme i Huset maatte hun ikke, for Firmaet havde nu en Gang reklameret med „Patriotisme“, og Fatter skældte altid Preusserne ud, naar han viste sig paa Børsen.

Naa, det var jo komisk, mente Flora, det var akkurat det omvendte hjemme i Tønder. Hun kunde huske fra Barndommen, hvorledes baade Vater og Onkel altid talte Plattysk, eller som Advokat Länke kaldte deres Sprog: Rabendänisch. Nu talte de altid Højtysk, som de nu bedst evnede det, til Postmesteren og de andre Embedsmænd og lagde Mærke til, hvilket Sprog deres private Vognlejere talte, men stundom, naar de blev tiltalte paa Dansk, svarede de, at det forstod de ikke. Det var ikke sandt, for baade Vater og Onkel forstod fra gammel Tid lige saa godt Dansk som Tysk. De havde før sidste Krig hejset et mægtigt Dannebrogsflag paa Aarsdage for danske Sejervindinger i 1848—50. Det blev afløst i 1864 af et slesvigholstensk; nu havde de afvekslende et Flag med den preussiske Ørn i den hvide Dug og det stortyske sort-rød-gule oppe. Dannebrog var farvet sort og laa som Presenning over den simpleste af Vognene i Remisen — man kunde lige se, hvor Korset havde været —, det slesvigholstenske laa som Dække over Byggen paa Kornloftet. „Ja Geschäft ist Geschäft“.

Hun pludrede op, fløj fra det ene Emne over i det andet, var nær ved at plage Livet af sin

Hjærtenskær med alle Slags løjerlige Spørgsmaal om, til hvad Brug den og den Genstand var, hvorfor det Skib havde Flag af den og den Farve, hvorfra den Damper kom, hvor den skulde hen, hvad den saa skulde dér, hvorfor de tre Damer dér ikke havde de høje Støvlehæle i Fodhulingen som de andre, hvad det og det Tøj til en Damedragt kostede Alen, om en Trænkusk, der gik forbi, var Oberst eller Major og andre Spørgsmaal af lignende Vigtighed og Tankefylde.

Wolfgang svarede hen i Vejret, kunde vel stundom rent spare sig at svare. Thi næppe havde hans Forlovede endt en Spørgesætning, før hun begyndte paa en anden og lod den rulle over i den tredje og saa videre.

Hun forlangte straks, at han skulde føre hende til Østergade. Der stod hun stille uden for alle mulige Butiksvinduer lige fra dem, der straalede af brogede Tøjer til Legetøjsudsalgene i Kældrene. Paa Amagertorv og i Vimmelskaftet fængsledes hun af Isenboderne, hvor navnlig blanke Stigbøjler, Bidsler og hvad der hørte til Ride- og Køretøjer i høj Grad interesserede hende. Hun bad kælent Kæresten om at slaa en Handel af den Art af paa „Vatters“ Vegne og undersøge, om det kunde betale sig at købe Varerne trods Tolden osv.

Disse Spasereture gentog sig hver Dag, saa længe Vejret var godt. Han vænnede sig imidlertid til dette daglige to Timers Hoveri.

Men hvor var den lille Pige god og skikkelig. Han blev en enkelt Gang noget træt og svarede gnavent eller afvisende paa de Tusinder af Spørgsmaal, hun bombarderede ham med, men saa trykkede hun kærligt hans Arm og sagde: Verzeihe, ich bin ein dummes Mädchen, jetzt gehen wir ruhig, ich soll nicht ein Wort sagen.

Wolfgang havde en Fornemmelse af, at han blev fordummet. Han passede sit Kram, blev glad over, at en længere Forretningsrejse lidt før Jul gav ham Albuerum.

Det kan nok hænde sig, at han tog Revanche som mægtig Handelsrejsende paa Provinsernes Hoteller. Champagnen knaldede, friske Østers lo lokkende fra de store Fade, og af og til glemte han i en fyldig Favn Verdens tunge Pligter og sit tilstundende Ægteskabs Ansvar.

Men hans Flothed lønnede sig. Det kommer igen, sagde Manden, han gav sin So Flæsk.

Købmændene gjorde betydelige Bestillinger til Firmaet Leonhardt Altmann & Co., Kommi'erne kopierede Wolfgang i Dragt og Manerer, af og til nedlagde han ved et stjaalent Kys til en eller anden Provinskøbmands fagre Datter et ubestemt Haab og en fjortendags Længsel efter den smukke Prokurist.

Under Tilbagerejsen til København sad Wolfgang Altmann stille resigneret som en Dreng, der efter Sommerferien atter skal i Skole. Maaske end mere sorrigfuld. Thi Skoledrengen har dog

Juleferien i det fjerne, „men naar faar jeg stakkels Bæst Ferie?“

Gamle Altmann, som jo ikke var fra i Gaar, saa' til og søgte at vejre, om Wolfgangs Rejseoplevelser ikke havde kølnet hans Elskov. I hvert Fald var han fornøjet med hans ydre Færd og tænkte ved sig selv: „Ja, wenn man nur sich stramm hält bis ein wenig nach der Brautnacht, so geht alles glatt hinunter“. I sine intime Enetaler med sig selv, talte Altmann tysk i westfalsk Mundart.

Den gamle Frue tænkte kun paa det Udstyr, hendes tilkommende Svigerdatter skulde medbringe. Derom smaaskændtes de. Gamle Fru Altmann var, syntes det Flora, overdreven i sine Fordringer til linnede Kropstykker, især naar hun spurgte drillende, om det var gaaet tilbage for Gebrüder Langheim. Hun vidste bestemt, at i gamle Dage havde Floras Moder tredive Særker. Saa græd Flora og beklagede sig for Kæresten. Denne klappede hende paa hendes trivelige Ryg og sagde: Smaating, mit Barn — sig bare Ja og Amen til den Gamle. Vil din Gamle ikke, saa er her 100 Kroner, køb væk og læg det til, hvad din Mamma giver dig, lad de to gamle Drager ikke komme til at rive Kapperne af hinanden.

Saa blev det da endelig afgjort mellem Familierne, at Bryllupet skulde fejres i København i Brudgommens Hjem. Det var egentlig Flora, som her lagde det afgørende Lod i Vægtskaalen. Hen-

des og Wolfgangs Moder kunde ikke ret drøfte Sagen, thi de udtrykte sig saa ubehændigt og besværligt i Pennen, at de vilde behøve flere Dage til Affattelsen af et Brev i en saa ufuldkommen og uforstaaelig Form, at Kommentarer maatte til og rimeligvis vilde kræve lige saa lang Tid.

Flora havde megen Lyst til at gaa i Kirke og det hver Søndag. Da nu Sproget lagde hende Hindringer i Vejen for at kunne følge med Prædikanten, faldt hun jævnlig i Søvn. Det Pligtarbejde at følge med hende i Kirke havde Wolfgang energisk protesteret imod, var endog bleven hidsig, da han et Par Gange havde gjort Forsøget paa at opfylde det og kaldte det Dyrplageri.

Men saa traf det sig, at en Gang i Garnisonskirken en ung Præst holdt hende vaagen, fordi han talte meget højt og distinkt. Hun erklærede da, at hun saa gerne vilde vies af ham.

Hendes Kæreste var lige glad. Gamle Altmann og Frue havde tænkt paa Frue Kirke som Scene og Stiftsprovsten som Hovedaktør. Det vilde tage sig ud af noget. Gamle Altmann var s'gu saaledes socialt stillet, at han ikke vilde stikke op for andre Fabrikanter, og naar der skulde være Gilde, hvad gjorde saa et Par Hundrede mere eller mindre til Prædikeren, et Par Küstere og hvad andre Tampe, der nu skulde til, naar det var et nobelt Sted. Da hans Frue mindede ham om, at han jo egentlig som Westfaler var Katolik og om, hvor meget Mas de selv havde haft med at blive

viede i sin Tid, saasom hun var Protestant, blev han vred og raabte, at han havde ladet sig opklare i Tidernes Løb og gav alle „Pfaffer“ Djævelen.

Men da hans Søn under fire Øjne paa lempelig Maade gjorde ham begribeligt, at d'Hrr. Langheim og den overlevende Frue, Floras Moder, neppe vilde gøre det ønskede ophøjede Indtryk i Frue Kirke under et stort Publikums kritiske Beskuelse, blev den gamle Herre lige saa klog som et Menneske og mumlede: Saa gør, hvad I vil.

Bryllupsdagen blev en Tycho Brahes Dag for Brudgommen, saa meget mere som han saa' Satiren malet paa sin Broder Traugotts Ansigt. Heldigvis for Traugott, en lille vims Fyr, der i Dagens Anledning var hjemkommen efter en lang Rejse i Tyskland, udhalet efter nyeste Mode med snævre Lakstøvler, meget langskødet sort Kjole, Guldlorgnet i Øjet, Overskæg vikset med Bajotskinos, havde hans tilkommende ikke givet Møde paa Grund af haardnakket „Bauchgrimmen“, som hendes Fader sagde. Flora havde pligtskyldig ofret sin Søsters Mavevrid en Taare. Da hun sad, smykket i Brudekareten, tænkte hun: Ach, wo sitzt jetzt die arme Betty.

Fatter Langheim var en lille kuglerund Herre, hans Frue lignede en forklædt Feltwebel med en sort uplejet Knebelsbart.

I provinsiel Selvfølelse, i Bevidstheden om, at han var den næstrigeste Mand i sin By, havde

gamle Langheim nødig givet efter for en saadan „Neuerung“ som den at holde Bryllup i Brudgommens i Stedet for i Brudens Hus og „in der Fremde“. Saa var det ikke muligt at faa ham til at fire paa andre Punkter. Hans Ven, Leonhardt Altmann, havde nu en Gang „sein Geld gemacht unter den Hannemanns“, og maatte gøre sig til deres „Affe“. Men han, Klaus Langheim, var kejserlig Undersaat og tro Slesviger, „ein alter urschleswigholsteinischer Fuhrmann“. Han vilde ikke „putze sich ut“ som de nymodens „Ladenbuben“. Uagtet hans Hustru havde bønfaldt ham mundtlig og Flora gennem Breve, var det plat umuligt at faa ham til at anskaffe sig en sort Kjole til Bryllupet. Og deri fik han Medhold af sin Broder, den barnløse Enkemand. Tro mod det fra Fædrene nedarvede mødte den lille tykke Klaus og den lange tynde Nis i kortlivede, langskødede sorte Frakker, lugtende muggent af mange Aars fredelige Ophold i Skabet. Klaus's kunde ikke knappes paa Grund af Ejermandens Vækst i Drøjden, medens Nis's sad, som den i 30 Aar havde siddet, og skønt den kun var brugt med stor Sparsommelighed, havde Ejerens store udstaaende, evig arbejdende Skulderblade slidt et Par hvidnende Pletter paa Ryggen. Ingen af Herrerne fra Tønder bar Flipper, men store, to Gange om Halsen stramt bundne sorte Silketørklæder.

Den gamle Fru Langheim havde delt sig

mellem Fortid og Nutid. Hun havde taget sin Moders Brudekjole af svært brocheret lilla Silketøj med indvævede Rosenbuketter og havde under Suk, Betænkeligheder og Raadførsler skaaret Tøjet itu og moderniseret Snittet. Hun ragede op ved sin Mands Side som en høj Snaps ved Siden af en lille Bid Brød.

Det ret talrige Publikum modtog Brudeprocessionen med dæmpet Fnisen. Selv gamle Fru Altmanns struttende Atlaskes Kjole med de uhyre Garniturer kunde ikke frembringe noget højtideligt Indtryk. Især da hendes Herre, Nis Langheim, der over Frakkekraven bar en om Halsen rækkende Guldkæde, massiv som en Hundelænke og klirrende lig en Skumkæde paa en Stanghest, midt paa Kirkegulvet tog et rødt Silkelommetørklæde op af sin lange Frakkes Baglomme og snød Næsen, saa det rungede som et Basunstød under Hvælvingen. Samtidig listede han en halv tygget Skraa ud i Haanden og gemte Stumpen med det røde Tørklæde i Lommen.

Som en overlegent henkastet Sommerkavaller, bevægede Brudgommens Broder sig paa sine spidssnudede Laksko næsten dansende over Gulvet med en midaldrende Kusine under Armen, og smilede med hemmelig Forstaaelse til det satirisk stemte Publikum.

Endelig mødte gamle Altmann, meget flot udhalet, endog med lakerede Støvler paa de brede Fødder, med Bruden under Armen. Orgelet satte

i. Bruden saa ikke ilde ud i en paillegul Atlaskes-dragt. Hendes stærkt farvede Ansigt med de store sorte Øjenbryn tog sig ud.

Wolfgang havde oppe i Koret givet den ventende Brudgoms flove Parti, væbnet med kristeligt Taalmod. Mange Gange havde han behændigt sat sin hvidhandskede Haand for Munden, naar en Gaben tog Magten fra ham. Han fik et Lettelsens Suk listet frem, da han paa Orgelets Brus mærkede, at nu skulde der tages fat. Men den stærke Trang til at gabe blev ved, mens han og Bruden stod oprejste eller knælede for Alteret.

Alle Kvinderne græd, Flora endda som hun var pisket. Gamle Altmann holdt stramme Miner under den brave Præsts bevægelige, med god Diktion holdte Prædiken. Kun Slesvigerne sov, og Nis Langheim erklærede efter fuldendt Akt: Ich habe kein Wort verstanden, og Klaus sagde: Ich auch nicht.

Neppe var den sidste Psalmestrofe begyndt, før der fra en af de Stole, der rummede Tilhørerne, blev aabnet en Dør. En ung Dame i Foraars-overstykke og Slør gik ud.

— Nej, Helga, sagde en anden ung, besløret Pige, der havde havt Plads ved Siden af hende i Kirkestolen. Du maa ikke — for Guds Skyld.

Men Helga vred sig fra hende og skred op ad Kirkegulvet mod Koret. Uden at nogen straks gav Agt derpaa, stod hun et Øjeblik lænet til

Gitteret, mens Strofen rungede ud, og Postludiet brød løs med Bulder og Brag. Da gik hun gennem Kordøren. Bedemanden skyndte sig hen mod hende og fæstede to dumt spørgende Øjne paa den unge Pige. Hun slog Sløret til Side og saa' paa den kirkelige Gendarm. Det løb ham koldt ned ad Ryggen. Damen kastede sit Overstykke og Slør hen over Gitteret og sagde med tvingende Autoritet:

— Jeg er kommen til min Fætters Bryllup, men Toget kom for sent. Jeg vil gratulere ham.

— Men undskyld, Frøken.

Men Frøkenen skubbede til den hellige Cerberus's trivelige Krop. Og med en Fornemmelse af at have rørt ved noget blødt vigende, som en let stoppet Madrats, og af en tilbagetumlende Bevægelse, gik hun videre til den under Orgelets Toner kyssende og haandtrykkende Gruppe, hen til Brudgommen og sagde til ham:

— Jeg maa dog være med til at lykønske som Ven, Wolfgang Altmann —

Hun vendte sig derpaa til Bruden:

— Deres Mand og jeg kender hinanden saa godt.

Bruden greb Brudgommen i Armen. Brudgommen stod maalløs. Han stammede:

— Tak — men jeg —

— Tak for den skønne Eftersommerdag. Min Frue, jeg maa lykønske Dem af Hjertet.

Brudefølget stod som stivfrossent. Brudens

Fader var først lige ved at forsøge en hidsig Indblanding, men under den almindelige Forvirring gled den indbrudte unge Dame ud af Gruppen, tog i en Hast Tøjet, hun havde kastet paa Korgitterets Læn, og gik hurtig ned gennem Gangen.

Bruden var sunken i Knæ og hang ved Brudgommens Arm.

Hans Broder Traugott holdt bedst Kontenancen.

Han viftede tyssende med Haanden ad Følget:
— Sie ist toll. Wir müssen die Sache näher untersuchen.

Der blev Forvirring, da der nu igen skulde tages Damer til Vogns til Hjemfarten.

Den ud af Sagaen besørgede Bedemand nærmede sig. Traugott vinkede ham op og sagde:

— Det er ganske rigtig en Slægtning — noget eksalteret overspændt. Det hele har intet at betyde.

Samtidig hviskede han til sig selv:

— Den var s'gu ren. Wolfgang har altid været et Fjols.

Alle gik til Vogns, de fleste uforstaaende. Bruden hulkende.

Tilskuerne var et Øjeblik blevne opmærksomme og vejrede Skandale. Men det hele var forløbet ret lydløst, og da der ikke viste sig noget, efter at den fremmede var forsvunden, døde alt stille hen under Auditoriets skuffede Forventning.

I Vognen maatte Wolfgang Altmann lave en lille Novelle til Brug for sin unge Frue.

— Det var en Dame, som jeg har danset med paa Baller. Velbegavet, men eksalteret og overspændt, det er det hele. Hun havde lovet at gratulere mig straks, naar jeg var bleven viet. En dum, lille Ting, ikke sandt? Ja, her i København vil Du træffe paa løjerlige Kvindemennesker. Ha, ha. Det var jo fjantet, men der er ikke Spor af ondt i det hele. Der skete jo ikke noget.

— Ikke ondt — sagde Flora, hendes Øjne var jo onde som en Hekses.

— Ja, det er et underligt Øjesyn, hun har, saadan ser hun ogsaa paa en, naar hun danser med en. Schwamm darüber, min søde Pige.

Han tog hende i sin Favn, og ved sin Brudgoms stivede Skjortebryst syntes den unge Brud at glemme alt.

Der kunde dog ingen ret Lystighed komme op ved Festen. De gamle Folk fra Tønder havde Følelsen af et ondt Varsel, men søgte at trøste sig ved, at Episoden ikke var bleven videre paaagtet. Men gamle Mutter Langheim sagde til sin Mand:

— Wäre die Hochzeit in Tønder gefeiert worden, hätte was solches niemals geschehen können.

———

VIII.

Lille Astrid havde ventet udenfor Kirken med bankende Hjærte og Armen om en af Gitterets Stænger. Da Helga kom, greb hun om hendes Arm og sagde:

— Du maa være syg, Helga.

— Ja, stønnede Helga. Jeg tror, jeg er syg. Jeg maa hjem —. Har jeg Penge til en Droske —? Gider Du se efter i min Portemonnæ?

— Ja. Der er 55 Øre. — Bi lidt — jeg har 2 Kroner og 50 Øre. Ja, vi kan sagtens faa en Droske — —. Her.

— Lad mig køre ene hjem.

— Nej, det faar Du ikke Lov til. Jeg *vil* med — Du dirrer jo som i Feber.

— Havde vi bare en Cocktail — hvad Astrid, lo Helga forceret.

— Saa, staa nu op.

Helga faldt som en Klud ned paa Sædet. Hun brød ud i Krampegraad, rev sine hvide Handsker af og kylede dem ud af Vognens Vindue.

— Hvad skal jeg gøre ved Dig, klynkede Astrid og gav sig til at græde med stille Graad.

Drosken holdt foran et gammelt Hus i Lille Strandstræde.

Paa Kvisten boede Helgas Grandtante, en Tante til hendes afdøde Moder. Hos hende havde Peter I. S. Petersen tinget sin Datter i Kost for 30 Kroner om Maaneden. Han bestyrede selv den gamle døve Blikkenslagerenkes let haandterlige Pengeaffærer og havde hendes 8000 Kroner staaende i sin Forretning. Han gav hende i Renter 6 Procent, føjede saa dertil 300 Kroner for Helgas Forplejning, thi Ferierne maatte regnes fra, og fandt, at han havde forenet Slangens Snildhed med Duens Fromhed. Den gamle Madam Sønderøkse havde bestemt sine Skillinger til Arv for sin eneste Søsterdatters eneste Barn, men han havde gjort Regning paa, at Pengene ogsaa efter Grandtantens Død skulde blive staaende i hans Forretning og under hans Administration, selv naar Helga blev myndig. Og nu grundede han paa Muligheden af at faa trukket fra, hvad Helgas Pensionat kostede, naar hendes Arv skulde udbetales. Thi siden hun var vokset op til saadan en obstinatsig Tøs, kunde det let tænkes, at hun vilde staa paa sin Ret. Han var jo imidlertid ikke fra i Gaar, samme Peter I. S. Petersen, og Helgas Kurator, den gamle fordrukne Købstadsprokurator, kunde man vel nok faa smurt om Munden, naar Tiden kom. Skulde han, Prokura-

toren, til den Tid have drukket sig ihjel, lod vel Vorherre Peter I. S. Petersen finde paa et fordelagtigt Arrangement, fordi han havde været saadan en kærlig Fader for sine yngre, endnu umyndige Børn, der lod til at blive lydigere og mere medgørlige end den store Datter.

Op ad den smalle Trappe, hvor Trin og Rækværk knagede, fulgte Astrid sin Veninde ikke uden Besvær, ringede paa og modtoges af en midaldrende Kælling, der agerede Opvarterske for Madam Sønderøkse og hendes Kostgængerske.

— Gaa stille og vaagn ikke den gamle Økse, brummede hun, for ellers bliver hun gnaven i Kallunet. Hun siger rigtignok, hun ikke kan høre — men naa da! Naar hun *vil* høre, kan hun s'gu høre Nattergalen fløjte. De maa her igennem.

Hun gav sig til at rage med Ildtangen i Komfurhullet, mens de to unge Piger gik gennem Køkkenet og ind ad en lille Dør.

De kom ind i et stort, venligt udseende Rum. Rigtignok sad Vinduet i et skraat Tag ud til Gaarden, men denne var stor og lys og syntes tidligere at have været Have. Der stod et endnu nøgent Kirsebærtræ og et Par knoppende Ribs- og Stikkelsbærbuske paa en ikke brolagt Plet i Midten, og Krokus pippede sparsomt frem i nogle smalle Bede langs et lavt, magasinlignende Bindingsværks Baghus. I Vinduet var en stor Vedbend, der

snoede sig op ad Sidepanelet og hang ned fra oven som Festons, der erstattede Gardiner.

En ganske lille polstret Sofa, fire tarvelige, men pænt holdte Stole, et lille rundt Natbord med Marmorplade, et andet lille rundt Bord med hæklet Overtræk, en rummelig Jernseng, en Hængereol med et Par af Bøger helt fyldte Hylder dannede tilsammen en kvindelig Studenterhybel, lun og hyggelig. En let Duft af Cigaretter hang i Luften.

Astrid følte sig vel i dette Rum, mens hun puslede om Helga, fik hende klædt af og i Seng.

Da hun laa der med det blondt brune Haar opløst ud over Hovedgærdet, udstødte hun et dybt Suk.

Da brast lille Astrid atter i Graad og sagde:

— Helga, Du er vist rigtig ulykkelig.

— Der er dem, der er fødte til Sorg. Jeg har følt, at jeg har hørt til dem, og det saa længe, jeg har levet. Jeg har villet trodse mig til Lykken, Astrid —, og det vil jeg endnu.

Helga rejste sig i Sædet og støttede Albuerne mod Madratsen.

— Var Du bleven forlovet med ham?

— Gud ske Lov, nej, men jeg vilde have ham. Og det vil jeg endnu. Jeg vil være hans Elskerinde til Trods for den brunøjede Tøs, han har giftet sig med.

— Jeg forstaar Dig ikke, Helga, — men, hun lagde Armen om hendes Hals — men netop derfor tror jeg, at jeg holder saa meget af Dig.

— Kære Barn, gid jeg var født med din stille Kærlighed i mit Sind. Men saa længe jeg kan mindes, har jeg følt mig ladet lige ud til Svælget med Had og Foragt. Lumpent, lurvet Fedteri, alt hvad jeg kan tænke mig af sjofelt, har boblet op om mig, villet kvæle mig.

— Helga, hver Gang jeg har nævnet Gud for Dig, har Du lêt haanligt.

— Maaske der er en Gud til for de lykkelige. For de ulykkelige svinder han bort. Jeg har aldrig mærket, at han var til. Véd Du, Astrid, jeg har villet bede til ham. Jeg havde Følelsen af, at noget lo gennem Luften og vrængede ad min Paakaldelse. Nej, for mig har han aldrig været til. Kun en Skæbne, en blind Tyran har jeg kendt. Denne Skæbne leger med os, kan lokke og tvinge os ved en Solstraale, ved en Stemmeklang, ved en Haand, ved en Fod — og hvad véd jeg? Denne Skæbne kan tage Skikkelse i en saadan pæn Probenrøjter, naar man ikke kender noget bedre. Hjemme i min Faders Butik brød denne Skæbne ind paa en Solskinsdag, og — det var ham, jeg i Dag gratulerede.

— Jeg kan ikke forstaa Dig, søde Helga!

— Er han ikke smuk, Astrid?

— Jo, han er. Men — ja bliv ikke vred —

— Han er jo dog en ustuderet Person.

— Jamen derfor bedst for en Provinskræmmertøs, som jeg er. Aa, den Dag hjemme i Butiken, da han stod med det flammende Lys paa sit

blonde Haar og med Flammen i Spidsen af sit Skæg, da jeg første Gang saa', hvor en Mands Haand kan være bedaarende! Jeg var den Gang en opløben Unge, dum, uartig, ækel i alle Maader. Han var ladet med Skæbnens Magt — jeg vilde have ham. Hør, hvis jeg fik Lov til at tumle ham, jeg tror, jeg kunde faa det dvaske manet ud af ham. Vi skulde rulle og trille ind i Lykken. Jeg skulde tvinge ham med. Jeg skulde faa ham til at skrige og i Skriget glemme alt — Kone og Familievrøvl, elektrisere hans krøllede Haar og Skæg, saa der skulde staa Gnister ud af det. Ha, ha, ha.

Astrid rystede sagte paa Hovedet i den Overbevisning, at hendes Veninde maatte have en Skrue løs. Hun havde jo nok i sine stille Timer tænkt paa sin Fætter August. Nu til Sommeren skulde han op til teologisk Eksamen. Hun havde sidst danset med ham i Juleferien hjemme i Præstegaarden, men hun kunde ikke tænke sig, at der nogensinde kunde ryge Gnister af hans Haar —.

Hun saa' Helgas Bryst, fyldigere og større end i Sommer, bølge højt og stærkt bag Linnedet under det hurtige og dybe Aandedræt. De lange hvide Hænder laa slapt hen over Tæppet.

— Hun ser dog sød ud, sagde Astrid ved sig selv, og stod stille beundrende en rum Tid, til hun mærkede, at Helga var falden i Søvn.

Vidste Astrid, hvad hun tænkte paa i dette Øje-

blik? I hvert Fald vilde hun have været ude af Stand til at udtale det.

Pippede der en Anelse frem om, at der var en anden Slags Skønhed til end den, i hvilken hun var opfostret, og som blev prædiket, om vel næppe realiseret mellem Pastoren og Pastorinden med deres seks Børn?

Hun listede sig ud og sagde til Konen ude i Køkkenet:

— Vær bare stille og væk hende ikke. Og sig til hendes Tante, at hun ikke er rask.

— Hvem! — Naa den gamle Økse! Hun er døv som en gammel Sogris og sover næsten altid som et Murmeldyr. Hun lader s'gu Frøkenen i Fred, saa længe det skal være.

Nogle Dage gik hen. Helga Petersen forsvandt sporløst. Astrid græd sine modige Taarer, da hun kom for at se til hende.

Køkkenmadammen sagde:

— Stukket af er hun s'gu. Det kan der ikke disputeres om. I Forgaars var der et Par Tampe og bar hendes Tøj bort. Sikken en Ballade — naa da! Hun sagde hverken den gamle Økse Tak eller I — m — M —! Ja, saadan er Ungdommen nu. Min Tøs Laurine fik to Unger

med hver sin Jon, men jeg fik det først at vide et Par Aar efter. Den gamle derinde har s'gu vist allerede glemt, at Pigebarnet er forduftet. Og hun vilde aldrig have sagt hende Farvel paa anden Maade end ved at lade Tungen falde ned paa Hagen og glo som en stor Hornfisk. Men det er lige meget. Naar man gaar paa saadan en Anstalt som Frøken Petersen, skal man bære sig honnet ad. Ja, jeg véd ikke, hvad der kan ride den Slags Frøkener. Men, med Barn var hun ikke, det har jeg sagt til alle Mennesker, for jeg har vasket hver Trævl af hendes Linned, og det var som Fruentimmers paa hendes Alder skal være. Men en anden en er da ikke saa idiotisk, at man inte kan ræsonnere sig til, at der er Kærestevrævl bag ved. Det véd man jo da fra sin egen Tid, da man selv var en bællet Tøs.

Astrid rødmede og blegnede under Kællingens Sladder. Hun saa' alle Ingemanns Engle, den Skare, der stod i den gyldne Skyglans og om den himmelske Trone, græde Blod over denne skrækkelige Verden. Hun bad selv grædende, mens hun gik ned ad den grimme Trappe, for Helgas vildførte Sjæl, men pintes første Gang af Tvivl om, at det nyttede noget. Hvorfor havde hun følt sig saa knyttet til den uartige Pige, som Helga dog var? Hvorfor havde hun følt sig uimodstaaelig draget, naar Helga ræsonnerede, som om hun havde havt Djævelen selv til Lærer? Hun havde med de faa Ord, der stod til hendes Raa-

dighed, protesteret mod den kaadmundede Veninde, men havde dog havt sine stille Anfægtelser. Stundom efter Baller havde hun følt sig draget mod „das ewig Männliche“, vistnok mere end det var pænt. Hun havde dog følt en Slags Glæde, da Garderløjtnant Barths sorte Moustache under Dansen strøjfede hendes fint bedunede Kind, men slet ikke kunnet faa Interesse for Cand. theol. Luplaus filosofiske Udvikling af det Erotiskes Forhold til det Kristelige og af Problemet om at finde det Punkt, hvor et Individs Vilje kom i Harmoni med Samfundsviljen. Og dog havde Løjtnanten kun sagt Vittigheder fra Revyteatret og fortalt Nyheder fra Hoffet.

— Den lige Frøken Ledermann, der var mere anlagt for Meddelelser end sin skæve Søster, meddelte paa Kursuset, at Helga Petersen desværre paa Grund af pludselig Sygdom havde maattet opgive sine Studier og vilde ofre sig til Sygeplejen, „ogsaa en særdeles nyttig og betydningsfuld Samfundsopgave“.

IX.

Firmaet, som nu hed Leonhardt Altmann & Sønner, gik stadig frem i Betydning og Anseelse.

Takket være Wolfgang og Flora forøgedes de eventuelle Parthaveres Tal med Tvillinger akkurat de korrekte ni Maaneder efter deres Bryllup. De to Drenge syntes at trives, og kun et halvt Aar efter deres fede Indtrædelse i Livet, viste Fru Flora tydelige Tegn paa at ville sætte ny Frugt. Traugotts Ægteskab, der paa Fatter og Mutter Langheims bestemte Forlangende blev fejret med lokal Pomp og Pragt og endte med stramme Thevandsknægte i Tønder, syntes ikke derfra at have medtaget Marskjordens Frugtbarhed.

Fatter Altmann foretrak ogsaa Wolfgang for Broderen.

— Det kommer af, at Wolfgang er en praktisk Geschäftsmann, der, naar han har endt sit Arbejde, kun tænker paa, hvad han skal. Traugott ligger og laver Komedier og Literatur, og saa bliver det til „Südelei“. En Ting ad Gangen.

Men Traugott sagde til sin Broder:

— Egentlig betragter jeg mit Ægteskab som et morganatisk til venstre Haand. Jeg har ikke villet bryde den gamle Familieaftale. Men jeg har fra først af været klar over, at Ægteskab og navnlig Enegiftet er „eine veraltete Sache“, mildest talt. Selve Livets Virkelighed viser det jo hver Dag. Se paa den franske Literatur, der netop gaar ud fra Virkelighedsskildring. Havde Du, min Bro'r, fulgt lidt bedre med i det aandelige Liv, var den flotte Pige, hende med de bedske Øjne, som vilde gøre Vrøvl i Garnisonskirken, bleven ved med at være din rigtige Kæreste. Det saa' ud, som der var Fut eller Schwung i hende, det var da ikke en Ko, blot lagt an paa at kaste Kalve. Hun kunde aabenbart være noget for en Mand med mere literære Interesser. Hvad er der blevet af hende?

— Jeg véd det ikke, svarede Wolfgang tankefuld.

— Naa saaledes? Har Du hende endnu? Man skulde tro det, siden Du ikke vil ud med Sproget. Ja, ja. Meinetwegen.

Vrissende gik Wolfgang sin Vej til sin Kontorplads, skruede Stolen op og vilde sætte sig til sit Arbejde. Efter lang Tids Forløb beskæftigede Helga paany hans Tanker.

Ja, hvad var det dog for en sær en? Smuk og ung og Fandens fiks. Gud, Flora var en højst skikkelig Kone, der aldrig gjorde en Kat Fortræd.

Men kedelig, det havde s'gu Traugott, den Flab, Ret i. Alt var for hende som en daglig og natlig Pligt. En Ko! Ja, Traugott var nu et Svin, men han havde ikke saa helt Uret i, at hendes Barm havde noget yveragtigt ved sig. Hendes Fødder var store. Hun passede omtrent Galoscher med ham. I Selskaber sad hun og dvaskede, og i hendes Øjenspil med ham saas kun Hunnen.

Traugott var en affekteret Rad. Men alligevel, denne Pige, han havde drukket Cocktail med paa Kaféen den Aften, havde tvunget en til at tænke, til at sige imod, og det var rart, naar man selv var lidt doven til sligt. Og Traugott — med sit Vrøvl om Literatur! Alligevel kunde det ogsaa for Forretningens Skyld være godt at være lidt med paa Noderne. Paa Børsen forleden Dag taltes der jo mellem de fineste Navne deroppe om en Komedie af Henrik Ibsen, og det som om der var Tale om en stor Forretning. Han stod som et Fæ, der ikke anede, det mindste om en eneste af denne Ibsens eller hans Konkurrent „Bjørnstjernsens“ Bøger. Han erkendte, at han i det sidste Aar havde været morgengnaven, og at Flora og han aldrig talte om andet end om Husholdningen — og Børnene — og nok sagt!

Han havde arbejdet med Dygtighed og Ihærdighed og vundet Fatters Beundring paa Kontoret. Men hjemme gad han ikke gerne være. Naar han ikke var paa Rejser og imponerede Firmaets Kunder ved Middage paa Hotellerne, hvor Champagnen

strømmede, og hvor han vandt et eller andet kvindeligt Legeme blandt Hotelpersonalet ved de flotte Drikkepenge —, men var i København, gik han til Venner og paa Varietéer de fleste Aftener. Fruen sad da hjemme, passede Børnene, baksedes med Tjenestepigerne og skændtes med sin Svigermoder, der fordrede en strængere Disciplin end den, der forekom i Floras passive Børneopdragelse, hvor bl. a. ikke engang Renlighedens Krav blev strængt iagttagne. Efter de taarevædede Forsoninger blev det ikke bedre, thi naar den unge Frue ved Mandens sene Hjemkomst grundig vilde sætte ham ind i Tvistens Kærne, fik hun til Svar en Række iltre Kys og et kvælende, næsten brutalt Favntag — og saa faldt Wolfgang Altmann i en dyb, urokkelig Søvn.

Om Morgenen var saa Wolfgang gnaven og bandede. Han slugte Kaffen og løb over paa Kontoret.

Der kunde han ikke komme i Arbejde den første Time. Han sad med Albuen støttet paa Skrivebordets skraa Plade med det grønne Klæde over, skjulte Ansigtet i Hænderne — og led.

Hvad var det for et elendigt Liv, han førte. Der sad han med Lommerne fyldte, men kunde ikke fylde sit Sind. Hans Drømme om et Liv i Luksus og Nydelser var grundig vingeskudte. Aa, hans ulykkelige Ægteskab! Hvor maatte han dyrt forrente de 70,000 Kroner. Han maatte holde Modet kunstig oppe ved Vin og Sanserus.

Han havde saamæn aldrig været en aandfuld, ikke engang en begavet Mand. Det indrømmede han villig. Men han havde dog altid havt en vis Smag og Hang til at have noget skønt for Øjne og Øren. Han havde hidtil været fornøjet ved, hvad Livets Tilfældigheder eller visse Sider af hans Arbejde — f. Eks. Tegning af Mønstre og Valg af Farver — kunde bringe ham af saadant. Nu havde Tilværelsen omkring ham forgrimmet sig, og det var Floras Skyld. Uagtet der var et rummeligt Barneværelse, laa de smaa Børn og rodede paa Dagligstuens Gulv, og naar de i en Fart blev fejede ud, mens Husets Herre hængte sit Overtøj i Entréen og gjorde sin Smule Toilette for Spejlet der, saa fandt han altid Efterladenskaber paa Gulvtæppet i Form af Sko, Strømper, Legetøj eller endog en Tot af Barnepigens blonde Lokker paa et Møbel. Og saa havde Fru Flora i en Fart faaet fat paa en Kniv, hvormed hun rensede sine Negle henne i Vindueskarmen. Det var, som om hun kun ejede dette ene Værelse, og hun havde dog syv. Wolfgangs gennemførte Sirlighed med sin Person ærgrede hende blot — hun, der naar hun saa' sit Snit dertil, listede sig fra at bruge Badekammeret om Morgenen og blev liggende i sin Seng med Strømper paa Fødderne.

Den Slags Billeder aad sig ind i hans Sind. Han kaldte i Tankerne sin Hustru en Gris og

spyttede ved Mindet om sine halvdrukne Intimiteter med hende.

Hvor var hun lække derimod, den ganske unge Pige, han havde havt en eneste Sammenkomst med. Han saa' hende i Tankerne gøre Toilette, fremmanede en lille fast og sikker Barm, en vaandsmidig Midie, smaa, smalle, marmorhvide Fødder, vel plejede Hænder og to stride Strømme af blondbrune Haar vældende ned over de elfenbenshvide Skuldre. Hvor var dog denne søde Pige bleven af? Han længtes efter et flot Ord af hende, selv om det skulde ærgre ham at gøre Halløj med Borgermusiken.

Naa, det var jo dumt at sidde her og fantasere. Han styrtede sig ind i Bøgerne og Tallene.

— Hans Fortæring af Vin tog stadig til efter en Maalestok, der stundom ængstede ham selv. Fru Flora syntes ikke at mærke det. Han led uafladelig af Kedsomhed og ubetvingelig Gaben, naar han sad i Dagligstuen. Og gav Flora sig saa ogsaa til at gabe, blev han arrig, forlod Stuen og gik over til sin Moder, der paa en vis Maade vissede for ham ved smaat skændende at snakke ham efter Munden og tilsidst byde ham af den gamle vestindiske Rom fra Admiral Christmas's Tid, hans Faders Øjesten og omhyggelig vogtede Skat.

Gamle Fru Altmann havde da i Reglen den Glæde, at der kom Liv i hendes Førstefødte, og naar han saa kom over i Husets anden Fløj, var

han faldet til Ro, og der fulgte den sædvanlige kortvarige Pligtopfyldelse efter Sengetid.

Men en Nat kunde Wolfgang Altmann ikke falde i Søvn. Fru Flora snorkede højt, og han hørte Børnene skrige i Værelset ved Siden af, mens Barnepigen skændte, fordi hun blev forstyrret i sin Søvn.

Paa en Gang følte han en kvælende Fornemmelse. Uvilkaarlig greb han Vandfadet paa Natbordet.

En Blodstrøm vældede ud af ham i Fadet og kastede Stænk paa Lagen og Hovedpude.

Besvimet faldt han tilbage.

En Rallen i hans Hals vækkede Fruen. Da hun saa', at det var Blod, gav hun et Skrig fra sig og fór op. Hendes store nøgne Fodballer bevægede sig tungt over Gulvet. Hun vækkede Barnepigen, og Huset alarmeredes.

Lys tændtes overalt, Trippen og Trampen lød allevegne i det store Hus trods de dæmpende Tæpper i Korridorer og paa Trapperne.

Da gamle Fru Altmann kom, raabte hun:

— Blut, Blut! oh mein Sohn.

Og hun saa' paa Fru Flora, som vilde hun bide hende. Hun kastede sig over Sønnens Seng og kyssede hans blodige Ansigt. Men hun rev sig løs, og hendes ellers saa sparsomt brugte Røst lød med vred Kommandoklang gennem Korridorerne.

Fru Flora laa paa Maven paa sin Seng, hul-

kede lydeligt og talte paa Tysk. I det forbudte Sprog skreg hun: Oh allmächtiger Gott! Fürchterlich — Ich will mit ihm sterben.

Det Tyske kom ogsaa op i gamle Fru Altmann. Hun sagde:

— Gewäsch — Unsinn — dummes Zeug! Halts Maul!

Deres Huslæge, Dr. Rink mødte, beordrede Tavshed og Ro, undersøgte den Syge, skrev et Par Recepter og rekvirerede rigelig Is. Paa alle Spørgsmaal svarede han:

— Det véd ingen. Men der maa sendes Bud efter en Sygeplejerske. Det skal jeg for Resten besørge. I Nat maa den lille Pige dér vaage over ham.

Han pegede paa Barnepigen, der stod med sit pjuskede Haar og de bare Ben i Slæberne.

— Hvad hedder De?

— Eulalia.

— Naa, det var jo et flinkt Navn.

Han gik over paa Kontoret og telefonerede til en Sygeplejerstation. Jo, der skulde komme en Sygeplejerske næste Dag. Hun hed? Frøken Petersen. Er hun dygtig? — Ja. Hun svarer, at hun kender Patienten — Vel. Hvad Tid kommer hun? — Klokken 9 i Morgen tidlig. — Vel —

Doktoren ringede af. Da han var rede til at forsvinde, stillede Fru Flora sig rank foran ham.

— Jeg vil pleje min Mand, sagde hun.

— Det kan De ikke. Deres Moder kan være

her inde, De gaar ind til Børnene. Kommer der et Anfald, saa lad mig straks kalde. — Saa — hvad nu? Hr. Altmann, Deres Nærværelse vil vist gøre ondt værre — Gaa ned til Dem selv.

Gamle Altmann havde i sin Tid lært Disciplin og foragtede Fruentimmer, fordi de altid skulde gøre Vrøvl. Han nikkede og spurgte med Øjet, mens han ventede paa Doktoren ude i Dagligstuen.

Dr. Rink sagde hviskende:

— Ingen overhængende Fare, som det nu staar. Sørg nu blot for Ro og lad den gamle Frue betjene ham flittig med Is. Og lad den unge Frue — —

— He, he, nikkede den gamle Herre forstaaende – bare blive borte fra hele Beværtningen. Hvad?

— Hm —. Ja. Jeg kommer i Morgen Kl. 8.

Natten forløb rolig paa det nær, at Eulalia og den gamle Frue snorkede ugudelig.

Men Patienten sov ikke. Han kom til at tænke, hvad han, den rige Grosserersøn, saa sjældent havde gjort. Han tænkte paa det store Spørgsmaal: Liv — Død.

Skulde der hentes en Præst? En saadan sort Mand stod i hans traditionelle Forestillingsvane som et nødvendigt Appendiks til Døden.

Hvad skulde for Resten en saadan sort Mand egentlig hjælpe til?

Ved den alvorlige Udsigt til Døden blev han saa underlig nøgtern — rationel.

Et evigt Liv? Ja det havde han troet paa, saadan i det uklare. Han havde jo lært i sin Tid, at vi skulde leve evigt.

Men hvad skulde vi dog fylde den Evighed med? Med at tegne og male Mønstre til Tekstilprøver? Det var der jo ikke vundet noget ved.

Med at sidde paa en Sky, nøgne og lovsynge? Hvem og hvad? — Gud? Hvem var han dog egenlig, naar man tænkte lidt over det? Han, Wolfgang Altmann, kunde ikke mindes at have mødt ham eller mærket hans Indgriben i sit Liv, ligefra han var Væverdreng i Tønder, Handelsakademiker i Tyskland, Champagnegivende Commis Voyageur paa de jyske Hoteller, til han giftede sig med 70,000 Kroner og nu laa som Blodspytningspatient paa Kalkbrænderivejen?

Jo — jo dog. Maaske dog en Aften ved en amerikansk Cocktail og Natten derefter. Den Aften var maaske noget guddommeligt ham nær. Han havde følt noget, der ikke rigtig var af denne Verden. Sludder for Resten.

Saligheden eller Fordømmelsen?

Havde han i sit Liv forberedt sig til noget saadant. Han kunde ikke finde, at han enten havde gjort ondt eller godt, der var værdt at tale om. Mangen Aften havde han drukket en Del, men han havde givet rigelige Drikkepenge, især til Kellnere, om hvem han fik at høre, at de var

Familiefædre og havde Børn, og han havde ydet rundelig til de fattige. Hør véd De hvad, Hr. Pastor, det kan vel næsten gaa lige o — p — op.

Saa var der det med Kvinderne. Der havde han jo ikke været, som han burde. Men enfin, han havde aldrig forført hverken en Jomfru eller en gift Kone. Han havde giftet sig uden Kærlighed. — Naa, men det havde hans aandelig anlagte Broder Traugott jo ogsaa. Og saa havde han dog været god mod Flora, havde aldrig nægtet hende noget, fuldt ud opfyldt sine ægteskabelige Pligter. I den Retning havde hun aldrig klaget.

Vilde han ęt eneste Menneske ondt? Nej, han havde ikke en Fjende, nu da han lod Blikket glide ud over Verden. Han vilde alle Mennesker det godt. Han indrømmede, at Socialisterne kunde have Ret i visse Maader. Han havde forhindret to Striker blandt Fabrikens Arbejdere, idet han gjorde sin Fader det begribeligt, at man maatte forstaa sin Tid, og han havde kaldt Traugott en Torsk, naar denne raadede Fatter til sejg Modstand. Nej, Wolfgang Altmann nærede ikke nogen ond Tanke mod noget Menneske i Verden.

Hvad skulde han da med den sorte Mand?

Dog sank der en underlig Skygge ned for den nys saa frejdige Regnskabsopgørelse.

I sin Bestræbelse for at komme paa literært Niveau med Traugott, havde han taget fat paa den berømte norske Digter, Henrik Ibsen, og læst hans „Per Gynt“. Han maatte indrømme, at Bogen ikke

havde moret ham videre. Men han havde set sig gal paa „den store Bøjgen“.

Var det ikke dette ubegribelige Utyske, der sænkede sig som et Mellemtæppe ned mellem hans Øje og den Baggrund, han kiggede efter. Hvad kunde det være?

Han kunde jo nok fra Skolen og Konfirmationsundervisningen huske, at der var megen Tale om, at alt kom an paa Tro. Men den havde han jo altid havt, som den var bleven givet ham — aldrig protesteret mod et eneste Dogme, men rigtignok ikke heller viet en eneste af dem en Tanke. Der var jo desuden blevet ham sagt, at de ikke kunde fattes af menneskelig Forstand, hvad Pokker kunde det saa hjælpe at granske derover?

— For Fa'en, jeg giver mig straks, jeg tror paa det altsammen.

— Hvad vil de saa gøre mig?

Alligevel — dette at forsvinde i det store Intet i sin Ungdoms fulde Kraft, mens Livet og dets Glæder laa og vinkede fra alle Sider! Nej — han kunde ikke finde sig deri. „Jeg vil ikke dø“.

Der piblede Taarer frem under de lukkede Øjne.

Saa syntes han at se et Dyb foran sig af store hvirvlende Dampmasser. Ud af dem tittede Ansigter. Men det var ikke nydelige Engleansigter som paa Billederne i Dresden. De forandrede sig

hvert Øjeblik, tre blev til et, og et blev til tre, alle saa de enten sørgmodige eller vrede ud.

Der var kønne Hotelpiger fra Provinserne, der var Flora, hun spyttede ad dem. Aldrig havde han set hende saa arrig eller hørt hende aflevere saadan en plattysk Remse af onde Ord. Og han saa' hendes store Moders Ansigt i Ledtog med hendes rette sig bebrejdende mod ham og hørte hende sige fornærmende plattyske Ord til ham, saa sjofle, at han ikke havde hørt deres Lige. Hvilket Selskab var han ikke kommen i, den pæne Handelsrejsende! Der kom Brødrene Langheim med blussende røde Ansigter, greb ham i Skuldrene, rev ham midt ind i den hvirvlende Dampmasse.

Han sank og sank, strakte skrigende Armene i Vejret, men følte snart de vaade, lunkne Dampe svøbe sig over Hænder, Hals og Hoved, han maatte kvæles:

— Mo'r, Mo'r, jeg kvæles, raabte han.

Han vaagnede, saa' som ved et Lynglimt nogle bekendte Ansigter, saa' sin Moder gribe det hvide Fad. En ny stor Blodspytning!

Samtidig kom Dr. Rink, ilede hen til Sengen, jog de andre bort og gik den syge til Haande. Da Anfaldet var ophørt, og Patienten kunde begynde at faa Isstumperne i sig, bankede det sagte paa Døren. Klokken var 9.

Ind traadte lydløst en slank, høj Skikkelse, tæt tilsløret i et langt sort Overstykke og en sort,

ganske uprydet Filthat. Hun hilste flygtigt paa den unge og den gamle Frue, syntes at kende Dr. Rink eller at slutte sig til, at det var Patientens Læge, gik hen til ham og sagde ham nogle faa Ord med dæmpet Røst.

Han svarede:

— Godt, min Frøken. Tag saa straks fat.

Sygeplejersken kastede i en Fart sit Overtøj fra sig.

Hun viste sig granvoksen og rank i en enkel, mørkeblaa Bomuldskjole og et kridhvidt Seleforklæde. Hun var, syntes det, meget bøjelig i den svaje Midie. Det mørkeblonde, stærke Haar var afskaaret, men hang dog tykt ned over Nakke og Skuldre. Profilen var skarp, Næsen noget falkeagtig. Hænderne var paa Sygeplejerskes Vis ødelagte, røde og ru.

Dr. Rink sagde til Husets to Damer:

— Den Syge maa have den størst mulige Ro. Jeg maa paa det alvorligste paalægge Dem ikke at tale til ham uden paatrængende Nødvendighed, aldrig vække ham af Søvn eller Besvimelse. Jeg ser helst, De forlod Sygeværelset.

Den gamle Frues Ansigt fortrak sig til Indignation.

— Skal en Moder og en Hustru ikke pleje sin Søn og sin Mand? Er Kærlighed ikke den bedste Pleje?

— Nej, det er ikke, Kyndighed er meget bedre, sagde Lægen. Jeg vil for Resten indstæn-

digt bede Fruen om at dæmpe Deres Røst. Patienten ligger i Synkope — Afmagt, forstaar De — og den maa ikke forstyrres. Ja, nu maa jeg ærbødigst bede Fruerne om hver at tage min Arm og gaa ind i de andre Værelser og lade Sygeplejersken have fuld Raadighed og Myndighed til at forlange, hvad den syge behøver. De véd, Frøken — hvad er det, De hedder — naa Frøken Petersen — De véd jo, hvad De har at gøre?

Doktoren næsten trak Husets Damer ud, kom ind igen og sagde til Sygeplejersken:

— Vær meget bestemt lige over for de to Fruer. De er uvidende og vrøvlevorne, og den unge er en Klatmalene, der taber alt, hvad hun faar i Haanden. De kan vel nøjes med den Chaiselongue der —? Saa sørg for, at den Mikstur, jeg nu skriver op, bliver hentet. Jeg kommer om et Par Timer. Hold altsaa Damerne paa Afstand. Farvel, Frøken.

Sygeplejersken stillede sig lige ud for den syge med en Haand paa hver af Sengens blinkende Messingknapper.

Nu saa' hun først rigtig paa ham. Han var bleven bleg, meget bleg, var bleven federe, men havde ellers ikke forandret sig.

Og dog forekom han hende fremmed.

Hvorfor havde hun nu elsket den Mand saa heftigt, at han havde berøvet hende al Selvbeherskelse, havde uden at vide det drevet hende paa Flugt fra sit Maal: at lære noget og løfte sig op

til den Dannelse, hendes Tid og hendes Land bød ud som det bedste?

Nu havde hun jo paa en Maade deklasseret sig. Hun var rejst hjem, havde havt stygge Scener med sin Fader, vilde føre Pengeproces med ham, naar hun blev myndig, var rejst til en større Provinsby med et anseligt Hospital, var bleven Sygeplejerske dér.

Hun havde kæmpet som en Helt mod sin Attraa efter Kærlighed, sine Længsler efter et frit, bredt Liv, sin Trods mod den autoriserede Løgn, gjort sig tavs og passiv lydig som en Nonne, havde sørget over, at hendes stærke og sunde Legeme var fordømt til at visne hen, hendes indre Liv at piskes til Døde under Resignationens Svøbe. Hun havde naaet Overlægens Agtelse for sin Dygtighed og Utrættelighed, var paa hans Anbefaling bleven ansat ved en Sygeplejerstation i Hovedstaden, altsaa fri for den trælsomme Hospitalstjeneste, nu lige ved at tro, at hun havde kvalt Driften til Livets Pragt og Lykke. — Saa kom i Aftes Lægens Telefonspørgsmaal, og uden Betænkning, uden at kunne klargøre sig den Følelse, der ligefrem tvang hende til at bede Bestyrerinden om at blive sendt til Wolfgang Altmann, var hun gaaet rolig til sin Gerning, som om den var en selvfølgelig, daglig Ting. Hun havde ikke engang følt noget, der lignede Sindsbevægelse, mens hun gik derud, eller da hun betraadte Husets Trappe.

Hun havde set ligegyldigt hen mod hin for hende saa betydningsfulde Kafé uden at tænke videre derved.

I den samme Stilling, med Hænderne fast klemte om Sengens Knapper, stod hun, borende sine store, blanke, mørkegraa Øjne ned i den syges kønne, hvide Ansigt.

Hvad var deri at læse? Kunde hun læse sig til Kærligheds Magt i disse Træk?

Havde denne syge Mand kunnet højne og fylde hendes Liv, hvis alt var gaaet, som hun vilde? Hvad havde han kunnet lære hende?

Hun havde søgt at blive, hvad der lød om hende som paa Dril: dannet, intelligent.

I de lange Vaagenætter havde hun lært og læst — den ene store Bog efter den anden, i Vers, paa Prosa. Versene betog hendes Øre, ikke hendes Sind. Hun kunde læse Side op og Side ned, naar hun saa standsede, var Indholdet blevet borte som en Røg eller Damp. Alle Reflektionerne f. Eks. i „Adam Homo" gled som Sand gennem Fingrene, al den erotiske Svulmen i „Hjortens Flugt" lod hende kold, disse Mennesker færdedes i en Sfære, som ikke var hendes. Hvad var hende Junker Strange og hans Elskede, hvad var hende de to Zigøjnerkvinder?

Oehlenschläger —? Hvad kom Hakon og Olaf hende ved? Og Thora paa Rimol maatte jo være en gammel Hejre. Og Hakon, saadan en

gammel Buldrefyr! Han fortjente alle de Horn, hans Pande kunde rumme.

Hendes Læsning havde været ganske, som det kunde falde sig. Hun var en Gang falden paa at holde sit Fransk vedlige og søgte ved et Leksikons Hjælp at hugge sig igennem en vældig Bog: „Madame Bovary“ af Gustave Flaubert.

Det var et haardt Slid, men hun gik paa med Dødsforagt. Thi hver Gang hun fik fat paa Heltindens Kvaler og opslidende Elskovssyge, blev hun greben. Men hun blev tilsidst angst, da Dødshistorien begyndte, lagde Bogen væk, og længe efter saa' hun, ja følte, naar hun om Aftenen lukkede Øjnene, Arsenikforgiftningens hele Gang. Og Elskeren, Herremanden, han var til at kaste op over.

— Gud forlade mig! Vilde den kønne Mand, som laa der, ikke være bleven saadan en Fyr?

Hun trøstede sig ved en bitter Latter og hviskede:

— Nej, dertil er han for dum — Gud ske Lov!

Hun frøs, saa hun rystede, tog Hænderne bort fra Messingknapperne paa Jernsengens Opstandere. De klang, og hun syntes at se, at den syge kunde vaagne derved.

Hun følte, at hun vilde være bleven akkurat som Madame Bovary, et viljeløst Bytte for sin Attraa, for sin Vildskab, for sin alt betagende Lidenskab. Det var en frygtelig sandfærdig Bog,

den Flaubert havde skrevet. Hun havde følt sig under en Operatørs Kniv, mens hun med Ordbogen paa sit Knæ havde hutlet sig gennem den i Vaagenætterne paa Hospitalet i Købstaden.

Nu rørte Wolfgang Altmann sig synligt. Han slog sine Øjne op og stirrede om sig som en beruset, der vaagner. Længe laa hans Øje i hendes. Han strøg sig over Panden, der brændte i Feber, og Øjet var ikke klart, men ligesom taaget.

Han var ved at rejse sig, støttende sig paa Albuerne.

— Bliv endelig liggende, De maa ikke røre Dem.

— Hvem er De?

— Deres Sygeplejerske, lød Svaret. Og hun tvang ham sagte ned i Lejet igen.

— Hvem? — — Jeg kender Dem jo. De er — — hør — lidt, hvad hedder De?

— De maa ikke tale. Endelig stille.

— Jeg kan ikke huske — —. Øjet fik Glans og Lød, men blev mere forvirret end før. Jo, jeg husker —. Jeg elsker Dig.

Sygeplejersken kunde ikke betvinge et lille Skrig. Hun blev aldeles ude af sig selv, tog ham om Halsen og trykkede et stort Kys paa hans Læber. Hendes Mund blev hængende lidenskabeligt ved hans. Han sugede, som han drak en Sundhedsdrik.

— Vi vil leve, hviskede hun.

— Eller dø sammen, sagde han. Nej, vi er for unge. Tror Du ikke?

— Ti stille — lad mig blot kysse Dig og holde Dig fast i min Favn. Saadan vilde jeg gerne dø.

X.

Rusen, hvori de begge var nedsænkede, gjorde dem ufølsomme for, hvad der gik for sig uden om dem. De laa længe dér i stadige Kærtegn. For Helga blev der med et raadet Bod paa, hvad hun i de sidste Aar havde lidt. Hun glemte rent de glædeløse Nætter og Dage. Hun saa' Livets Farver straale imellem sine Øjne og de lukkede Laage, Duft og Blomster ombølgede hende. I sin Favn mærkede hun Livets Varme og Kraft. Hans Tag om hendes Hals slappedes ikke, hans Kys glødede mere og mere. Da syntes hun paa en Gang, at noget rørte sig bag ved hende. Hun fik Hovedet drejet og fik sig løst ud af Wolfgangs Favn — saa' hen mod Døren —: Det var Fru Floras svære sorte Nakkeknude og Totter af det store uregelmæssige Haar, der smuttede ud af Døraabningen. Saa blev Døren lukket sagte i.

En kold Strøm rislede ned gennem Helgas Rygsøjle, en raa Disharmoni skrattede for hendes Øren. Hvad var det? Det var den samme For-

nemmelse, hun havde følt, naar hun i sin Barndom og i Tøseaarene af sin Fader eller Lærerinde var bleven greben i en stor Uvornhed.

Den Bygning af Selvovervindelse og tavs Lydighed, som hun havde samlet Materiale til i sit Ansigts Sved, under møjsommelige Kampe havde faaet opført, var nu ramlet. Laa hun ikke under dens Ruiner som den uvorne Købstadstøs, Peter I. S. Petersens frygtede Datter?

Med bankende Hjærte gav hun sig til at sysle med Patienten. Han forblev tavs, men af hans uroligt omflakkende Blik, troede Helga at forstaa, at han anede Uraad.

Fru Flora kom hvert Øjeblik listende ind, og hver Gang forfulgte hun Sygeplejersken med Øjne, hun gjorde saa skarpe, som et af Naturen sløvt Knivsblad kan blive det.

Den syge havde en Stund sovet eller ladt, som om han sov. Saa gjorde han en lille Haandbevægelse hen imod Helga. Hun forstod, det var Tegn paa, at han forlangte hendes Hjælp i en nødvendig Situation.

Da hørte hun Fruen give sig til at hulke højt, saa' hende flammende rød ile hen mod Sengen —

— Nein das nicht. Das will ich nicht erlauben!

Den syge gav sin Kone et Slag over Haanden, saa hun tabte det Apparat, hun havde grebet, mens han laa blottet, og en Del Blod løb fra hans Mund.

Et nyt Anfald havde meldt sig.

Men Skinsygen havde gjort den ellers saa godmodige Kone fra et Faar til en Ulvinde. Hun krummede sine Fingre som Kløer, rettede dem mod Sygeplejerskens Hoved, hulkede og skreg. Gamle Fru Altmann kom løbende med Skrig og Graad, kun Barnepigen, der stak sin lille Næse og en løst hængende lyseblond Haartjavs ind ad Dørsprækken til Barnekammeret, stirrede uforstaaende og tavst. Sygeværelset, hvor Lægen havde paabudt absolut Stilhed, genlød af Larm, Klirren, Skraben, Graad og Skældsord.

Under alt dette traadte Dr. Rink ind, saa' det hele, forstod intet, mente, at Fruen, der teede sig som en Megære, var bleven gal.

Hun kaldte Sygeplejersken „eine schmutzige Dirne“, der vilde røve hendes Mand fra hans ægteviede Hustru.

Dr. Rink vinkede til Ro og gav sig til at sysle med den syge, og da Fruen igen begyndte at larme, sagde han:

— Undskyld — men De kan tvinge mig til at besørge Dem ud af Deres egen Stue og Deres Mand paa Hospitalet, hvis De ikke forholder Dem i komplet Ro.

Fru Flora brast ud i ynkelig Graad, faldt paa Knæ for Doktoren og besvor ham at redde hendes Mand.

— Ja De forstaar, Hr. Doktor, lød en klangløs og tør Røst fra Helga, at jeg maa tage bort.

— Ja vel, nikkede Dr. Rink, saa' venligt paa Helga og undrede sig over, at den syge i den Tilstand, hvori han var, ikke havde kunnet lade den kønne Pige være i Fred.

Helga kom hjem til sin Station langt op paa Formiddagen. Forstanderinden, Frøken Latour, der, tør, med skinnende brune Øjne, med Holdning som en Stabssergent, saa' op og ned ad hende, om der skulde være noget reglementsmæssigt, der savnedes. Helga svarede som en Soldat, der meldte sig.

— Jeg er beskyldt for at have staaet i Forhold til den Mand, jeg skulde pleje, Grosserer Wolfgang Altmann junior.

— Men, ih Du min Gud, Petersen! Det er da Usandhed.

— Jeg har kysset ham, det er — sandt — fordi jeg længe har elsket ham.

— Men han er jo gift.

— Ja, hvad kommer det egentlig mig ved? Det var stærkere end jeg.

— Ih Gud! Man har da Forstand og fri Vilje.

— Vilje — ja til en vis Grad. Men den er ikke fri. Den beherskes af tusinde nedarvede, tilegnede, paatvungne Indflydelser af — —

— Alt saadant noget skal man overvinde.

— Skal —? Naar man nu ikke kan. Har Frøkenen overvundet alt saadant noget?

— Maa jeg bede Dem om at bevare Grænserne, Petersen.

Trods lynede i Helgas Øjne.

— De tør ikke fortsætte Samtalen, Frøken Latour. De ræsonnerer, som hele Snobberiet maaske tvinger Dem til at gøre, for at De kan holde Dem i Deres Stilling. Er Deres Vilje fri? Dersom De turde sige, hvad sandt er, ud af Deres egen Erfaring, vilde De ikke holde paa den fri Vilje?

— Jo.

— Frøken, vi lever i et meget lille Land. Vi kontrolleres alle. Mest af ondskabsfulde Sladrehanke.

Helga saa' Frøken Latours sorte Pupiller sitre, fæstede sine egne støt ind i dem og sagde dæmpet og stille:

— Frøken Latour. Jeg tror, at det er den sorteste Løgn, hvad der ude i vor Egn i min Barndom fortaltes om en Dame i Husby Præstegaard og Kapellanen, der løb sin Vej som en Slubbert, da Barnet viste sin Tilværelse. Ja, jeg siger jo, at jeg tror, det er Løgn. Men Frøkenen maa vide, at den Historie fortælles stadig der af de unge Piger. De tror næppe paa den, véd allenfals ingen Ting. Men lad en underordnet faa fat i en Historie af den Slags om den overordnede —

— De glemmer, hvem De taler med. De maa øjeblikkelig ud af dette Hus.

— Det véd jeg og har vidst i nogle Timer.

Hidtil har jeg aflagt mit Offer til den altbeherskende Løgn og det Hykleri, som holder det bestaaende Samfund oppe, nu, da jeg maa paa Eventyr igen, siger jeg, hvad jeg mener. De maa ikke tro, at min Respekt for Dem lider, hvis De har et Barn, for det bør vi alle have, heller ikke, hvis det er sandt, at Deres Vilje slog klik lige over for en Kapellan, min egen har jo slaaet klik over for en Grosserer.

— Maa jeg bede Dem forlade dette Sted —. Hvis De bliver længere, nødes jeg til at befale —

— Gør det ikke, for jeg lystrer ingen Befaling, men vel en Bøn.

Frøken Latour satte sig, men bevarede endnu en værdig og ret myndig Holdning.

— Lille Petersen, sagde hun. Det krænkende Rygte er mig ikke ubekendt — —

— At det er Løgn har jeg aldrig tvivlet paa —

— Hm! Naa! Men jeg har ved mit senere Liv søgt at vise, at jeg har en Vilje.

— Men ikke en fri Vilje. De har været tvungen til at skaffe Dem Midler til at leve.

Frøken Latour sagde med træt Stemme:

— Jeg har Religion —. Den maa De ved Gud ikke rokke ved, Petersen. For, bristede denne Støttestav, saa er jeg i alle Maader fortabt —. Aa, bliv her i Nat, lille Petersen, se Dem saa om i Dagens Løb. De vil ikke gjøre mig ulykkelig, vel?

— Nej.

— Ak — det var et Avertissement i en Avis, som frelste mig, da mit Rygte var besudlet af onde Mennesker.

— Da var Deres Vilje heller ikke fri.

— Nej, den var under Guds Styrelse, altsaa fri i højere Forstand.

— Saa — aa?

— Lille Petersen, De passer ikke her, kan jeg høre. De har ellers været et Mønster paa Lydighed og Disciplin.

— Jeg lod, som om jeg havde fri Vilje.

— Hm!

Det ringede

Dr. Rink.

Frøken Latour gjorde et kort Toilette for Spejlet. Den ansete, kønne, 40aarige Læge hilste flygtigt paa Bestyrerinden og sagde med tydelige Tegn paa Hastværk:

— Maa jeg tale i 5 Minutter — han stod med sit Uhr i Haanden — med den Dame, — jeg husker ikke, hvad hun hedder, som har været Sygeplejerske hos Grosserer Altmann. Naa, der ser jeg hende — det skal være under fire Øjne.

Frøken Latour nejede dybt, saa' næsten kælent paa Doktoren og gik ud af Stuen.

Dr. Rink holdt en Avis i Haanden og læste hurtigt:

En brystsyg Herre ønsker som Ledsagerske en til Sygeplejerske uddannet Dame paa en Rejse

til Rivieraen. Honoraret spiller ingen Rolle. Billet mrk. Pleje Nr. 150 bedes straks indlagt paa dette Blads Kontor. Rejser snarest muligt. Vedkommende maa kunne tale Tysk eller Fransk.

— Det kan jeg ikke, sagde Helga.

— Lad det være simpelt nok, sagde Dr. Rink. Men han faar det næppe bedre her i Landet, hvor man jo daarligt nok taler sit eget Sprog.

— Naa, De tror, jeg tør.

— Ja, Manden er vel nok lidt gal, men det bliver jo rige Folk let, naar de bliver syge. Han er Ftisiker i fremskreden Grad og har næppe særdeles langt tilbage. Han er vist en Blanding af Tysker og Polak, en Slags filosofisk Dilettant, ellers velopdragen. Mød De paa Hovedstationen i Morgen. Han har Tjener med og rejser altid paa første Klasse.

— Hvad hedder han?

— Han skriver sig Potocki, men kalder sig Pototstki, skal nok være Greve, men det er jo alle Polakker, der har Raad til at gaa med en ren Skjorte, andre mener, han har været Bankier i Danzig. Han havde faaet den Idé, at Klimaet ved Øresund var godt for ham, nu har han boet ved Helsingør et Aars Tid og er stadig bleven værre. Nu vil han til Mentone eller Nizza. Jeg skal hente Dem her imorgen tidlig i Droske.

Doktor Rinks jævne og sikre Væsen vandt Helgas Behag. Hun tog med Glæde mod Tilbudet.

Da de næste Morgen kom ud paa Perronen, saa' Helga et meget magert, brunladent Ansigt i en første Klasses Kupé, et Par sorte Knebelsbarter saa stive og spidse som Staaltraad og et langt spidst Fipskæg.

— Der sidder Deres Don Quijote, sagde Doktor Rink, tog hendes Arm og gik hen til Vinduet og præsenterede Helga. Den fremmede Herre værdigede hende næppe et Blik, men sagde høflig paa Fransk til Doktoren, at hun kunde træde ind, rakte Doktoren Haanden, og Toget fór afsted. Den fremmede Herre mælede ikke et Ord til Helga, men gav sin Tjener nogle korte Ordrer, og han vedblev at henvende sig til Tjeneren, saa længe Kørslen gennem Danmark varede. Først da de var komne ud paa Perronen i Warnemünde, sagde han til hende paa Tysk:

— Vil De sørge for en Sengekupé til Dem og mig. Spørger de Fyre her, om De er min Kone, har De at sige Ja.

Helga nikkede uden at bevæge en Muskel i sit Ansigt. Men ingen spurgte hende, og de steg op i en saadan Kupé, efter at hun ved Tjenerens Hjælp havde faaet den fremmede Herre op. Det kostede megen Møje, thi Patienten formaaede ikke at hive sig selv op ved Hjælp af Armene. Helga havde baade erhvervet sig Styrke og Behændighed, saa det gik godt for hende.

— Har De betalt Kupéen, Frøken? spurgte han paa Fransk.

— Ja, svarede hun. Hun havde haft et Par Hundrede Kroner hos sig. Hun fortsatte frejdig med omhyggelig udarbejdede franske Ord:

— Men saa har jeg ikke flere Penge.

Han tog en Brevtaske op og udbetalte hende 1500 Mark i tyske Penge.

— Vil De tage dem og lægge ud, saa længe det holder. De kan faa, hvad De vil have.

Hán syntes ikke at tælle Sedlerne efter.

Tjeneren var ikke med i Kupéen. Helga saa' efter ham. Polakken syntes at forstaa hendes Spørgsmaal og sagde:

— Er De ikke Krankenwärterin?

— Jo, svarede hun.

Han lagde Hovedet paa Puden og Tæppet op over Ørene paa sig. Helga dækkede ham omhyggelig til.

Konduktøren bragte Billetten til Sengekupéen. Toget satte sig i Bevægelse.

Snart var man paa Mecklenburgs kedelige Slette. Helga sad paa en lille Stol henne ved Vinduet. Ikke en Lyd uden Stempelslagene og Hjulenes Buldren. Udenfor Fyrretræer og enlig staaende Pile, som piskedes af Vinden i den graa, forpjuskede Foraarsdag. Af og til et Par drivende Regnbyger, der skyllede over Stammer, Husvægge og Plankeværker, saa kom en sort Røgmasse isprængt med enkelte Ildgnister væltende sig frem i store, uldflossede Totter. Stundom gik Totterne

itu og knyttede sig sammen paa meningsløs irriterende Maade.

Helga saa' sit Liv afbilde sig i alle disse Fænomener. Det maatte henrinde som Tilværelsen i en saadan Kupé, med samme Udsigt, samme Sjask mod Ruden, samme Udladen af sort Damp, samme Lyd af Stempler og Hjul i Selskab med samme levende Lig, der kun røbede sin Tilværelse, naar han havde Hoste og Aandenød. Han kunde godt umærkeligt dø hen. Hun var ligeglad, tænkte paa at køre og køre og ikke standse, før hun blev tvungen dertil. Det var hende ganske ligegyldigt, hvor hun rullede hen, hvor hun blev sat af. Kunde hun blot holde det gaaende som nu, da hun var fri for Tankers og Minders Nærgaaenhed og sad som sjælelig indhyllet og uden at mærke Livet i sig. Hun fulgte med Øjnene snart Staverne i et Stakit, snart Træerne i en Allé, hun var nær ved at ømme sig, naar Toget holdt og igen satte sig i Bevægelse.

Nu havde den tørre Hoste længe tiet, men Aandedrættet havde stadig arbejdet med en svag Piben eller en hæs Rallen. Han havde mest siddet paa Hug med Hænderne over Øjnene. Hun saa' sin Kørefælles Overskægs stive Traade stikke ud gennem Mellemrummet mellem Fingrene, og et Par Øjne skinne blanke som Kulperler. De var stift hæftede paa hendes Ansigt, som vilde de bore sig ind deri.

Hun søgte at se ud af Vinduet eller om i

Kupéen. Men det generede hende mere og mere, den fremmede Mands Øjne blev i deres dulgte Tilværelse langt mere tvingende end, om de havde overstirret hende utilhyllede.

Da Toget passerede Berlin for at gaa videre til Frankfurt, klarede Vejret op, og der var lige Tid til at se et skinnende Stykke af den til Parade pudsede Millionby.

Den syge Herre fik sin Tjener vinket til og betydet, at han skulde have Tilsyn med, at hele Rejseapoteket blev pakket ud i Kupéen, og at han selv blev hjulpet ud paa Hovedstationen. Frøkenen tog ham ved den anden Arm. Han lod, som han var bleven stødt over det, men hun tog det som en Selvfølge. Hun mærkede jo straks, at hun var en sikrere og behændigere Støtte end den store Garderkarl fra Potsdam.

De sad atter i Sovekupéen, der var indrangeret i det saakaldte Harmonikatog. Det syntes, som om den syge Herre beredte sig til at gaa rigtig i Seng.

Han havde beholdt Tjeneren i Kupéen, hvor han hjalp til ved Afklædningen, og lod ham først skifte Plads ved den nærmeste Station hinsides Berlin. Herren pegede paa den halvt udpakkede store Ruslæders Medicintaske, over hvis Indhold Helga havde en Liste med Brugsanvisning fra Dr. Rink. Den fremmede Herre fulgte hendes Bevægelser og lod til at forsikre sig om hendes Kyn-

dighed i hvert Medikaments Behandling og Blanding, nikkede og syntes, det var vel.

Hun ventede, at han vilde lægge sig ned, men han blev siddende halvt oprejst med tilbagelænet Hoved og Ryg.

Han havde lige sunket et Glas Mikstur og skar en Grimace.

— Frøken, har De Tillid til Læger?

— Nej.

— Det vil vel ethvert fornuftigt Menneske sige. Hvor de ikke kan komme til at skære som en Slagter i levende Kød, gaar de i Blinde. Men Viljen til at leve sidder dybt indgroet i os elendige Mennesker. Saa meget véd de Fantaster, selv om de er nok saa meget Kvaksalvere og Charlataner.

Helga vilde gerne have gjort en Undtagelse med Doktor Rink, men vogtede sig vel for endnu at sige sin Protektor imod.

— Tror De, jeg kan komme mig, Frøken?

Helga vilde ikke sige Ja, vidste ikke, hvad hun skulde svare.

Den fremmede forekom hende ved at sige kort:

— Hvis De vil smøre mig med noget om Munden, er vi to snart færdige. De véd jo lige saa vel, hvad jeg fejler som jeg selv og Alverdens Doktorer, promoverede og upromoverede, selv Barbersvende og Jordemødre. Alle behandler de os, som om vi var Pattebørn: „Ti stille Barn, her faar Du Sukkergodt, saa lad vær' med at skrige“.

Det, De nu har lavet til mig der, smager pikant, sødt og forfriskende, og det er meget dyrt. Tror De, det hjælper det mindste? Jeg falder i en ret behagelig Døs, som jeg vækkes af ved en Hoste og Smerter, der støder i alle Indvolde. De har selv og forudsætter, at Patienten ogsaa har denne dumme Vilje til Livet. De tager heller ikke fejl. Men det er den, vi skal udrydde, denne bestialske Selvhævdelsesdrift. Ingen af os er bange for at dø, Gudbevares, og dog gentager Brændehuggerens og Dødens Historie sig hver Dag — Vi vil leve. Viljen sidder i vor Krop fra den fineste Hjernecelle til den lille Taa i dette elendige, forpinte Legeme.

— Kan Sjælen ikke lide lige saa slemt? mumlede Helga.

— Det er jo det samme, snærrede den syge.

— Jeg er ikke meget boglærd.

— Men De bilder Dem ind at have lidt noget?

— Ja, sagde hun ret fast.

— Pengemangel? spurgte han foragteligt.

— Aldrig. Jeg har altid havt, hvad jeg behøvede.

— Hvorfor sidder De da her?

— Det kan jeg ikke saadan straks svare paa. Jeg kender Dem jo slet ikke.

— Jeg vil forud sige Dem, at alt, hvad man kalder Diskretion og Takt, har jeg ikke Tid til at spilde Tiden med i de Dage, jeg har tilbage. Jeg

spørger Dem, naar jeg vil, De kan jo lade være at svare, naar De ikke vil. Paa saadan en Jernbanefart maa man enten sove eller se at faa noget ud af hinanden. Havde jeg ikke nu ved Nattetid begyndt at kede mig, havde jeg tiet. De kan jo tale og lade mig tie.

— Det havde De sikkert ogsaa bedst af.

— Jeg bryder mig ikke om Deres Raad, agter ej heller at følge dem. Jeg gør altid, hvad jeg vil.

— Véd De, hvad De vil?

— Nej, men saa gør jeg, hvad der falder mig ind og spørger videre. Har De været paa Jagt efter det, man kalder Livslykke.

— Kunde jo være.

— Og ikke truffet, hvad De sigtede paa. Hvis De ikke vil svare, kan De jo lade være. Det maa jo være Elskovslykke, i hvilken anden Form skal en Dame i Deres Alder forme sig et Billede af Livslykke?

— Hm.

— Ja, De kommer ikke til foreløbig Ro, før De faar Magt til at kvæle Viljen til Livet. Lær ret at forstaa, at Bevidsthed og Erkendelse kun er Hjernespind, og Verden i Grunden en realitetsløs Illusion. Men alle Mennesker og Institutioner i Verden har sammensvoret sig om at bilde os Løgnen ind om de Tings Virkelighed. Deraf de dumme Religioner, som de fylder vore Øren med og lister ind i vore Forestillinger, fra vi er smaa.

Viljen er det eneste, som arbejder sig frem i os, men den skal ned som Lears Hjerte, den skal kildes paa Panden ligesom Aalene, før de puttes ned i den hede Dejg. Man kan kilde den ved religiøs Resignation, man kan hænge sig eller drukne sig, men det er jo ikke at komme Viljen til Livet til Livs, det er jo en Desperation over ikke at kunne gennemføre sin Vilje. Nej, man skal pille dén bort, Stump for Stump, berede sig til uden Modstand at flyde ud i det store Døds-ocean — jeg kan slutte mig til, at De ikke forstaar alt det, jeg prædiker om. Jeg gør det ogsaa blot, fordi jeg ikke kan sove. Og hvorledes skal jeg holde denne Jernbanefart ud vaagen. Morer det Dem?

— Ikke videre, sagde Helga.

— De har aldrig læst og tænkt noget lignende?

— Nej.

— Naa, det er jo godt, saa kan De ikke kontrolere, hvor meget jeg stjæler fra Schopenhauer. Han var for Resten Skomagersvend.

— Jeg har dog hørt, at han var saa heldig at gøre Mesterstykke og blive en farlig Rival til større Mestre, sagde Helga med et lille Stænk af Uvornhed.

Han studsede lidt og fæstede sine stive sorte Øjne paa hende. Der var intet andet at gøre, syntes han, end at slaa ind paa Spasen. Knebels-

barten fortrak sig til et forvredent Smil, mens han mumlede:

— Ja tilsidst tror jeg nok, at hans Fodtøj gjorde en vis Lykke. Hans Snit vandt nok mange smukke Piger, og det siges, at de skaffede ham en hel Del Vilje til visse Sider af Livet.

Han lagde sig ned og forsøgte at sove. Helga puslede om ham, hyllede sig saa i sin Kaabe og faldt hen i Grublerier.

Toget rullede videre og videre ind i Natten.

Hun sad og tumlede med det, hendes ny Principal havde sagt under Hosten og Stønnen. Var det Fjas og blot Talemaader? Talte han Alvor til hende, eller gjorde han Nar af hende?

Viljen til Livet? Var det ikke den eneste Betingelse for at leve? Var Lykke ikke Livets Maal? Hvad da? I sit korte og snævre Liv havde hun rigtignok fundet det svært at stride sig Lykke til. Naar hun i sin Barndom stjal Naboens Pærer, klavrede i Træerne trods alle Forbud og fulgte den prikkende Lyst til altid at komme i Strid med, hvad der ansaas for passende og pænt, til at trodse paa ethvert Punkt, kom det saa ikke alt sammen af Vilje til Livet? Et Liv for sig. Hendes Stivsind i hendes Forelskelse var vel et Udslag af samme Vilje til Livet. Men skulde det være det eneste rette: at hige efter Døden, Tilintetgørelsen?

Hun følte ret, hvor lidt hun vidste. Hvad var

det store Intet, den uendelige Tomhed for noget? Hvad var det store Ocean, han talte om?

Hun havde jo tidt hørt Astrid pukke paa sine og Familjens studerede Venner og havde selv en sjælden Gang paa Kursus hørt en enkelt Lærer tale som fra en anden Verden end den, hun saa' om sig, eller rettere antyde en Verden af store Love og Tanker, der regerede i det brogede Virvar, men hun havde ikke gidet spørge eller forfølge de Antydninger til Tanker, der var dukkede op i hende. Thi hvad hun havde Umage med at faa fat i, lod hun helst blive liggende. Derfor havde hun snart opgivet Klaverspil. Naar hendes Lærer havde spillet hende noget for, som havde gjort et tiltalende Indtryk paa hende, vilde hun gerne spille det efter, men stoppede hun i en vanskelig Passage, blev hun arrig, sprang den over, hamrede ud i det trivielle hinsides det kønne Sted og havde mistet Interessen for det hele.

Hvis hun ikke havde været naglet til Pletten og spærret inde i dette lille Rum, var hun flygtet ud og fyldt sine Lunger med Luft, havde taget en forsvarlig Vandring og tvunget sig træt. Nu var hun reduceret til at sidde og mase som i sin Tid med de svære Klaverpassager.

Hun sad og sled, tænkte ud og ind, kom ikke af Stedet. Imidlertid, hvad andet var der at gøre?

Ubarmhjertig hamrede Stemplet, ufølsomt buldrede Hjulene, raat og hensynsløst skurede de

skrattende mod Skinnerne, naar de bratte Standsninger kom ved en Mellemstation. Hun kunde se, hvor det gennemrystede den syge Herre fra Top til Taa. Hun ilte hen til ham, holdt paa ham under Hosteanfaldet og følte, hvor han laa mageligt og let i hendes Arm, mens han tog Medicin af hendes Haand. Men ikke et Ord eller en Mine kom der til Tak, undtagen et mekanisk „*Merci madame*".

Atter Buldren og Rysten, Hvæsen og Pusten.

Helga mente, at det var maaske en Kur til at blive af med Viljen til Livet. Det kunde være drøjt nok at leve igen, naar Toget en Gang standsede i Mentona.

Vilde det saa ikke være rigtigt alligevel trods den fremmede Herres Udtalelse, en skøn Dag at give sig Desperationen i Vold og gøre sig selv ude af Stand til at granske over Midler til at arbejde paa at kvæle Viljen til Livet?

Deri havde jo den syge Herre havt Ret. Man levede vel for at finde Lykke. Og naar hun nu søgte at klare for sig, i hvilken Form hun havde jaget efter Livslykken, maatte hun indrømme Sandheden i hans Ord. Hun havde egentlig kun forestillet sig den som Elskov, Elskov til den solbestraalede Handelsrejsende fra sin Faders Bod, fra Langelinie, Kaféen og Drosken. Hun var nærved at le, da hendes, i dette Øjeblik nøgtern vaagne Forstand indskrænkede hendes Historie til saadanne spidsborgerlige Forhold og fandt sig selv

bundaffekteret, fordi hun havde udstyret den med saa rigt Draperi. — Elskovs Maal — den kortvarige Nydelse af den søde Rus i den Attraaedes Arme — var den værd at sørge sig til Døde for? I en kynisk Aabenhjertighed, som uden at hun kunde forklare det, fyldte hendes Sind, men som gjorde ondt i hende, haanlo hun.

Hvorfor ikke lige saa vel et andet Handyr som Wolfgang Altmann? Er han en Smule bedre end en anden køn Probenreuter? Astrid havde dog vist Ret —, kan en Kræmmer tænke paa andet end Penge som sit sidste Maal?

Den syge havde begyndt at vælte sig paa Lejet. Det hvæsede i hans Lunger som i en Blæsebælg.

Korte og skarpe Hostestød meldte om en kommende Katastrofe. Han satte al sin Modstandskraft op. Helga kunde ikke lade være tavst at spotte hans Præken mod Viljen til Livet. Hans Modstand mod en fjendtlig Hoste modsagde ham. Hvor den overmandede ham og hærgede hans stakkels udtærede Krop.

Det blev hjerteskærende at se og høre, hvorledes den ubarmhjærtige Sot helt tog Magten fra ham. Den tvang ham mere og mere forover, rasede som et vildt Dyr, sled og rev i ham. Taarer randt ned ad de udtærede, brune Kinder, det saa' ud, som om hans Bryst skulde sprænges.

Helga rev hans Klæder til Side, tog frem Morfinsprøjten og anbragte den paa Ryggen til

Siden, hvor en Række smaa Svulster sad efter en Række tidligere Injektioner af den lindrende Gift. Saadant noget havde hun set saa tidt, men et saa skrækkeligt medtaget Legeme som dette broncebrune Bryst og Rygparti, hvor hvert Ribben tegnede sig, som ventede det paa at springe frem hvert for sig, mindedes hun ikke at have set. Uhyggeligt laa et helt Pelsværk af tætte sorte Haar fra Brysthulen ned ad Underlivet. Al denne Laadenskab var som en Rest af et Vilddyrs Kraft i denne organiske Ruin.

Helga, der ellers ikke havde nemt til Taarerne, mærkede dem banke paa, da han, under Morfinens Magt stræbte at samle Tøjet om sig af en vis Blufærdigheds Følelse. Det lykkedes ham dog ikke helt, og Synet af disse Menneskerester maatte, trods noget, være et Middel til at døde „Viljen til Livet“, men den stod dog imod.

Endelig hørte Hosten og Krampen op. Badet i Sved faldt Patienten tilbage paa Puden i en snorkende eller rallende Søvn.

Der var et dæmrende Morgenlys i Kupéen. Den laa i en fed, mælkehvid Taage, som ogsaa fyldte Rummet derude og tilslørede alle Naturskønheder, om der ellers var nogen.

Gud véd, hvor de var! Helga havde ikke tænkt derover, siden de i Mulm og Nat havde holdt ved Frankfurt og havde skimtet en Perron, myldrende af Lysflammer, travle Mennesker, genlydende af Raab og rullende Pakvogne, af Døre,

der blev slaaet op og i, og hun havde næppe gjort sig det bevidst, da der var blevet raabt Basel. Hun havde kun Fornemmelsen af enkelte forstyrrende Lysoaser i en uendelig Ørken af Mørke.

Hun nærmede sit Ansigt til Ruden. Der var kommet Liv i den hvide Taagemasse derude. Der var noget, der rørte sig levende i den. Pludselig var det, som om en Mangfoldighed af Musselin gik lydløst itu og i Stumper hang og drev i Luften under stadig voksende Lysudbrud. Hist og her løftede mægtige Former sig, røde Lys flammede om deres Rande, Konturerne af store Bjerge, spidst opadstræbende, mageligt bredende sig med grønt forneden og fin Sne drysset over Toppene tvang sig frem for Synet, og i ubegribelige Snoninger flettede sig blaa Vandmasser nede i Dalene, snart vidende sig ud, snart snævrende sig ind, stundom helt dølgende sig. De blinkede og funklede i Solen, der kaldte Liv frem i alle disse Masser, de lo op, de lyste op.

Huse og Byer blev levende ligesom Menneskene og Dyrene. Langs Vandet saas Broer rage ud fra Haver, der hvidnede af blomstrende Buske og grønnedes af svulmende Trækroner. Vogne kørte langs med de slyngede Veje, andre Jernbanetog rullede afsted, højt oppe og dybt nede. Og hvilke Højder, hvilke Dybder! Og dette dejlige azurblaa ligesom evig aandende Vand.

Nu kunde der være Tale om at faa Vilje til

Livet. Alt vilde jo, maatte jo leve i denne lyse Morgen.

Det vilde ud i Vaaren. Helga havde kørt gennem Nat og Taage lige ud i det solflimrende Foraar.

Hun hørte Jubel klinge op fra de mange Vande.

Hvordan var det dog den Jernbane slyngede sig ud og ind. De samme Udsigter ud over Vandet kom igen, svandt, kom igen.

Hun og hendes Principal havde paa hele Turen kun spist Cakes og andet Smaabrød, som de havde pillet op af Æsker. Nu blev der spurgt i Luzern af en Konduktør, om de vilde have Diner paa en Station. Hvor havde hun Lyst til et saftigt Stykke Kød. Men da Herren bestandig laa hen i Døs, og intet hørte eller sansede, rystede hun resigneret paa Hovedet og turde ikke sige Ja.

Men fra Vinduet sugede hun Livskraft ind i Lungerne af det herlige Schweiz.

I den nu lyse Kupé hørte hun sørgelige Livs- eller snarere Dødstegn henne fra Sengen. Det kogte og sydede igen fra Ftisikerens Bryst. Hosten arbejdede sig op og brød frem i korte, stærke Anfald, der snart standsede. Da gjorde han nogle hjælpeløse, fortvivlede Armbevægelser og sagde:

— Jeg burde have beholdt Tjeneren her.

Helga forstod straks. Resolut tog hun ham om Livet, løftede ham op med kraftig Arm, tog et Glas ud af Tasken, og uden at sige et Ord

behandlede hun ham som et Barn og hjalp ham. Han vilde fjerne hendes Haand. Hun sagde:

— De har jo lejet en Sygepasserske.

Den syge Herre blev bevæget ved den stille Tapperhed og overgav sig helt og holdent, lod sig trække Strømper paa Benene og sagde, idet han pegede paa de udtærede Ben:

— Mit Kød skal ikke friste nogen, thi det eksisterer ikke mere.

— Det skal det heller ikke, sagde Helga tørt. Kom nu.

Hun førte ham ind i Toiletrummet.

— Tak, gaa nu igen. Jeg skal kalde.

Hun blev og sagde:

— Man forretter sin Gerning, ellers paatager man sig det ikke. Jeg løber ikke fra min, hvis De ikke jager mig bort.

— Er jeg virkelig saa syg? hviskede han.

— Ja, svarede Sygeplejersken.

— Naar' jeg ikke til Rivieraen?

— Hvem véd? Det tror jeg for Resten nok. Men Greven maa lystre blindt, sagde Helga, mens hun fuldendte hans Toilette.

Hun mærkede en Trækning i hans Krop. Hun følte sig sikrere eller fortroligere lige overfor ham. Hun fik en levende Følelse af, hvor aldeles hjælpeløs han var. Hver Muskel gav efter.

Med Møje fik hun ham lagt til Rette paa hans Sengeleje i Kupéen. Som han skulde til at

lægge sig paa Hovedgjærdet, gjorde han en Kraftanstrængelse og lagde Armene om hendes Hals og Hovedet til hendes Bryst:

— *Maman,* mumlede han, *me chéris tu un peu?*

Helga forstod alt, og klappede ham let paa det fugtige, tynde, kulsorte Haar. Han laa stille hen.

— Vil Greven ikke se ud? Her er saa smukt.

— Nej, alt, hvad der kaldes Skønhed i Verden, gør kun Nar af mig. Jeg har elsket Skønhed, men aldrig har jeg kendt en troløsere Elskerinde end Naturen. Nej Mørket og Grimheden det er trofaste Væsener. Bare her var mørkt igen i Kupéen. Hvor er vi?

Helga saa' efter i sin Jernbanebog.

— Vi skal snart gennem St. Gotthard Tunnelen.

— Blot vi aldrig kom ud af den. Saa længe det er mørkt, gider jeg ikke leve. Lyset og Farverne, Skoven, Bjergene, Vandet driller mig og bringer Viljen til at leve op i mig. Nej, Tilintetgørelsen, det store Hav, Nirvana, eller hvad man vil kalde det, det er Trøst og Hvile, det er Sandheden, — Livsskønheden og alt det, Livet kaster ud paa ens Vej, er Løgn og Bedrag. Jeg husker Sagnet om en Konge, som lod kaste Sølv og Guldringe ud paa Vejen for at opholde sine Forfølgere. Det var klogt gjort. Maa jeg spørge Dem, ærede Frøken, kan De anvise en nogen Trøst i Døden?

— Nej, Hr. Greve!

— Hvorfor giver De mig den Titel?

— Dr. Rink sagde, at De var Greve.

— Jeg er et illegitimt Skud af en fordum berømt Race. Den har været dum som hele dens Stamland, der nu ligger lige saa sygt som jeg. Jeg er en Bastard af tidligere Herlighed. Min Moder var for Resten vestpreussisk Jødinde, og jeg har ved hendes Brødres, nogle Bankieres Hjælp prakket mig saa mange Penge til, at jeg kunde forgylde et fyrsteligt Skjold, selv det dummeste. Men Schwamm darüber! De gyldne Dalere skal sluges op af Nirvana og ofres til den ædle Buddha, der, hvis han har levet, og det ikke er Løgn, hvad der siges om ham, har været det eneste Menneske, der har haft Mod til at se Sandheden i Øjnene.

Helga sagde ved sig selv, stampende mod sin Skæbne:

— Hvor er jeg et dumt, uvidende Fruentimmer!

Hun anede ikke, hvad der var Tale om.

Hr. Potocki syntes at falde i Blund.

Det gik ubarmhjertigt videre. Saa kom Tunnelen. Buldret samlede sig for i Forbund med Mørket at opsluge alt. Dirrende hang Lampen og uglesov ligesom Kupéens Herre. Da Toget kom ud i Lyset paa den anden Side af Tunnelen, undslap der hende et Udraab.

— Der har vi Dagen og Solen, mumlede han. Hu, ha!

— De skulde ikke tale.

— Nej, De har Ret, det er en taabelig Livsytring, en tosset Protest af en iltfattig Hjerne.

Da han talte Tysk og sagde „Sauerstoff“ for Ilt, forstod Helga ikke, hvad han mente, og faldt atter hen i ydmygende Tanker om sin Uvidenhed. Hendes Tanker var omtrent:

— Nej, man lever kun, naar man véd noget. Jeg er født Pøbel, er opdragen blandt Pøbel. Paa Kursus følte jeg, at Uvidenhed og Mangel paa Opdragelse hæmmer hvert Skridt. Jeg er født og opdraget til Tjenestepige. Trælleblodet vilde kun blive sjoflere, og mulig vilde jeg maaske blive en raffineret Kælling, hvis jeg f. Eks. blev rig.

Hvor laa alt fedt og frodigt i det bredt leende Solskin, der legede over de mange Vandløb, over Træer og Marker, som gulnede og svulmede, — i de unge Vinplanter, der i lyse Festons laa over Tremmestativerne mellem de bredtspændte Morbærtræer. Markerne var allerede fulde af mandlige og kvindelige Arbejdere med krumme Knive, med Hakker og Skovle, Solen gjorde deres hvide Skjorter og Særker saa hvide, at de formelig skar i Øjnene.

Over det fede Lombardi rullede Toget, indtil en stor By langsomt dukkede op, og pludselig aabenbarede sig et hvidt Marmorbjerg, der ragede højt op med en mylrende Skov af takkede Spir,

hvis Marmorpragt let badede sig i gyldne og blegrøde Toner i den uendelig lette og muntre Luft.

Kunde man ikke vokse sig klogere og mere forstaaende her end hjemme under Taage og mellem Smuds? Her var vist Livet saa værdifuldt, at man kunde faa lidt Vilje til det. Her maatte dog Lys og Klarhed kunne tændes i den grødede Hjerne. Her maatte gamle Sorger og Skuffelser kunne lyses op i al deres Ubetydelighed og Latterlighed.

Den fremmede Herre havde ubemærket af sin Sygeplejerske set, hvor hendes Ansigt var klaret op i den sydlige Dag, havde hvisket paa et hende uforstaaeligt Sprog: Stakkels lille, det er det store Marmorstillads, der morer hende. Han kunde ikke lade være med at pege hen mod det mægtige Marmortempel og sige:

— Ja det ser jo godt ud. Der kan De se, hvor den menneskelige Dumhed er mægtig. Alt det er dens Værk. Bygget for en indbildt Gud og hans illegitime Moder, Skade, at man har glemt den tredie lidt uvirksomme Parthaver i Firmaet, og han fik dog Skyld for Amouretten med den lille Jødinde, hvori Englen Gabriel spillede postillon d'amour.

Skønt Helga var alt andet end troende, løb denne Blasfemi hende koldt ned ad Ryggen. Hun holdt Haanden afværgende tyssende hen imod den syge og et „Fy“ undslap hende uvilkaarligt.

Hr. Potockis Ansigtsmuskler bævede. Han tav et Øjeblik, sagde saa:

— Pardon, jeg vidste ikke, De var troende.

Helga svarede langsomt og med Søgen efter Ordene.

— Har end de Mennesker, der byggede denne Kirke, svævet i mange Slags Vildfarelser, saa har de dog troet at være i Alvor og ofret deres bedste til det bedste, de vidste.

— Saa beder jeg alvorlig om Forladelse, Frøken Professor Petersen.

Helga blev blussende rød. Hun havde selv en Fornemmelse af, at hendes Replik var skolemesteragtig.

Havde hun været modigere og havt mere Tillid til Hr. Potocki, havde hun, hvad der straks faldt hende ind, taget et lille Guldkors, en Arv efter sin rigtige Moder, frem fra sit Bryst og sagt:

— De har Synd af at haane saadant noget.

Nu tog Hr. Potocki Ordet:

— Vi har halvanden Times Ophold i Milano, inden Toget gaar til Genova. Vil De forrette Deres Devotion i Domen, saa tag en Droske og kør derhen. Min lange Lømmel kan godt passe mig imens.

— Nej Tak, Hr. Greve.

Hr. Potocki ærgrede sig. Han indsaa, at han havde været taktløs.

Helga syslede med spændt Omhu med sin Principal, hægede om ham, mens han laa paa sin Kanapé i et Kabinet bag Ventesalen, bragte ham Mad og Aleaticovin. Han var meget venlig imod hende og kaldte hende: „Liebes Kind“.

XI.

I en ynkelig Tilstand ankom han i Natmulm og Storm til Mentona. Den store Tjener maatte bære ham ud af Drosken og op ad Trappen paa Hotellet. En prægtig Lejlighed paa 4 Værelser ventede ham. I det største og bedste Værelse stod en uhyre bred Seng med blaa Silkegardiner over for en Glasfløjdør ud til en Balkon.

Middelhavet brølede i den store Stjernenat. Helga syntes, at de store luende Stjerner var under Vindens Magt fejede langs hen over Himlen, Altandørene peb og raslede. Forgæves slog Tjeneren Gardinerne ned foran Ruderne. De bovnede ud i store Poser. Havets Rovdyrbrøl fik en Rival i en underlig sejg, gennemtrængende Lyd udenfor mellem Havens klaprende Palmeblade. Det var de grønne Frøer, der lavede dette infernalske Spektakel midt i Sommernatten.

Tjeneren hjalp sin Herre af Klæderne og lagde ham op i Sengen. Han forsvandt saa i det yderste Værelse. Til Sygeplejersken stod der en

Chaiselongue med det uundgaaelige Hotelbetræk af brunrødt Fløjl.

Hun og hendes Principal fandt ingen Ro den hele Nat, og hun fik ikke løsnet et Baand eller en Hægte, fik ikke sine stramme Støvler af. Den syge laa afvekslende plat ned eller sad op i hendes Favn.

Helga saa' tidt stivt paa den dødssyge Mand, hvis Ansigt var i uophørlige Trækninger, og hvis skindmagre Hænder famlede ved Overlagenet; han syntes hende en Døende, der ikke *vilde* af med Livet. Der maatte her være en ren *manie d'être.* Dette Udtryk erindrede hun fra Kursus. Det havde en Gang skaffet hende en Kuldegysning, og det havde fæstnet sig i hendes Hukommelse ved sin kolde Brutalitet skjult bag den elegante Façon.

Solen skinnede stærkt og umaadelig blankt gennem Gardinerne, da en dristig Morfinindsprøjtning syntes at have fremtvunget Ro. Men endnu hvilede den fremmedes Hoved paa hendes Overarm. Hans Træk syntes at sitre i Lidelsernes Efterdønning. Hendes Arm sov.

Hun følte Lyst til at slaa Gardinerne fra Vinduerne, nu da Stormen tav, og Havet forjættede noget skønt og ophøjet, men det brummede hult, som om det med Vold var bragt til Ro. Gennem en Sprække skimtede hun lidt af en af Gyvelblomster gylden Klippe.

Hun vilde forsøge paa lempelig at befri sin Arm og lægge den syges Hoved paa Puden, men

da forekom det hende, at han lænede sig fastere til hende, mens han drog et sagte bedende Suk, som om han vilde anraabe hende om Beskyttelse.

Da mindedes hun Scenen ved Wolfgang Altmanns Sygeleje. Det smertede hende i Brystet, og for første Gang i lange Tider kom hun til at græde uden Forbitrelse paa nogen eller noget.

En stærk Sorg over den almenmenneskelige Lidelse sænkede sig over hende. Som Døden havde truet den unge livslystne Købmand, havde den nu taget et uimodstaaeligt Tag i denne udlevede og, som det syntes, overciviliserede Millionær, der havde alle Betingelser for Livsnydelse, og som ved sin Tale havde bragt hende Bud fra en helt anden Sfære, end den, hvortil den unge Grosserer hørte. Altmann havde været bange for Døden, mens denne her syntes halvt at paakalde den, halvt at haane den.

Hun syntes, hun havde lært mere paa den uhyggelige Jernbanefart i Sovekupéen fra Danmark til Rivieraen end i hele sit Liv. Saadanne Tanker havde hun aldrig ventet skulde faa Rum i hendes en Gang saa viltre Pigehjerne. Hun var vistnok ikke bleven lykkeligere, men dog vilde hun ikke undvære disse sidste Dage.

Nu var hun dog maaske inde i en Gerning, der kunde være til lidt Lise for en ulykkelig uden at volde nogen ondt.

Hun følte Lyst til at være god. Hun tog den magre Haand med de løst siddende kostbare Ringe paa den tynde højre Lillefinger. Hun følte et

svagt Tryk og trak hurtig sin Haand til sig. Den syge gav ellers intet Livstegn. Hans Søvn syntes endog at blive tryggere og den dødsvarslende Lyd i Brystet standsede efterhaanden. Det staaltraadsstive Overskæg var slappet og hang naturlig ned over Mundvigene. Han havde ikke mere det tillavede stramme Udseende. Kom der ikke en Antydning af Livsfarve paa de udtærede Kinder. et mildere Udtryk om de smalle Læber? Hun syntes det.

— Dagene gik. Det dejlige Klima gjorde sin Ret gældende. Der kom en tilsyneladende betydelig Bedring i den syges almindelige Tilstand. Han begyndte at spise lidt, fik Lyst til Vin, og en Dag raadede, ja befalede Lægen ham en kort Udflugt til Vogns i den straalende Sol. En nedslaaet Landauer kørte ham, hans Sygeplejerske og hans store Tjener langs Vejen til Nizza. De skulde standse ved La Turbie.

Paa Landtangen, der med sine mange Takker skyder ud i Havet og ender i et brat Affald, rullede de ud gennem den af Smaakaféer flankerede Vej mellem gyvelgule og rosenrøde svulmende Haver, der vekselvis aabnede og lukkede for videre og snævrere Syn over det indigoblaa Middelhav. Kystens vidunderlige, paa en Gang fine og stærkt bevægede Linje med skinnende hvide Huse paa alle Højder, der snart var blødt buede, snart stejle og alle brogede af den rigeste Blomsterpragt og Plantefylde, dannede et Syn, der neppe overgaas af Skønhed her i Europa. Købstadspigen havde ikke

i sine dristigste Drømme set noget lignende, kunde neppe tro sine egne Øjne. Hun sugede Skønhedsglæde ind gennem hvert Organ og havde en Følelse af at skulle daane hen i en Rus af en hende hidtil fuldstændig ukendt Livsvellyst.

Ved Siden af hende sad Hr. Potocki. Der havde ikke, siden Rejsen begyndte, været et saa levende Præg over ham. Øjnene spillede klart, om end Glansen syntes mere ironisk end nydende.

Han var ikke som sædvanlig klædt i sorte Klæder. Han sad hyllet tæt i en Slags hvid ulden Coat og med en let lysegul Filthat paa Hovedet. Han saa' tidt til Siden paa sin Sygeplejerske og paa hendes helt hensunkne Mine og Stilling. Smilet satte hvert Øjeblik Overskægget i en ganske let Sitring.

Pludselig raabte han Tjeneren paa Bukken an.

— Er her „wunderschön“, Kaspar?

Karlen tog honnørmæssigt til sin cylinderformede, højpullede Filthat, vendte sig og sagde:

— Freilich.

— Det er Tegn paa, sagde Herren til Helga, hvordan Folk opfatter det som en Pligt at være dannede. Han vaagnede af Søvne, det Hoved.

— De mener?

— De synes vel ogsaa, at her er wunderschön?

Hun saa' usikkert paa ham:

— Og De synes det ikke?

— Jeg havde Lyst til at svare nej. — — De forstaar mig ikke, kan jeg se —. Tror De,

at Kaspar i sit inderste Hjerte har mere Glæde af et Prospekt af Rivieraen end af en pommersk Kartoffelmark? Men han har en Forestilling om, hvad der forlanges af en Mand comme il faut i Retning af Natursans. Jeg véd det naturligvis bedre end han, da jeg bærer flere Dannelses- og Affektationsatmosfærers Tryk paa mig, men bliv først saa overvældet af Smerter som jeg, og De vil se, at dette Tryk svinder som alle Illusioner. Saa er en Mødding lige saa skøn.

— Er her da virkelig ikke skønt?

— Her er hverken det ene eller det andet. Her er, som her er. Vi har nu faaet Forestillingen om, at saadant noget som dette er skønt, og man er bleven enig om det. Det er jo tilfældige Linjer, Former og Farver. Det i vor Indre, hvad det nu er, der tiltales af disse Linjer og Farver, er blevet pisket op af Digtere og Malere som Bønderknolde af Korporaler. Vi er blevne Skønhedsrekruter, og jo mere dannede vi er, desto mere lader vi os kujonere af Kunstnere og af den sædvanlige Slags Filosofer. Selv en Tølper som Kaspar, der lystrer og siger wunderschön og gør Honnør, tør ikke bekende, at naar man gav ham Valg mellem Udsigten fra Turbie og en Tur til en Soldaterknejpe i Spandaus Rayon med Ret til at spise Knackwurst og drikke Kümmel à discrétion eller rettere à indiscrétion, vilde han vælge Soldatertavernen. Ligeledes vilde en berlinsk Bankierdreng eller en prøjsisk Garderofficer, hvis han ikke var indpisket af Dannelseskorporalen, forlade Udsigten til Monte

Carlo og hele Blomsterduften og Farvepragten i Mortalahaven for en Service af Østers og Vagtler med Champagne og Chambertin i en af de lukkede Sale paa Cap Saint Martin.

— De glæder Dem dog i Dag over dette —

— Ja, jeg er bedre og føler mig under Korporalens Tugt, med andre Ord, gamle Vaner faar Tag i med mig. Men naar jeg lever, lever jeg i Smerte, og det er min Sandhed, alt det andet er Løgn og Affektation. Jeg kan egentlig kun lide én Digter, hvis Tilværelse De ikke aner, en Italiener, der hed Leopardi. Vel?

Helga rystede paa Hovedet.

— Han havde Mod til at kalde Naturen ond og fjendtligsindet mod os stakkels Jordbeboere. Han skælder paa Maanen, der er lige glad og har det samme kolde Smil, naar den spaserer op over Alperne, hvad enten den ser Hæder og ædel Daad udfolde sig paa Sletten der nede eller Barbarers Hestehove tage Fodbad i det ædleste Blod. Han paakalder Døden som en Elsker sin Elskerinde, men draperer den ikke i et Skønhedsgevandt. Han vilde aldrig udstæde en moderne sentimental Opfordring til at dø i Skønhed. Man dør altid i Grimhed. Døden undlader aldrig at frembringe Liglugt, Raadenskabspletter, svulden Mave. Ser et Lig godt ud, saa er det et kort Bedrag, om kort Tid har Døden givet det Kadavermærket i Grimhed og Uappetitlighed. Nej, Tilintetgørelse er det eneste sande, vort eneste Maal, men med Skønhed har den sandelig intet at gøre.

— Men er det da ondt foreløbig at trøste sig ved noget som dette, vi nu ser?

— Ondt? Nej, det er bare dumt. Thi man lider saa meget mere bagefter, naar Smerten kommer. Men De kan have Ret i, at det er bedre flygtig at glæde sig ved at se paa saadanne Prospekter og glemme dem igen end at stoppe sig med ørekildrende tankedøvende Vers, der trænger dybere ind i Organismen og frembringer grundigere Livsbedrag, ikke at tale om Religionerne, hvis fælles Fader sikkert er Fanden. Religionerne er mig en Slags Bevis paa Djævelens Eksistens. I deres Kedel koges de værste Løgne.

— Religionerne har jeg heller ikke nogensinde forstaaet eller interesseret mig for.

— Det kan De være glad over, for saa vidt man har Ret til at være glad over noget.

— Men jeg tror at have set dem være en Trøst for mange Mennesker.

— Ja, jo stærkere og mere fuselholdig Alkohol er, des grundigere frembringer den Døddrukkenskabens Søvn eller Fanatismens Raseriberuselse.

— Jeg har paa Hospitalet set gamle, fattige og uvidende Folk dø rolig med stille Bønner paa Læben.

— Altsaa i en mild religiøs Alkoholisme. Bliver mine Smerter uudholdelige og giver De mig en forfærdelig Morfindosis, kan De maaske faa mig til at nynne en Hymne til Bakkhus.

— De har det noget bedre i disse Dage.

— Kan vel være. Hosten er ligesom standset lidt.

— Ja, og man kan høre af den Maade, De taler paa, at De ikke tager Deres Ord for hel Alvor.

— Saa? — Ja det er vel muligt. Naar jeg er saa rask, at jeg kan tænke en Smule, tager jeg intet for Alvor, ikke en Gang Tilintetgørelsen. Skulde det være Løjer altsammen? En Illusion, saa at Døden er en evig Skindød, hvoraf man momentvis vaagnede op i Gru og Rædsel med Aars Mellemrum, saa vi levede evigt et forpint Spøgelseliv, uden at andre end vi selv anede noget derom? Saa at den evige Ro var Løgn. Hvad om et saadant Skindødhelvede var til? Se det har jeg nu faaet ud af mit forholdsvise Velbefindende i Dag, at jeg har fantaseret mig ind i al Slags Galenskab. Jeg duer kun til at være syg. Lidelsen er mit normale, mit eneste forstandige Haab er Døden, den absolute Død.

De vendte i Tavshed hjem fra Køreturen.

Og Tiden gik fremdeles.

Helga havde nu i en Maaned og mere Nat og Dag og Time for Time levet saa godt som ene med denne Mand. De havde indtaget deres Maaltider sammen paa hans Værelse, hun havde ikke talt et Ord med en eneste af Hotellets andre Beboere, og hun havde kun forhandlet det nødvendigste med Administrationen. Naar de sad ude,

søgte den syge Herre de ensomste Steder, forlod dem, naar der kom andre Mennesker til. Selv Lægen behandlede han med fornem Kulde, og da denne mærkede, i hvor høj Grad denne sikre Dødskandidat oversaa' hans Anordninger, trak han paa Skuldrene og gik. Alene Helga kunde faa ham til at rette sig efter forskellige Anordninger, og Lægen undrede sig i Stilhed over hans trodsige Haardførhed.

Umærkelig og med en vis Naturnødvendighed udviklede der sig en Slags Fortrolighed mellem Patienten og hans Sygeplejerske, uagtet hverken han eller hun gjorde noget for det. Aldrig betroede de hinanden et Ord om deres foregaaende Liv. Hr. Potocki sagde altid, at Intet kedede ham som „Konfessioner og Konfidencer". Efterhaanden blev deres Underholdning udelukkende ført paa Fransk, Helga havde ganske vænnet sig til Sproget. Saa kunde ikke den store hundetro Kaspar følge med deres Samtale. Der blev kun kaldt paa ham, naar der var Brug for hans legemlige Kræfter, og naar han skulde besørge Ærinder. Han syntes hverken tilfreds eller utilfreds med sin Situation. Han sad i det forreste Værelse, sov eller læste Feuilletoner i en Hob Aviser, var desuden bleven Kæreste med en Landsmandinde fra Pommern, der tjente i Køkkenet, og af hvem han i alle Henseender fik forsvarlig Naturalforplejning. Hvert Øjeblik fik hans Herre store Pengeforsendelser, og Hotelpersonalets Høflighed var Tegn

paa, at de ønskede den syge Guldfugl et langt Liv. Thi Helga havde Ordre til at betale overmaade rigeligt.

En Gang vovede hun en svag Protest, da Herren havde overdraget hende at betale Overkellneren 100 Francs, fordi han havde skaffet hende paa et flygtigt udtalt Ønske et Par Flasker ekstra fin Bourgognevin.

Hr. Potocki lo og sagde:

— Jeg vil vise mig som en Attrap af en Magnat, en Bastard af en Pan og en Jødinde, en Muljøde. Jeg har ved at følge Bismarckske Principer i Geschäftslivet i Retning af Annektion faaet røvet mig saa mange Penge, at jeg vil smide dem ud, som det falder mig ind, da jeg jo dog ikke kan leve og svælge i Nydelserne. Giv det nu, mit Barn, mens jeg lever, og hvis det morer Dem. Lad, som om Penge var Snavs og brug saa meget som mulig af mit Fribyttergods.

— Fribyttergods?

— Ja, hvad er den store Spekulation andet end at rive til sig, hvad andre dumme eller uheldige Jobber er gaaede glip af. Men det er jo hele Livets Gang. Da min Landsherre med Bismarck som Homme d'affaires fik Deres Hertugdømmer, der af selve Kronens Dommere blev erklærede for at tilhøre Deres Konge, praktiserede over i tyske Hænder, var det et Rov. I Diplomatiet kaldes det en Erobring. Det var den Stærkeres Ret. Saadan gaar det i hele Tilværelsen. *Væ victis*. Da en

af de største Indbrudstyve i den nyere Tid, Ludvig XIV, havde begaaet Indbrudstyveri paa tysk Grund, maatte den langt senere Slægt af med det i Kraft af et nyt Indbrud. De politiske Indbrudstyve, de hensynsløse Spekulanter gør sligt, og de faar da Statuer og Laurbærkranse eller dog Paladser, storartede Piger og Vine og Heste, men i Privatlivet bliver Belønningen Tugthus, fordi Geschäften drives i mindre og mere prosaisk Stil. Tro endelig ikke, at jeg har rørende Følelser for Deres Slesvigere eller for Polakkerne. Jeg hylder, hvad jeg er nødt til, „alles Krig mod alle“. Sejren tilhører de hvasseste Kløer og Tænder samt de koldeste og dristigste Hoveder. Jeg har paa mit lille Felt hørt til sidste Art Eksistenser, har jobbet og rakket, mens jeg kunde. Nu kan det hele være mig ganz egal.

Helga begyndte at fatte, at Livsopgørelsen kunde føre en til at tænke saaledes. Men det gjorde ondt i hende. Paa slige Vidder havde hun aldrig anet, at hun skulde føres ud. Dunkelt famlede hendes Fingre i Luften efter noget, der hed Moral eller saadant noget. Hun var lige ved at prøve paa at gribe noget fast, nedarvet, som hun kunde læse sig til. Men ved nøjere at eftertænke, hvad hendes Fader, hendes Lærere, hendes bekendte havde fortalt, at de holdt sig til og trøstede sig ved, stod alt det for hende som Børneværk.

Men hver Gang hendes syge Herre kom med

sine hensynsløse Blasfemier, dukkede Billedet af en eller anden fattig, ydmyg bedende, gammel, syg Kvinde frem og tvang hende til en Protest —. Det var ikke til at forklare — hun selv kunde ikke finde rede i det.

En Dag under Palmen i Haven, mens Hotellets Publikum sad ved table d'hôte, og den syge og hans Plejerske strakte sig læsende paa hver sin Chaiselongue, thi saa fortrolige Vaner havde for den underordnedes vedkommende umærkelig udviklet sig, rejste Hr. Potocki sig et Øjeblik paa Albuen og saa stift med et underligt Smil paa Helga. Da tog han til Orde:

— De stoler jo ikke paa dette Havblik i min Krop?

Hun trak paa Skuldrene.

— Skal vi tænke os, at det hele kun varer et halvt Aar til, saadan lidt hen paa Vinteren?

— Det er der jo ingen Mennesker, der véd.

— Men det er da det sandsynligste, at jeg ikke holder længere. Lad nu være, mon enfant, med at smøre mig om Munden med Snak og Evfemismer, nu, da jeg har begyndt ikke at genere mig for Dem. De maa ikke betragte det som et nærgaaende eller næsvist Spørgsmaal, naar jeg spørger Dem, hvad De vil leve af, naar jeg dør?

— Jeg tror, at jeg har sagt Dem, at jeg er uafhængig stillet, og jeg er jo uddannet som Sygeplejerske.

— Men nu er De vist nok bleven vant til at tage noget bredere til Tingene end før.

— Det kan man vænne sig af med.

— Aa — aa. Det er ikke saa morsomt. Hør nu og lad mig tale ud, *ma chère*. Jeg har sagt Dem, at jeg har været en listig Pengepuger og har sanket en ret stor Bunke. Nu i denne Tid, hvor jeg har kunnet skrive, har jeg korresponderet med min Advokat i Kønigsberg og sørget for mine Affærer. De maa ikke tro, at jeg vil dø som Velgører, endnu mindre som Mæcenat. Velgørende Stiftere faa altid deres Vilje forvansket, især, da jeg bestemt vilde holde paa, at der blandt Legaterne ikke skulde gøres Forskel mellem værdige og uværdige Trængende. Jeg kender mine Pappenhejmere, lad dem selv lave disse Velgørerhistorier og saa som mine Parthavere ved alle Slags Geschäfter tolde artig af Kapitalen. Det kan jeg dog ikke forhindre, kunde heller ikke have nogen Glæde af at hindre det. Man har jo ingen Glæde, naar man er død. Jeg vilde ønske, at Arv blev forbudt, men da man nu har Lov til at arve, vil jeg have, at De faar nogle Penge efter mig. De kan være rolig. De bliver ikke Dronning af Golkanda. Gennem Doktor Rink i Danmark har jeg faaet saa meget at vide om Deres Forhold, at den Mødrenearv, De skulde have, har Deres ærede Fader snydt Dem fra, og han vil sikkert forsyne Hustru og Børn med Resten af det første Kulds Fædrenearv, saa faar De se, hvad De redder ud

af Stumperne. Der vil, takket være mine Hovedarvingers Finanssamvittighed, nok blive skummet en Del af Deres Penge efter mig, men De maa vænne Dem til at regne rundt, naar De springer Dans med saa drevne Dansere. Hvad siger De for Resten? — Mens jeg befinder mig som jeg gør, skal vi saa tage op til Mairiet og lade os vie? Saa sparer De en Del Vrøvl, naar jeg er død, og faar nogle Francs i Tilgift.

Helga var faret op i Sædet med en sikker Følelse af, at hun vilde vise Tilbudet langt fra sig. Hun var vant til at ligge under for Hr. Potockis Ræsonnementer og deres skærende Kulde, men Liv og Natur havde endnu Greb i hende.

Han blev ved at se paa hende uden at bevæge en Muskel i sit Ansigt.

— Giver De mig en Kurv?

Hun stammede usikkert:

— Jeg føler, at jeg ikke vilde gøre noget godt.

— Godt og ondt. Er De ikke ud over disse elementære Kategoriers rene Vilkaarlighed? Godt og ondt er jo noget, vi selv skaber efter vore Traditioner eller vort Behov efter vor Magt og efter Tidens Forestillinger og fylder ind i Rammerne. Der vil maaske komme den Tid, da det, det i Aarhundreder betragtedes som en Heltedaad, bliver en fæl Gavtyvestreg og omvendt. Selv det, vor herlige Tid kalder uædelt, som at De lader en Maire vie Dem til mig for at faa et Tag i

mine Penge, er jo dog moralsk saa ligegyldigt. Jeg er lige saa lidt forelsket i Dem, som De kan være det i mit udtærede Kadaver. — Saa, lad os saa køre til den værdige Lovens Repræsentant, og drikke et Par Vidner, Hotellets tykke Direktør og Karlen Kaspar, fulde, og de vil velsigne vor Ægteforening, og den Velsignelse kan vi vel bære en Maaned eller to. Naar jeg kniber sammen, saa kør mig paa Karren ud paa Krematoriet her nede paa Kirkegaarden, og hvis De er sentimentalt stemt, saa læg for en Ordens Skyld en Dusk Katalpaer ned i min Kiste til Brænding sammen med Liget. Det vil være en Slags Rest af øm Svaghed for mig. De bliver dog den første legitime Hustru, jeg har haft. Det foragtede jeg i mine Velmagtsdage. Jeg har alt ved Haanden af fornødne Papirer i det lille Palissanderskrin. Saa — saa kører vi.

Modstanden rørte sig stadig i Helga, men denne syge Lazarus havde i den lange Tid, hun ikke havde talt eller levet udenfor hans Øjne, faaet Magt over hende. Hun sank sammen, hun var kørt mat som en vilter Hest paa Pløjejord. Hun gjorde mekanisk, som den syge sagde. Vidnerne var snart bragte til Veje, Helgas Papirer var let samlede, der kræves ikke meget til slige Ceremoniers Besørgelse paa saadanne internationale Steder.

Rygtet susede omkring paa Hotellet, men selv

Værten vidste ikke megen Besked, fortalte kun, at de nødvendige Ord var blevne sagte, at Ordene maatte oversættes for Kaspar, der blot havde nikket bekræftende til alt.

De Nygifte havde hilst ceremonielt paa hinanden, var saa tagne hjem og fortsat deres Liv som efter en tilfældig ligegyldig Forstyrrelse. Deres Samtale berørte aldrig deres Bryllup med et Ord. Kun én Gang sagde Hr. Potocki: Naar jeg er død, faar De nok Besøg af Advokat Ladowski fra Kønigsberg. Betro Dem rolig til ham, han vil ikke snyde Dem for mere, end Tidens Forestillinger om normal Dyd tillader.

— Har De da før været her i Mentona? spurgte Helga sin quasi Mand en Dag, da han ytrede Bekendtskab med nogle Udsigtspunkter som Castellar, Mortala og Ventimiglia.

— Ja. Men véd De, hvor jeg kun har været én Gang?

— Nej.

— Paa Spillebanken i Monte Carlo. De synes at forbavses, min Frue. Men det var kun et Menageribesøg. Jeg vilde se ækle Dyr. Jeg hader og foragter Spil og Spillere. Er man grisk efter at vinde Rigdom, som jeg har været, saa er Spil en dum Chance at løbe, naar man har Beregningens og Spekulationens Mark for sig. Bordene paa Monte Carlo og saadan nogle Knejper er en Mark for dem, der egenlig danner

Evropas værste Kanailler. Dagdrivende Fyrster, ruinerede Adelsmænd og offenlige Piger fra Paris — et saare simpelt Sèlskab og nogle Fantaster, der gør Lyrik af Spillet. Kæltringerne i Stil — lad dem endda gaa, men Renommisterne og endda værre Fantasterne, Dumrianerne, der har Amouretter med de væmmelige fede Fruentimmer med de beringede Fingre og hvide krumme Kløer og hvidkantede brune Øjne — alt det giver mig Opkastningsfornemmelser. Jeg har aldrig kostet saa meget som et Tyvesoustykke paa en Roulette. Her ligger Pengene paa Bordene, raat udstillede som Kødstykker i en Slagterbod. I Banker og Kontorer gemmes de dog diskret til Brugens, det vil sige Udbetalingens Tid. Her ligger de frækt og praler som opkomne Plebejere. Jeg vil raade Dem til efter min Død ikke at besmitte Dem ved at indaande samme Luft som det Pak derovre. De bliver ulykkelig nok alligevel.

— Hvoraf véd De det?

— De er ikke af dem, der ved Dvaskhed og Ydmyghed kan erhverve Dem Lykke. Af den Smule, De har fortalt mig om Deres Liv, kan jeg mærke, at Deres Bevidsthed er for udviklet til, at De kan bøje Hovedet under Svøbeslagene og til, at De kan sove ind ved Havets Brusen, ved Blomsternes Duft og blive en affekteret sentimental Naturdyrker — — — A!

Han drog et dybt Suk, der lød gennem

Palmekronen som et Smerteskrig af et Menneske, der modtager et Dødsskud. Han faldt tilbage i Stolen, snappede efter Vejret, og Ansigtet fortrak sig. Han kunde ikke faa et Ord frem, og Helga saa', at et Anfald var i fuld Gang. Hun rejste sig og vilde ile op efter Medicin, men han fik fat i hendes Haand og holdt den fast. De store stive Øjne plantede sig i hendes. Ja, hvad laa der i dette underlige, hele Livet samlende Blik? Et smerteligt Spørgsmaal og dog en uendelig Velvilje. Han lagde Hovedet op til hende. Hun kyssede ham for første Gang paa Panden. Kunde lige hviske: Bliv hos mig. — Han drog et langt Aandepust, og han var død, før Kaspar kom til.

Hun mærkede Kulden arbejde sig op i hans Kind. Ansigtet kom i fuldstændig Ro — en smuk Voksmaske med ædle klassiske Former i Hvile og Harmoni. Endnu i Døden havde han et Øjeblik villet æske et Svar paa Livets Gaade. Nu maatte Nirvanas evige Ro have omhyllet ham.

Det suste dumpt nede fra det store Middelhav. Palmetræet, hvorunder de sad, holdt sine Blade dødsstille. De mange brogede Blomsterkroner: Roser, lange Slyngninger af Klematis, Plader af vældige hvide og røde Pelargonier, stærke Heliotroper og hundrede andre krydrede Blomstermunde udaandede Sydens Liv om den hentærede Døde, der var sunket sammen med et Spørgsmaal paa Læben til det evige Nirvana.

Allerede Dagen efter hvirvlede Røgen fra Krematoriet sort og tæt udover Havets dybe Indigofarve. Derinde brændte den underlige Renommist, den hjemløse og forpinte Mand, der dog i Døden fik en venlig Favn til Skænk af en anden Hjemløs.

XII.

Det viste sig snart, at Pengebeløbet, der tilfaldt Helga, var en tre Hundrede Tusind Francs. Den Afdødes omhyggelig ordnede Papirer angav vel ikke saa lidt mere, men Helga indsaa snart efter en Samtale med en lang, fint klædt, sortskægget Herre, der aflagde hende en Visit og bød hende 300,000 Francs en Gang for alle, at det ikke var værd at indlade sig i Strid med saa drevne Folk. Han havde behandlet den Afdøde lidt *de haut en bas*. Det var en sær Mand, meget vanskelig at have at gøre med, og nu, da han egentlig havde trukket sig tilbage, og hans Kapital ikke længere arbejdede i Konsortiet, og han i de 4 sidste Aar vel havde levet en Million Francs op, kunde Konsortiet kun byde hende de 300,000 Francs. „Aber dreihunderttausend Francs ist vieles Geld, meine gnädige."

Naa, der var ingen Grund til at lade sin Pande prøve Kræfter mod en Kobbermur. Helga skrev under paa de Papirer, Advokaten fra Kønigs-

berg forelagde hende, og var glad, da alt var afgjort. Advokaten syntes endnu gladere.

Den store Pommeraner havde faaet Ægteskabsløfte af sin blonde solide Landsmandinde, to tusind Francs i Dotation og Ansættelse som Omnibuskonduktørens Assistent, højere kunde han ikke stige, da han ikke kunde andet en Tysk, men *han* havde „Vilje til Livet“ og gik paa med Haab og Mod.

Helga forlod Hotellet i Mentona, saa snart hun kunde og rejste til Firenze. Hun havde efter sin „Mand“ arvet et helt Bibliotek af Rejsebøger og tog straks fat paa Afsnittet om Firenze. Men hvert Øjeblik mærkede hun de store Huller i sin Viden.

Disse Albizzier og Medicæer løb sammen i et, hun kunde ikke holde dem ude fra hverandre, og Kunstnernavnene og de korte Karakteristiker gjorde hendes Hoved fortumlet, Giotto, Gimabue, Leonardi, Buonarrotti, Rafael, Andrea del Sarto laa for hende som opstablede Favnestykker.

Hun sad og læste sig dum i det lille Hotel Cavour.

Hvilke Skarer af affekterte Snærper og Snobber kunde Befolkningen i den Slags Byer ikke udnytte. Hvad forstod disse omdrivende Rigmænd og deres Damer, der bølgede gennem Uffiziernes uhyre Galerier af, hvad de begloede? Havde det, man kaldte deres Sjæle, flere Berøringspunkter med disse Kunstværker end hun? De begreb vel, at det var storartet, men hvad afsatte ellers de

beskuede Genstande i alle disse flade Aander? Hun kunde have Lyst til at mane f. Eks. Frøken Latour, hendes forrige Kursusdirektrice, herned samt sin Lærer i Kunsthistorie og høre dem aflire paa spidst Københavnsk Fortolkninger over Tizians svulmende Venuslegemer, Leonardis gaadefulde, drømmende Hoveder, Rafaels harmoniske Væsener.

Nej, hvad havde dog vi snørede og forsnævrede Mennesker at gøre her, og hvad havde vi tilfælles med en Tidsalder med saadan en Udfoldningsevne? Lutter Affektation og Snobberi! Hr. Grosserer, Fru Etatsraadinde, mine Frøkener. I forstaar ikke en Døjt af, hvad I beundrende slaar Hænderne sammen over for.

Skulde man studere og granske, hvad Forstaaelsen her fordrede, kunde man anvende hele sit Liv for at blive et dannet Menneske alene i den Retning. Og hvem havde Tid og Raad til det? Ja, nu havde hun jo vel tilfældigvis faaet Raad til det, men hun følte sig slet ikke oplagt til at give sig af med strenge Studier, til at begrave sig, thi hun følte nu stærkt, hvor megen Vilje hun havde til Livet. Nu da hun var kommen ud fra Sygestuen og fra udelukkende Omgang med en Dødssyg, ud af Hypnose ud i vaagen Tilstand i den straalende Sol, følte hun sit sunde, unge Kød og Blod rejse sig i en levende Protest. Hun vilde nyde.

Hun vilde hellere give Afkald paa Ret til at kaldes et dannet Menneske. Hvad er der egenlig

at skamme sig over, naar man tilfældig ikke har Anelse om, hvem Donatelle eller Masaccio er?

En Pengemand som hendes afdøde Ven, dubleret med en belæst Fantast, havde blot naaet at uendeliggøre sine Lidelser og gjort sin lange Dødskamp hundredefold smerteligere.

— — Hun følte mere og mere en Livsdrift kræve sin Ret hos sig. Men den groede vegetativt i hende. Hun drev to Aar hen i Firenze, tilsidst væsentlig kun i Selskab med den af hende fæstede schweiziske Pige, der tidligere havde tjent paa Hotellet i Mentona.

Da Helga en skøn Dag i Efteraaret sad paa Michel Angelos Terrasse sammen med sin Pige og saa' ud over den dejlige By med dens Taarne, Kupler og Paladser, og var hensunken i al denne hvidt funklende og violet dæmrende Masse, tænkende paa intet og paa alt, vaktes hun ved en klukkende Hulken ved sin Side.

Helga gjorde en brat Drejning. Da saa' hun den robuste Pige med de store, sort sammenløbende Øjenbryn og de altid livlig vibrerende Næseboer i voldsom Graad. Hendes store Bryst bevægede sig i hurtige stigende og faldende Bølger bag den snævre Silketrøjes knitrende Hylster.

— Hvad er der i Vejen med Dem, Célestine, spurgte Helga.

Pigen gestikulerede stærkt, knyttede Haanden mod Himlen og raabte paa sit Valliserfransk.

— Jeg er en vanæret Skabning, uværdig til

at være i Madames Følge. Nu er det umuligt at skjule min Skændsel længere. Lad mig kaste mig for Deres Fod, Madame, at De kan sparke mig væk fra Deres Aasyn.

— Saa, saa, saa, Célestine! Hvem var Deres Elsker?

— O, en af alle Helgene forladt skændig Karl Gaston. Kan Madame ikke erindre en Kellner — nej det er sandt, Monsieur og Madame spiste paa Værelset. Aa, saa var han saa væmmelig som en Gravhund.

— Naa saa De elskede ham ikke?

Célestine spyttede foragteligt.

— Men, hvordan da, Célestine?

— Ja hvordan, Madame? Vidste jeg det bare selv. Madame, jeg har fra mit 16 Aar, altsaa i 8 Aar været *femme de chambre* paa store Hoteller i Vevey, i Montreux, i Tirol, og man kan i den Stilling umulig leve som en Dame *comme il faut*. — Og jeg har tidt bedet Madonna om at staa mig bi i de mange Øjeblikkes Fristelse, naar alle Aarer banker i ens syndige Krop. Jeg var en pæn Pige lige til jeg var 20 Aar. Men jeg maa takke Guds Moder, at jeg i alle Maader slap uskadt derfra. Men her i Italien og i Les Alpes maritimes er der noget giftigt i Luften, maaske det kommer fra Middelhavet. Tror Fruen, at det kan være muligt?

— Hvem véd?

— Nej, det har Fruen Ret i. Hvem kan ud-

forske Naturens Hemmeligheder? Saa kom der, længe efter at Fruen var taget fra Hotellet i Mentona en nydelig Herre. Han var rigtignok Lutheraner. Men hvem tænker paa det i bevægelige Øjeblikke? Han tog mig i sin Favn, og hans store blonde Moustache stak mig helt op i Øjnene. Han blev der kun tre Dage.

Da han var rejst kom jeg til at granske over saa meget. Saadan en Herre faar man jo kun at se, mens han bor paa Hotellet, og sæt nu, at der er særegen Fare ved saadanne Blondins. De Sorte var jeg mere vant til. Og den blonde Herre savnede jeg, saa jeg græd. Denne hjulbenede Gaston med sit pocherede Øje havde gaaet og sukket og klynket Amour for mig. Han havde 150 Francs om Maaneden. Og skulde der hænde noget, saa havde jeg jo den Slyngel at holde mig til. Men saa forsvandt han ubemærket en skønne Dag. Ingen vidste hvorhen. Direktøren havde jaget ham væk, fordi han drev en lille Handel med Kognak fra Hotellets Kælder. Saa sad jeg der. Ja saadan gaar det os Hotelpiger. Saa var jeg saa fræk at skrive til Madame om at tjene Dem, jeg vidste jo, De opholdt Dem her. Jeg og Deres forrige tyske Pige skrev til hinanden, for jeg elsker at korrespondere. Men nu er jeg i den 6te Maaned.

— Det er jo en net Historie, Célestine. De véd ikke, hvis Deres Barn er.

— Ikke bestemt, men jeg skulde dog tro, at det var den smukke Herres.

— Hm! Og De aner ikke, hvor han er?

— Jo, nu kommer det forfærdelige, Frue. Han er her i Firenze med en stor brun Hund. En ren Ulv. De bor paa vort Hotel. Hvilken underlig Himlens Styrelse, maa man vel sige. Men Madame maa da ikke tro, at jeg er en Skabning uden Ære i Livet. Jeg vil virkelig ikke tale til ham — jeg har jo haft den hjulbenede Gaston. Hvor dybt man end er sunken, Samvittighed har jeg, Jesus være lovet, endnu.

— Jeg indser ikke, hvorfor Herren med Knebelsbarten ikke skal hjælpe til i hvad der kan klares med Penge. For Resten skal jeg nok ogsaa hjælpe Dem, Célestine.

— Ah, Madame foragter mig ikke, hader mig ikke.

— Oprigtig talt, jeg vil ikke paastaa, jeg højagter Dem mere end de fleste Mennesker. Men hvis De ikke har løjet for mig, skal jeg ikke slaa Haanden af Dem. Jeg har set en Del af Livet, og Mennesket er jo et Produkt af Livsførelsen og ledes uden at vide hvorhen af Omstændighederne.

— Ja ikke sandt, Madame. Naar Gud ikke vil holde paa en, hvor skal man saa kunne staa fast?

— Saadan er dog til syvende og sidst alle Kreaturers Religion, sagde Helga ved sig selv. Stakkels Potocki mente det samme. Stakkels Dyr der! Det vilde vist være frugtbringende at præke om Dyd og Ære for hende. Hun er ikke mere

ansvarlig end et Hundyr. Er i det hele noget Individ ansvarligt? Det véd ingen.

Aldrig havde Helga faaet en saa kraftig Fornemmelse af, at hun boede paa et dejligt Sted, som nu da hun saa' San Miniatos mosaikbelagte Marmorfacade sitre lystigt i Solen, og de slanke Cypressers Kroner vise blodrøde Stænk i deres strænge mørkebrune Masse omkring Kirken San Salvatore in Monte, mens hun gik ned ad de uendelige blomsterbugnende Terrasser til Porta San Niccolo. Ja, men en fremmed utilgængelig Skønhed for en Købstadtøs fra et af Verdens mindste Lande og mindste Byer, dum og uvidende, som hun var. Hun havde egenlig intet at gøre her. Nej, det passede bedre for hende at tage sig af den tykke liderlige Hotelpige her ved sin Side. Dertil fordredes dog ikke klassisk eller historisk Dannelse.

Hun havde set sig saa arrig paa sin egen Uvidenhed, at hun ikke vilde se paa Palazzo Pitti, da hun passerede dens herlige Facade med de kolossale Rustikakvadre, og hun henslyngede i forbigaaende disse Ord paa Dansk:

— Astrid skulde komme her ned med sine Feriestudenter og deres klassiske Lærdom. Ha, ha, ha!

Célestine gik bestandig smaattudende et Par Skridt bag sin Frue.

Nogle indfødte Kællinger gav hende et Medlidenhedsbevis, mens hun passerede.

— *Poveraccia, è gravida.* Stakkels Asen, hun er frugtsommelig.

De naaede til Hotel Cavour oppe ad Domkirken til.

I Vestibulen stod en stor tigret Hund med korte studsede Øren og syntes at vente.

— Hu, der er Hunden, hylede Célestine.

— Den har De jo intet at afhandle med, sagde Helga. Vent her paa dens Herre.

— Madame maa hjælpe mig, ellers dør jeg, sagde den store, sorte Pige og fnøs ud i Graad. I Madonnas Navn forlad mig ikke!

— Lad os da sætte os her, saa kommer Herren vel.

— *Le voilà, Madame.*

Ned ad Trappen lød lette, hurtige Trin. En elegant klædt Herre i høj Cylinder og graa Rejsedragt viste sig paa Trappens nederste Trin. Der var saa mørkt, at man ikke straks kunde skelne hans Træk.

— Heimdal, raabte han, kaldende paa Hunden.

— Han maa jo være Dansk, sagde Helga ved sig selv.

Han kom nærmere.

Det var Wolfgang Altmann.

Begge Kvinderne faldt tilbage paa Bænken. Helga samlede sig med en Kraftanstrængelse, skar som med et dumdristigt Snit et Bundt af Tove over i sit Sind, gik hen mod ham og raabte:

— God Dag, Wolfgang!

Den elegante Herre tumlede et Par Skridt tilbage.

Helga sagde:

— Husker Du, hvordan vi skiltes, da de ikke undte os det Kys? Da var vi elendige og usle, Du syg, jeg traadt under Fødder og sparket. Tiderne har forandret sig. Der er jo desuden langt til Danmark og dets Snærper. Sæt Dig her. Jeg vil tale med Dig. — Naa, sæt Dig her.

Wolfgang Altmann adlød uden Knurren.

— Jeg siger Du til Dig, fordi jeg har fæstet Dig, og ejer Dig, fordi jeg vil være din. Jeg bryder mig ikke om dit Giftermaal og dine Kærester. Den Dag, jeg plejede Dig for din Blodspytning, valgte Du mig. Er det Løgn eller sandt?

— Det er sandt, sagde Altmann.

— Godt, saa er den Sag klaret. Men se her, her er endnu en Sag at klare.

Henne fra Portnerlogen lød Portnerens Røst dæmpet:

— *Come quella signora russa parla distintamente e chiaramente!* Hvor den russiske Dame taler tydeligt og klart.

Helgas Stemme lød skarpt, sikkert og koldt. Hun trak Célestine frem og sagde:

— Du har været i Mentona paa Gennemrejse, og denne Kvinde paastaar, at Du har været i Forbindelse med hende. Hun tjente paa Hotel de Bretagne. Lyv nu ikke, at jeg ikke skal skamme

mig ved Dig. For Du tilhører mig og slipper mig aldrig.

Helga tvang Célestine frem i Lyset.

Altmann havde samlet al sin Flothed sammen og sagde:

— Jeg synes, jeg skulde kende disse sorte Knebelsbarter og pegede paa Célestines store Øjenbryn.

— Jeg gentager for Dig, at jeg er ingen Snærpe og bærer ikke en Dydsdragons Hjælm. Hun er et løst Fruentimmer, som Du er et løst Mandfolk. Men vil I have det Privilegium, saa maa I tage Følgerne og yde Skat. Du ser forbavset paa mig, men saadan er jeg bleven. Hun paastaar, hun er svanger med Dig. Om det er sandt eller Løgn, maa I om. Ja se kun forbavset paa mig, men jeg er din Brud fra den Dag i Esplanadens Kafé i København. Derfor har Du hjemme ikke haft Fred for mig.

Alt dette blev sagt ganske rolig og med en Myndighed, som om det var den simpleste Ting af Verden. De fremmede Omgivelser, det hele eventyrlige Møde betog Altmann, han blev tvungen ind i samme Maner ved en Slags Suggestion.

— Skal hun have Penge?

— Ja, til at tage tilbage til Schweiz og klare Tingene.

— Hvormange?

— Tusind Francs.

— Det er dyrt.

— Det er det ogsaa. Især da Du ikke véd, hvormegen Andel Du har i Pigens Affære.

— Jeg har ikke Raad til det i Øjeblikket.

— Kom ikke med dansk Kræmmerfedteri. Vil Du laane de 1000 Francs hos mig? Jeg har betænkt at give den sølle Tøs det samme. Jeg har Raad til at lægge 2000 ud. Skal vi saa betragte den Dumhed som udslettet af Verden?

Altmann saa' forbavset paa hende, som om han vilde spørge, med hvad Ret hun tog sig af hans Affærer. Men hun forekom ham og sagde:

— Det kan ikke nytte, Du vil løbe under Snoren, Wolfgang Altmann. Jeg fanger Dig, Du er bestemt for mig. Det har jeg vidst, siden den Dag, Du var hjemme i min Faders Bod. Siden er jeg dukket op alle Vegne paa din Vej, og hvor Du rejser hen, vil det ske. Det er nu Skæbnen. Jeg har været gift — at Du véd det.

— Jeg har hørt om det — — men — —

— Det var med en dødssyg Mand, en stor Filosof. Nu véd jeg Besked med, at Filosofi gør et Menneske ulykkeligt, men det lærte jeg tillige, at den Passiar med den fri Vilje er Barnepjank. Vi er Slaver af vort Temperament, vore Lidenskaber, som er en Arv efter, Gud véd, hvormange fordømte Forfædre. Derved er intet at gøre. Vi to hører hinanden til, og da Du led og var syg, maatte Du selv tilstaa det. Du maa ogsaa have erfaret, at mit Temperament eller Begær er det stærkeste. Vil Du flygte, skal Du se, jeg naar

Dig, hvor Du saa løber hen. Kom op paa mit Værelse og lad os tale sammen. Den sorte Pige kan vi lade rejse, naar det skal være.

Halv ærgerlig, halv lokket af en Slags bedøvende Lyst, fulgte Altmann med.

Hun stillede sig op foran ham, stor, slank i sin glatte, elegant-simple sorte Dragt, og hendes store graa Øjne holdt hun stærkt og alvorlig fast.

— Ja, jeg vil kysse Dig, Wolfgang Altmann, men saa slipper Du mig, hører Du. Jeg vil ikke tage Arv efter Célestine.

Hun lo, slog mildt til hans udbredte Arme, men tog ham selv kraftig i Favn. Han studsede over hendes Armes Kraft. Hendes Kys var stærkt, men kort. Randen om hendes Pupiller flammede som et Lyn i hans Øjne. Saa pegede hun paa en Chaiselongue, og de satte sig pænt ved Siden af hinanden.

Det hviskede i ham:

— Satan til Pigebarn! Hun er gal!

Men som sædvanlig fulgte han *laisser aller* Principet og afventede, hvad Tiden vilde bringe.

Først maatte han fortælle, at han var kommen sig, men Doktor Rink havde forbudt ham at fortsætte sin Virksomhed i Fabriken. Saa var han rejst til Sydtirol, var, som det syntes, helt kommen sig, havde købt en forsømt Ejendom af en gejstlig Kongregation og spekulerede i dens Stenbrud, dens daarlig behandlede Vinmarker, i at danne en Kvægbestand. Hovedbygningen var imidlertid ved

at falde ned i Hovedet paa Folk, og han var endnu ikke færdig med Istandsættelsen. Han indsaa imidlertid, at han havde forkøbt sig og neppe kunde klare sig med Renterne af sin Kapital i Fabriken der hjemme.

— Hvor meget mangler Du til Ejendommens Drift for at kunne bevæge Dig frit?

— Jeg skulde tro, en 100,000 Gulden.

— Dem kan Du faa hos mig, naar Du vil. Du maa vide, at min stakkels Filosof, som jeg var gift med pro forma i en Maaneds Tid eller saa, lod mig faa 300,000 Francs efter sig. 100,000 Gulden er til din Tjeneste, naar Du vil.

— Ja, men min Kone.

— Naa hende havde jeg rent glemt. Skal vi foreløbig holde hende ude af Spillet. I Virkeligheden hører vi to jo sammen.

Altmann strøg sig gentagne Gange med Haanden over Panden, omtrent af samme Aarsag som Jeppe, da han kneb sig i Armen for at klare, om det var „jeg“ eller ikke „jeg“. Denne Pige overskyggede ham, betvang ham. Han sprællede forgæves i Garnet som en Fisk.

Han sagde:

— Naar gaar Du herfra? og forbavsedes selv ved at sige Du til hende.

— Vi maa vel snart tilbage til Tirol til din ny Ejendom.

— Har Du været i Rom? For der havde jeg rigtignok tænkt at tage hen.

— Hvad vil Du der?

— Det er jo saadan Centrum for Kultur og Civilisation og saadant noget. Alle disse Kunstværker og Ting i den Genre er man jo nødt til at se for sin Dannelses Skyld, og der er for Resten ogsaa mange Ting her i Florenz. De — Du véd vel, hvor de er?

— Ha, ha, ha! kære Ven. Spild dog ikke din Tid, gør ikke mine Dumheder om igen. Husk paa, Du møder uden alle Forudsætninger. Du og jeg forstaar slet ikke al den Herlighed. Prøv en Gang og sig mig oprigtig Besked ud fra din egen ærlige Opfattelse. Slaa en Streg over alt, hvad Du har læst i Aviser. Lad os for Resten en Gang prøve ad, Wolfgang Altmann, om der skulde sidde en stor Kunstkender skjult i Dig. Lad os straks gaa hen her paa det store Galeri, der hedder Ufficierne. Faar Du nogen Fornemmelse — for det kan ogsaa være, Du kommer til at gabe som en Ko paa en rød Port —, saa bliver det Forfærdelse over de Gamles Storhed og din Intethed. Det har jeg et Par Gange følt.

— Hvad Fanden skulde man blive bange for?

— For de Mennesker, der levede i de Tider og malede disse Ting. Der er frygtelige Lidenskaber baade i de rigtige Fyrster og i de rigtig store Mænd. De legede med Dolke og Gift, som Du og dine Grosserere hjemme spiller L'hombre og Whist eller udsteder Veksler. Mens jeg sad alene i min syge saakaldte Mands Værelse, lærte

jeg en hel Del. Jeg fik fat paa en tysk Oversættelse af en Billedhuggers eller Guldsmeds selvlavede Levnetsbeskrivelse — ja hvad hed han nu? Ham, der har lavet det frygtelige Skræmmebillede med det blodige Hoved i Haanden, dernede i Loggiaen lige herved — Benvenuto Cellini. Han slog ned for Fode med en dejlig rolig Samvittighed, myrdede sine Rivaler, skændede Kvinder og var alligevel from og troende. Paverne og Fyrsterne var Banditer eller Kæltringer til Hobe. De Folk, der i de Tider duede noget, var, hvad vi nu vilde kalde, uden Respekt for Dyd eller Moral. Men det store kunde de udrette. Nu har jeg forstaaet, at i vor Tid udrettes det store kun af Amerikanere, som vil dynge Penge op. Jeg tillader mig at tro, at Medlemmer af Jernbane- og Petroleumsringe, Karle som Gould eller Vanderbilterne, er tilhobe Banditer paa Snyderiets og Pengeplyndringens Gebet — de er uden Medlidenhed for plyndrede Familjer og uden Betænkelighed ved at tage Brødet ud af Munden paa Tusinder af Mennesker for selv at bunke Millioner op. Men en Mand med moralske Smaaskrupler bliver altid en Fedtekræmmer. Vi bliver aldrig andet — lad os derfor lade de gamle store være i Fred for vor Begramsning. Skal vi dog nu for en Gangs Skyld gaa op paa Ufficierne.

Altmann havde hovedrystende hørt til. Var Pigebarnet gal? Men hvor saa' hun brillant ud! Og at hun havde — dette store vilde Kvinde-

menneske — forelsket sig i ham, det baade ængstede ham og smigrede ham.

Uden at sige noget gik han med hende.

— Her er ikke Tid til at staa og stirre paa disse Masser af Ting, sagde Helga, tog sin Ledsagers Haand og trak ham næsten brutalt lige ind i Tribunen.

Hun pegede paa Tizians saakaldte Venus og paa den mediceiske Venus.

— De to kan Du lide.

— Ja, sagde Altmann og slikkede sig om Læberne. Men naar han skulde have sagt sit Hjertes fulde Mening, var han vred over den Stilling med den ene Haand, som disse to Venuser indtog.

Hun pegede paa Michel Angelos Tempera-billede.

— Det er dejligt, sagde Altmann.

— Snak, det mener Du ikke.

— Maaske noget blegt, og saa har de saadan nogle underlige Stillinger, og det hele er saa blaat.

— Jeg forstaar det ikke, men det er min Fejl. Københavnerne derimod er altid overlegen kritiske. De har ondt ved i Ydmyghed at bøje deres dumme Hoveder. Vil Du indrømme, at disse øvrige Billeder morer Dig ikke.

— Jo hun der. Det er dog et ret flot Fruentimmer.

— Naa hende, Fornarina.

— Men naar jeg skal være oprigtig, maa jeg indrømme, at jeg hverken føler mig tiltalt af hende med Fuglen, hun skaber sig jo, eller af den gamle røde Herre med det hvide Gedebukkeskæg. Han er uhyggelig.

— Du tør dog ikke lave Dig til. Det lider jeg Dig for. Skal vi saa gaa?

— Ja, sagde Altmann lettet.

— Saa tager vi en Vogn og kører rundt.

De tog langs Via dei Colli ud ad Porta Romana til Certosaklostret. Det forstod den danske Forretningsmand. De søde Smaabjerge og Byer nede i Dalen, der blev yndigere ved hver Udsigtspunkt, frembragte baade hos ham og hende en umiddelbar Glæde.

Senere paa Jernbanefarten mod Nord indsugede de stærke Indtryk af Bjergenes mægtige Former, af Flodernes skummende Kraft. Mange Gange udbrød de begge i uvilkaarlige Udraab af Glæde.

— Der er vor gamle Ven, Etsch. Han er altid i Krigshumør, sagde Wolfgang Altmann. Det er jeg ogsaa saa tidt.

Helga krystede ham i sin Favn.

— Hvorfor Fanden har Du saadan en Magt over mig? Du ælter mig som Voks mellem dine Fingre. Hvad er det for Kræfter, Du har i Dig?

— Jeg elsker Dig, raabte hun og tvang ham ind i sine stærke Armes Fang. Jeg har længe

været død og kun havt Døden for Øje. Nu har jeg Viljen til Livet, som min syge Stakkel haanede og belo, men nu *vil* jeg leve, eller rettere sagt, jeg *maa*, jeg tvinges til at leve fuldt ud, længe eller kort som det kan falde sig.

XIV.

De holdt Rast i Verona i Hotel San Lorenzo. De havde valgt det, fordi Etsch skummende og brølende væltede der forbi, og fordi der paa den anden Side af den trodsig rejste sig et Stykke snetakket Alpekæde. De morede sig ved det gamle Amfiteater og de herlige Paladser paa Piazza dei Signori. De Fyre er Karle for deres Hat, og det har ikke været Fedteprinser, der har bygget dem, udbrød Helga.

De havde spist Frokost paa Hotellets Altan, temmelig tavse, Flodens Buldren lige neden under overdøvede dem. Da løftede Altmann Stemmen, og Helga glædede sig over dens dybe Velklang.

— Helga, det er vor sidste rolige Station, nu skal vi køre ind til Strid og Spektakel.

Helga lo og sagde:

— Jeg er stridsvant fra Barndommen af.

Han sagde:

— Du vil nok blive skuffet, naar Du ser mig til daglig paa nært Hold.

— Er det Dig, jeg skal slaas med? Kom Du blot, jeg er ikke bange.

— Jeg vil dog for en Sikkerheds Skyld sige Dig, at jeg er ikke den lakskoede og pomadiserede Herre, som Du kendte fra København. Da jeg blev rask, groede Musklerne og Kødet stort og fast ud. Fader blev slap og sløj, min Broder har der aldrig været nogen stiv Rygrad i, jeg var Bussemanden hjemme, skændtes med min gamle Fader og min literære Broder — og anvendte en Del Umage paa at faa Fruen til at lystre. Hr. Altmann senior og junior samt vor Mester paa Fabriken fik den brave Ole Ligeglad, Dr. Rink, til at erklære Arbejdet farligt for mit Helbred. Det kan godt være, at det evige Vrøvl var blevet det i Længden. Jeg fik Lyst til at slaa ind i en anden Virksomhed, og saa gjorde jeg, som jeg har fortalt Dig.

— Men Fruen?

— Der er ikke ondt i hende. Men hun, der ellers er noget af et Lam, er jaloux som en Tigerkat.

— Ja, jeg har set det, véd Du.

— Ja, fy for Fanden. Det saa' ækelt ud. Men uden Anledning var det jo rigtignok ikke. Hvad siger Du til, naar jeg erklærer, at jeg daarlig har kunnet nøjes med én Kvinde.

— Ja, det har Du jo vist med den sorte Célestine. Jeg véd heller ikke, om Enegifte er naturligt. Hvem der lever, faar at se. Jeg vil

heller ikke sværge Dig evig Kærlighed, men det vil jeg love Dig, at jeg skal elske Dig varmt, saalænge jeg føler Kærligheden blusse i mig, og at jeg haaber, at det vil vare mit Liv ud. Du har mærket, haaber jeg, at jeg ikke er noget hvidt Lam. Er det det eneste, der er i Vejen med Fruen — hendes Jalousi?

— Nej, men hvis Du skulde lære hende at kende —

— Ja, for jeg bliver hos Dig — foreløbig, og saa skal jeg være Dig saa tro som din store Hund, Heimdal.

Altmann snoede sit Overskæg og vidste ikke ret, hvad han skulde svare dertil. Imidlertid bød Helga Hunden et Kyllingelaar.

— Vi har havt saa travlt med os selv, at vi rent har glemt vor Ven. — Hej — Heimdal!

Hunden fór op ved Synet af det lækre Ben, som den snappede efter med sin store Flab, men Helga rev det til sig og drillede saaledes Hunden gentagne Gange. Heimdal kendte hende ikke saa nøje, at den vilde finde sig i den Behandling. Den gav sig til at gø og gramse efter hende. Hun tog den om Halsen og holdt dens Hoved saaledes, at den ikke kunde faa Bid. Hunden syntes dog at forstaa, at hun ikke vilde gøre den Fortræd, og hun lod den saa faa Kyllingelaaret, medens den afvekslende opførte en Gøkoncert og lod Helga tumle med sig. Det endte med, at Heimdal blev hendes Ven og lagde Hovedet i hendes Skød.

— Fa'en til Tøs, sagde dens Herre ved sig selv. Sikke Kræfter. Og nu *har* hun s'gu Hunden!

Det meldtes, at Drosken, der skulde føre dem til Stationen, holdt dernede. De steg ind og kørte den lange Vej.

— Naa, det var Fruen, vi kom fra.

— Ja, hun har jo faaet lavet et Pensionat i det store Hus. Men hun er rent ud sagt noget af en Sjuske Malene. Ungerne render paa Gangen og Trappen og vræler og søler.

— Jeres Børn?

— Ja, den ene Tvillingesøn, den anden døde for os, og en Datter.

— Naa, ja, Du har da maattet afbetale noget paa den store Medgift, hun bragte Dig.

Der gik en smertelig Grimace over hans kønne, nys saa glade Ansigt. Han slog med knyttet Næve i Sædet og raabte:

— Ja, jeg har ladet mig sælge som Beskeler til en slesvigsk Vognmands Hoppeplag, men syntes skræmmet ved Udtrykkets hidsige Raahed. Han tilføjede sagte:

— Hun har ellers mange gode Sider, det maa jeg indrømme.

— Ja, vi skal ogsaa være gode ved hende.

Dette *vi* gjorde et underligt Indtryk paa Altmann. Helga mærkede det og sagde:

— Jeg lejer mig ind i hendes Pensionat i

Morgen. I Nat tager jeg ind et Sted ved den nærmeste Station.

— Ja, men jeg tør ikke bo der. Alle kender mig. Og der er intet ordentligt Hotel, det er en Kro for Heste- og Kvægprangere.

— Der er vel nok et Værelse til at sove i, vær Du rolig, jeg kender ikke til at være bange. Er Du urolig for mig, saa laan mig Heimdal til Beskytter.

Altmann saa' betænkelig ud.

— Er Du bange for, at jeg skal tage din Hund fra Dig? Nej, vi tre skal være ubrødelig allierede, og Du maa faa Heimdal udelukkende paa mit Parti, f. Eks. lige over for Fruen.

— Men hvorledes vil Du præsentere Dig oppe paa Katzenstein?

— Jeg kommer derop i et nyt Toilette, kalder mig med min salig Filosofs Navn, lader som jeg ikke kan Dansk — lejer mig i Pension. Tror Du, Fruen kan kende mig saa?

— Oprigtig talt nej, hun har ikke stort Omløb i Hovedet. Du hedder altsaa?

— Grevinde Potocki.

Udenfor Stationsbygningen holdt en Landauer.

— Kør først op paa Hotellet og sæt den Dame af, Aloys, sagde Altmann i militær Befalingstone, og saa mig til Schloss Katzenstein.

Den tykke Tirolerkarl lo i sit store Overskæg, han var vant til at køre for sin Herre med fremmede Damer. De naaede hurtig Kroen.

Helga steg ud, lokkede for Heimdal, der betænkte sig lidt og sprang saa efter hende ind paa den underlige gamle Kro med en bred Svalegang rundt om første Sal.

Hun traadte med Hunden efter sig ind i en hvidkalket, krydshvælvet Stue, hvor der sad spillende og drikkende Bønder. De vilde ikke have ænset Damen, men Heimdal kendte de.

— Der Katzensteinerhund, sagde en gammel bondeklædt Karl og blev siddende med Kortet i sin opløftede Næve.

En forstaaende Fnisen lød gennem Stuen.

— Det var ogsaa Herren til Katzensteins Køretøj, brummede en af hans Medspillende.

— Ein erfahrner Kater, sagde den tredie.

En stor Pige med den efter Præsternes Ordre fladt indspændte Barm lyste op for Helga og Heimdal ad en knirkende stejl Trætrappe og ind i en stor, paa Loft og Vægge paneleret Stue. Den egentlige Seng var anbragt oven over en mægtig Kakkelovn af grøn Fajance, men den var for de indfødte. For at vise, at „Hotel zum goldenen Krug“ vilde imødekomme en moderne Civilisations Fordringer, var der opstillet i den meget store Stue en bred, lavbenet Jernseng med store blinkende Messingkugler paa de fire Opstandere, og under den kiggede gemytlig frem en umaadelig Fajancepotte med Billeder af Bjerge og Vandfald paa de buede Sider.

Værelset duftede af en Blanding af mugne

Kastanjer, nyvasket Linned og Uldtøj. Heimdal nøs, snusede om i Værelsets Kroge og ytrede tilsyneladende en lidt nedsættende Kritik. Den lod sig dog stille tilfreds ved de Honningcakes, som dens midlertidige Herskerinde rigelig beværtede den med af sin Rejsetaske. Da hun laa i den brede Seng, placerede den sig ved Siden af denne og slikkede hendes Haand, og rolig sov hun ind, mens Maanen udenfor lyste over de hvide Bjergtoppe. Heimdal sov, fordi det morede ham.

I Mørke kørte Herren til Katzenstein op til sin Borg. Han ankom midt under Pensionatets Table d'hôte og sagde barsk til Pigen, der meldte fra Fruen, at der var Middagsmad til ham:

— Jeg vil hverken se nogen eller nyde noget. Giv mig et Krus Pilsner og saa Flasken med Kognak.

Han drak rigeligt.

— Saa red til mig her i Vaabenhallen paa Kanapeen.

Han sov ikke, omtumlet som han blev af de forskelligste Sindsbevægelser: hæftig Begær, ubestemte Ængstelser, mørke Anelser og lokkende Fremtidssyner. Hans Sind var ikke i Hvil et Øjeblik. Lige som han var ved at slumre ind, kom der en krampagtig Bevægelse i alle Lemmer og gjorde ham lysvaagen.

Skulde det være sandt, som Fru Helga havde paastaaet, at det var noget Sludder med den fri Vilje? Han tænkte sig vred, fordi han maatte ind-

rømme, at dette Fruentimmer havde faaet ham til at danse efter sin Pibe. Hun var jo brillant: stor, smidig, flot, klog. Men han vilde, Fanden ta'e sig, være Herre i sit Hus. Han slog i Bordet foran Kanapeen, men saa faldt hans store Ølkrus og hans Kognaksglas ned mod Flisegulvet med stort Rabalder.

I Vrede sprang han op, klædte sig paa og bandte gentagne Gange, at Herre i sit Hus vilde han være, enten der saa eksisterede en fri Vilje eller ej. Det var vist bedst at holde sig til sin Børnelærdom.

XV.

Helga fik den næste Morgen en Slags Kabriolet lejet og kørte op til Schloss Katzenstein.

Det var en forfærdelig Vej, stejl, stenet, skumplende. Paa Siderne groede blomstrende Krat. Nede dybt i Dalen laa en hvid By og straalede. Naar hun vendte sig om i de Øjeblikke, da Heimdal, der laa paa tværs over hendes Knæ, tillod det, saa' og hørte hun Flodens skummende Løb. Gennem Rester af forhenværende Kastanjelunde, mellem Hegn og brogede Slyngblomster arbejdede Køretøjet sig skumplende og klirrende op, da der pludselig blev let for Farten. En med Fliser belagt Kørevej med lave solide Brystværn til begge Sider tonede frem. Langs Brystværnet stod smaa Mennesker, der huggede og arbejdede med Hakker, Økser og andet stort Værktøj.

Det var en munter Omegn. Bjergene skød grønklædte Forhøje frem i Landskabets Front, og fra disses Toppe lo hvide Slotte med brede tegltækte Donjoner i Vejret, ensformige i Stilen, men

knejsende med en hjemlig Myndighed, som vilde de sige:

Det er os, der har hjemme her fra umindelige Tider „im schönen Land Tirol“.

Helga sagde, mens hun arbejdede sig ind i dette ny Landskab:

— Er jeg mere her i Kraft af min fri Vilje end alle de andre Steder? Nej, jeg er ført, og jeg vil lade mig føre. Jeg vil tvinges.

De smaa Gnomer, der arbejdede med Hakke, Hamre og Økser, tog venlig deres Filthatte af, rettede de krogede Rygge og sagde:

— *Pace di Dio, Signora!*

Hun blev behagelig berørt, da hun atter hørte det Maal, der var blevet hende halvt hjemligt i Firenze, dette Maal, der nu, da det klang uventet, havde en hjertesmeltende Klang for hende.

Mens hun holdt den brunttegnede Hund om Halsen, faldt det hende pludselig ind, at det ikke var klogt, at de kom sammen, men hun vidste ikke, hvorledes hun skulde blive af med sin Ven og Kamerat.

Men pludselig rørte den sig med stor Energi og sprang ud over Vejen.

Kusken sagde:

— Der Katzensteinerhund und der Majerhoferhund haben einander gesehen. Sie sind tödtliche Feinde.

Heimdal mødtes med et stort lysegult Bæst, og de for løs paa hinanden, som de var gale.

Kusken maatte staa af og med Pisken skille Bæsterne. De sloges med ærlig Vilje, og Heimdal blødte, saa Vejen blev rød. Helga var ogsaa staaet ud og kælede nu for den, men Krigslidenskaben gjorde Heimdal uimodtagelig for blidere Følelser. Den løb ind under de Tremmer, Vinplanterne var henslængte over, rodede sig paa Bugen ind mellem Agurkerne og Aspargerne, der beskedent krøb langs med Jorden, og forsvandt for Øjet.

Gennem en lav hvælvet Port kørte de ind i en Gaard.

To ret store Fløje stod af Slotsbygningen, den tredie var forsvunden. Det var en hvid to Etages Bygning med omløbende Balkon. Ud for Beletagen hang der et Søjlegaleri i Renæssancestil med ioniske Kapitæler og Skafter riflede til op paa Midten og med Rosetter i de smaa Metoper. Søjlerne truede med at falde ned og rystede synlig ved Vognens Skumplen mod den toppede Stenbro. Hvor den tredie Fløj maatte have staaet, laa en nyere Staldbygning.

Et langt Pigebarn med blondt, tyndt Haar under en Kappe med flagrende Baand viste sig ved Stueetagens Indgangsdør. Hun lod til at imponeres af den slanke Dame med den dristige Holdning i den lysegraa uldne Rejsedragt med Jaket, blegrød Flip og Manchetter og den lille vuggende Aleksandrahat samt med stramt siddende graa Handsker. Damen sagde:

— Er her Pensionat?

— Freilich, svarede Pigen og glattede det forviltrede Haar med Pegefingeren. Vil Mylady staa af, skal jeg hente Fruen, vil saa Mylady foreløbig tage Plads i Vaabenhallen.

Men hun tænkte ved sig selv: Saadan en Dame bliver ikke længe i dette „Sauwirthschaft".

Helga sprang let af Vognen og gik ind i det med Harnisker og middelalderlige Vaaben dekorerede, krydshvælvede Rum.

Næppe havde hun sat sig foran det af Øl og Vinrande plettede Bord, før hun hørte høje Vræl. Ind ad den mod en Korridor vendende Glasdør væltede skraalende en Dreng og en lille Pige, begge snavsede. De stoppede op, da de saa' den fremmede Dame, og deres Skraal gled over i en Grynten. Efter dem fulgte fra Korridoren en Lugt af stegte Sager.

Straks efter kom en lille, meget korpulent, sortsmudset Dame, aabenbart i ophidset Tilstand. Hun greb Børnene i Nakken som Hundehvalpe, smed dem, mens de igen stak i Vræl, ud af Døren, titulerede dem Saugesindel, vendte sig saa blussende rød om mod den nys ankomne Dame, der øjeblikkelig opdagede, hvor daarligt Husets Frue havde faaet sit Toilette besørget. Ud af den ikke hægtede Bærekrave stak det hvide Linned, og der havde aabenbart ikke været Tid til Haandtvæt.

Hvor var hun rød og fed, den buttede Pige,

hvis Bryllup Helga i sin Lidenskab havde forstyrret, saa Slægten troede, at hun var en af Wolfgang Altmanns Piger.

Det var hun jo egentlig nu — denne Fornemmelse skar igennem hende — men hvor følte hun sig ikke den legitime Hustru overlegen, denne lille tykke Trold, der kun indtog sin Stilling i Kraft af Familje og Præstevrøvl.

— Er her Pension at faa? sagde Helga paa det mest hovne Tysk, hun havde ved Haanden. Jeg er Grevinde Potocki.

Den lille tykke Fru Altmann saa' stift paa den fremmede Dame. Hun maatte kende det Ansigt -- men hvorfra? Nej, hun kunde dog ikke have set hende før.

Hun svarede meget langsomt:

— Er Grevinden alene?

— Ja.

— Og gør ikke meget store Fordringer?

— Slet ingen. Egnen og Klimaet passer mig. Prisen spiller ingen stor Rolle. Kun én Ting, jeg vilde helst bo i Stueetagen.

Et nyt spejdende Blik.

— Ja, Pensionatet er jo paa første Sal.

— Saa maa Fruen tilgive. Jeg kan ikke taale Trapper. Undskyld, at jeg har gjort Dem Ulejlighed.

Hun rejste sig og saa' ud i Gaarden efter sin Vogn.

Fru Altmann syntes at beroliges.

— Ja, vi kunde jo lave Salen til her paa den anden Side af Hallen og spærre Døren her ind til.

— Vil De behage at vise mig Værelset?

— Ja tillader De, at jeg kalder paa Pigen, for det vil jo give hende mere Arbejde — saa Prisen bliver noget højere, kan ikke blive under 7 Gulden om Dagen.

— Som De vil.

— Emma, Emma, Komm mal hier! raabte Fru Altmann ud af Døren.

Det blonde Pjuskhoved stillede og saa' tvær ud.

— Nej hun vilde ikke opvarte Pensionærer i Stueetagen. Rende op og ned ad Trapperne til Rengøring og Sengeredning. Nej, hun var lige saa vel et Menneske som Fruen. Hendes Frue blev vred, og et Skænderi begyndte. Her levede man, sagde Pigen, paa smal Kost og sled sit Liv og sine Lemmer op og skulde nu fare op og ned ad Trapperne i en Evighed.

— Lej en anden Kamerist paa min Regning, sagde Helga, som kan opvarte mig alene.

Pigen sank i Knæ. Hendes Arrigskab kogte, men hun vovede dog ikke at lade den skumme over Randen.

— Saa er det afgjort, sagde Helga.

Fru Altmann var imponeret og sagde til sin Gæst:

— Ja, straks kan jeg kun faa Schafferens vælske Pige.

— Som De vil.

— Men hun vil vist forlange en halv Snes Gulden om Maaneden.

— Som De synes.

— Nej, det maatte være en rigtig polsk Grevinde, hvem er det nu dog, hun ligner?

Den forpjuskede Blonde viste sig og sagde vredt:

— Hele Selskabet sidder ved Frokostbordet og venter.

— Undskyld, min Naadige! Vil De tage Del i Frokosten?

— Jeg ønsker Servering paa mit Værelse. Der bliver ikke Tid til at gøre Toilette til Bordet.

— Naa, er hun ikke fin nok, den Dukke, protesterede Fruen tavs og tænkte paa sine 5 Gæster, der ogsaa bar højtklingende Navne. Fru Altmann for op ad Trappen, knappende Kjolen om sig. Helga saa' under hendes Gang, at hendes store Fødder havde traadt Støvlehælene skæve.

Helga raabte efter hende:

— Mit Værelse, Frue, maa jeg faa det anvist?

Fru Altmann brast i Graad, mens hun arbejdede for at fæstne de sidste Hægter i sin Kjoles Bærekrave.

— Deres Naade ser, hvor de slider i mig.

— Saa sidder jeg her og læser Aviser — faar maaske en Kop Kaffe foreløbig og saa blot en Kotelet. Med mit Værelse kan det da vente, hvis jeg kan være ene i dette Rum.

— Aa Gud velsigne Dem, naadige Frue. Min Mand plejer først at komme hen paa Aftenen.

Hun fór afsted op ad den halvmørke Trappe. Et Skrig og en Duo af Børnevræl.

Ungerne havde ligget og rodet paa Trappen. Nu kom Husfruen i Galop. Trappen var halvmørk, Moderen faldt over Børnene, som hendes store Fødder ramte paa forskellige Steder, hun græd og raabte efter Pigen, naaede endelig under Gæsternes sure Miner og spydige Ord Spisestuen, hvor den første Frokostret, Brisselrouletter stod og snærrede i Nysølvskasserollen.

— Undskyld, mine naadige Damer. Saadan en Bunke Uheld, jeg har havt i Dag.

— Undskyld, kunde en Pige ikke have besørget Servicen? lød en kvindelig Basstemme.

Den kom fra en overordentlig høj, mager Dame med en underlig kruset Haarpynt paa de kridhvide Haar. Det var en gammel Russerinde, der kaldtes Ekcellence og Kammerherreinde Narischkin og ikke undlod for sine Omgivelser at urgere Navnets Fornemhed og historiske Værdi. Onde Tunger vilde vide, at hun var Enke efter en fordrukken Garderofficer og havde været Sangerinde ved ambulante Operaselskaber.

— Ja ikke sandt, Ekcellence? sagde en lille buttet Dame i changerende tyk Silke med mærkværdig hvide Hænder, der gav Mistanke om Fedtsminke, og hvis Fingre havde blinkende Ringe paa alle de Steder, hvor der paa nogen Maade var

Plads til dem. Servicen lader virkelig meget tilbage at ønske — altfor meget.

Hun var en Preusserinde og sagde, at hun var Enke efter Jernbanechef von Pritzel. Hun havde med sig en forkælet Dreng paa 13 Aar, der hed Ruprecht.

— Der skulde være Champignons i Brislen, skreg han med pibende Fistelrøst.

Saa var der en lille brunøjet mager Hollænderinde, altid i sort figureret Silke, Fräulein van Gelders. Hun holdt nok af en Passiar og viste stor Interesse for Husets Værtinde, naar hun i Enrum fortalte hende, hvor „leichtsinnig und frivol“ hendes Wolfgang var. Fräulein van Gelders røbede i det hele ikke ringe Kendskab paa Gebeter, man ellers ikke anses for at ligge indenfor en Frøkens Erfaring.

Ved Bordet spiste hun som en Tærsker og ræsonnerede ikke over Maden, lige saa lidt som „der Kandidat“, en ung skægløs Fyr med et Frøfysiognomi. Han var Geniet Ruprechts Præceptor, skulde til Foraaret dimittere Drengen til et Gymnasium, var altid i sort Frakke og hvidt Halstørklæde, bed Negle og havde en Ulveappetit, der mindst stod i Højde med den hollandske Frøkens. Da aldrig nogen talte til ham, havde han udmærket Mad- og Ølro. Der blev nemlig aldrig serveret Vin eller Dessert for denne teologiske Videnskabsmand, men saa havde hans Frue i hans Kontrakt lovet ham „Bier nach Belieben“, og det

var Synd at sige, at han benyttede sig med Beskedenhed af denne Klausul. En stor Glaskande forsvandt ved hvert Maaltid i hans brede Svælg.

Dette var for Øjeblikket Pensionærerne paa Schloss Katzenstein, hvor Værtinden paa Grund af de sig evig gentagende Ubehageligheder, vædede sin Føde med sine Taarer. Hun følte sig som Martyr, thi hun drev denne Forretning for at vise sin Mand, at hun vilde bidrage sit til at skaffe større Indtægter til Veje. Han trak paa Skuldrene og vidste vel, at Pensionatet snarere hørte til Udgifts- end til Indtægtssiden.

— Men lad hende more sig, Stakkel!

Helga havde selv i det væsenlige lavet sit Værelse til. Det var rummeligt men var ikke blevet brugt i mange Tider. Der laa tykt Støv paa Møblerne. Efter Frokosten fik hun den lange Blonde til Disposition. Hun viste en tvær, passiv Modstand mod alle hendes Ordrer, gjorde Vrøvl, da hun skulde lave en Jernseng i Stand. Helga tog Puderne ud af Haanden paa hende, lagde dem selv til Rette, pakkede Tæpper op af en af sine Kufferter og uden at tale et Ord med sin sure Medhjælperske hængte hun dem op som Portièrer med et flot Foldekast, flyttede paa egen Haand og med egne Hænder en stor gammel Lænestol ind fra Vaabenhallen — og en to tre — medens Pigen sled med Støvekosten og hvæsede, som om Vejret skulde pines ud af hende, havde Helga faaet en hyggelig Stue i Stand.

Hun forlangte af Pigen nogle smaa Vaser med Blomster, og skønt denne erklærede: „kann gar nicht geschehen“, maatte hun uvilkaarlig lystre for den ny polske Grevindes knusende Blik og bringe et Par smaa Vaser med gule og røde Roser og Pelargonier. Inde i Hallen var der bomstille. Herren var næppe hjemme.

Helga var træt fra i Gaar og det umagelige Natteleje. Hun hørte Heimdal pibe ved Døren, aabnede og kaldte. Dyret kom springende ind. De tog en lille Brydekamp sammen, til Heimdal træt og hvæsende som en Bælg lagde sig til Borgeleje paa det fine blaa- og gulstribede Tæppe, hvormed Helga havde skjult Synders Mangfoldighed paa Kanapeen.

— Sov nu, kære Uhyre, og lad mig i Fred!

Hun lagde sig paa Sengen. Hunden sprang op og lagde sig paa tværs over hendes Ben. Snart sov de om Kap.

Hun vækkedes ved Larm fra Køkkenet, af Graad og vrede Stemmer og kunde gennem den tynde Mellemvæg forstaa alt, hvad der blev sagt.

Det var let at kende Husfruens klynkende Graad.

— Ja men det er Fyrstindens, Excellences strænge Ordre, at hun til Middag, som første Mellemret faar Resten af den Gemse, vi spiste som Hovedsteg i Søndags. Hun forlangte, hvad hun kaldte *salmis aux truffes*.

— Ja, men det laver jeg ikke.

— Fy Marie. Vi kan udsætte os for, at Excellencen flytter.

— Jeg véd ikke, hvad det er for noget forbandet Tøj, hun forlanger. Véd Fruen det?

— Ja, det er vist en Slags Ragoût.

— De skal have Entrecôtes til Mellemret. Dermed Basta.

— Men Excellencen synes, at hun ikke kan tygge det Oksekød, vi serverer.

— Saa faar hun hakke det eller faa ham, Kandidaten, eller hvad han er, til at tygge det for hende. Han bliver dog betalt for sit Sjoverarbejde med den Spidslærkes snottede Dreng.

— Marie!

— Ja, det siger jeg, og laver ikke anden Mad, end jeg selv vil. Er Fruen misfornøjet, kan jeg gaa. Jeg kan altid faa en Plads bedre end denne.

— Marie, jeg kalder paa min Mand, hvis De ikke er artig.

— Han er ikke hjemme og kommer saamænd ikke her ud i Køkkenet. Han estimerer ikke Fruen saa meget, at han vil vove sig her ud, hvor Mandfolk heller ikke har noget at gøre og kan risikere at faa en Skefuld Suppe i Hovedet.

Fruen brød ud i en Række af tyske og danske Skældsord.

Pludselig gik Døren op, og ind traadte Grevinde Potocky i mørk Flanels Slaabrok med op-

smøgede Ærmer, ud fra hvilke et Par hvide Arme og Hænder med kostbare Ringe lyste.

— Undskyld, Frue! Jeg véd godt, hvad De ønsker, og jeg er ikke nogen daarlig Kokkepige. Tillader De, saa skal jeg lave i meget kort Tid — —

— Men, Deres Naade — —

— Giv mig Deres Gemsesteg.

Kokkepigen satte i at bruge Mund. Grevinde Potocky værdigede hende ikke et Blik, men gik hen ved det store Bord, fik Gemsekøllen udleveret af Fruen, tog sine Ringe af og skar Kødet i Skiver, fandt selv Kryderiskabet, saa' ikke „Trøfler" paa Etiketterne, men et Glas, der var betegnet „*Morilles*" og sagde til Fruen:

— Dette kan meget godt gøre Tjeneste som Trøfler.

— Nej, naadige Grevinde — det gaar dog ikke an.

— Ingen Gerning skammer jeg mig ved, naar jeg kan gøre den.

— Det laver jeg ikke, brølede Kokkepigen med Hænderne i Siden.

Helga betragtede hende som Luft, hvad der gjorde hende endnu mere rasende. Hun raabte, at hun brød sig hverken om Hertuginder eller Grevinder, som vilde i Potter og Gryder.

Helga gik hen til Komfuret, der var saa stort og bredt, at der var god Plads til baade Pigen og

hende, og satte Kasserollen over et Hul. Efter kort Tids Forløb sagde hun til Fruen:

— Nu kan det serveres.

Fru Altmann græd nu af Rørelse, nedkaldte „Gottes Segen" over die gnädige Excellenz, rakte hende de fine Ringe, mens hun i Tanken vurderede dem. Helga skyndte sig med at bede om en Portion af sin *Salmis de chamois aux truffes* serveret paa sit Værelse, hvor hun gærne vilde være i Ro i Dag ogsaa til Middagen.

Da hun nærmede sig Døren, opdagede hun, at Børnene havde været Vidner til Akten. Der stod de og gloede som to smaa Tyrekalve, den ene med Tungen hængende ned over Hagen, den anden med Fingrene borede ind i Munden.

Kokkepigen sagde til den blonde Pige:

— Det er en Heks.

— Ja, hun har et Øjesyn, der skær tvers igennem et andet Menneske. Hun skal have Grüns Franze til sin egen Opvartning og give 10 Gulden om Maaneden. Hun maa have Penge som Skidt.

— Ja saa, sagde Kokkepigen. Hvor Djævlen har hun da fundet dette Svinehul?

Blondassen trak paa Skuldrene.

Mellemretten gjorde Lykke ved Dineren. Excellencen Narischkin ytrede sit naadige Bifald i anerkendende Ord, og Kandidaten i en vældig Fortæring, saa Fru von Pritzel sendte ham advarende Øjne, der bragte ham til at standse sin Tygning og sluge de sidste Mundfulde hele.

Den „vælske“ Pige, Francesca eller Cecca, som de andre Folk kaldte Franze, mødte hos Grevinde Potocki op paa Eftermiddagen, ledsaget af Husets Frue, der med Kys paa Grevindens Haand takkede hende for hendes udmærkede og nedladende Hjælp. Hun præsenterede hende Pigen som en „alberne, aber gutmütige Baurendirne“, der ikke forstod rigtig Tysk.

— *Ma italiano tu lo capisce?* sagde Helga.

— *Sicuro, Signora,* svarede Pigen med næsten jublende Stemme, greb Helgas Haand og kyssede den saa stærkt, at hendes Læber satte et lille rødt Mærke.

— *Basta così piccinina*, sagde Helga, overladende Fru Altmann til sin Forbavselse over, at den polske Grevinde syntes lige dygtig i Italiensk og i Gemsesalmis. Fruen sagde endnu en Gang Tak og lod sin Gæst være ene med den 13aarige italienske Pige.

Helga var ikke videre stiv i Italiensk, men hun havde erhvervet sig saa megen Kendskab til Sproget, at hun foreløbig kunde klare sig og snakkede løs med Fejl og Talemaader, hvis Mening Cecca omtrentlig kunde gætte sig til.

Den næsten voksne Pige saa' fattig ud. Hendes rødt og grønt storttærnede Bomuldskjole viste baade Lapper og Stopninger, og de gule Støvler med Messingsnørehuller slubrede hende om Smalbenene.

Med Italienernes Lethed til at gætte sig til,

hvad andre Folk mener, forstod Cecca godt, at la Contesse vilde have hende til at gøre Værelset i Stand, men saa kom Helga til at sige et Ord, der havde en meget uartig Betydning. Da betoges Cecca af et Anfald af Latter, der trods hendes tapre Kamp overvældede hende. Heimdal, der var bleven liggende paa Sengen, fór gøende imod hende, hun vrælede og flyede. Helga tog Hunden i Nakken og holdt den fast, men den lille Cecca var falden paa Gulvet, saa lang hun var, og det viste sig da, at hun hverken havde Strømper, Benklæder eller noget, der lignede Underskørt, hun blottede alt, som Vorherre havde skabt det.

— Stakkels Lille, Du trænger til Klæder, sagde Helga. Tag hellere de grimme Støvler af og gaa paa dine bare Fødder, som Du vel er vant til.

Hun tog en 20 Gulden Seddel op af sin Taske, rakte Cecca den og sagde:

— Køb Dig Klæder for den, mit Barn.

Tøsen kastede med Glæde de store, pinende Støvler fra sig, men græd samtidig og sagde:

— *Come ho vergogna!* hvor jeg skammer mig! rejste sig paa Knæ, krøb hen til Helga og omfavnede hendes Ben. Hvordan skal jeg lønne *la Signora Contessa.*

Helga lagde Fingeren paa Munden.

— Ved at tilhøre mig og aldrig sladre af Skole til Fruen eller Pigerne om noget, Du ser mig gøre. Mærker jeg, at Du er mig tro, vanker der snart saadan en Seddel til.

— *Giuro,* jeg sværger, svarede Cecca højtidelig, slog Kors for sig og gav sig i Færd med Sengen og Værelset og smed derpaa Støvlerne ud af Vinduet.

Cecca følte sit italienske Sammensværgerblod røre sig, hun skulde være hemmelig Medvider i en stor Dames Planer. Hun lagde Fingeren paa Munden, saa paa Hjærtet.

— Forstaa mig nu ret, Francesca. Vil Du nu, naar Du i Aften skal til Byen — — skal Du ikke det?

— Nej, men jeg løber derned. *Curro come il fulmine.* Jeg løber som Lynet.

— Godt. Du er omtrent af min Størrelse. Køb i det fineste Udsalg en Dragt til et ungt Mandfolk: en Jokey eller Groom.

Cecca sprang i Vejret af Glæde med en Jubeltrille som en Stærunges. Det lod til at blive Spas.

Den skal passe Dig og maa være af stærkt brunt Klæde, Jaket, Vest, Benklæder af samme Stof, en Fløjels Hue maa Du ogsaa købe. Du lader det hele blive pakket godt ind. Her har Du Penge til at betale med. Hvad Du faar tilbage paa den Seddel kan Du beholde.

— Gud signe *la Signora Contessa.*

— Men vel forstaaet, Cecca. Hvis nogen aner, at det er til mig, eller jeg mærker det ringeste til, at nogen her paa Slottet har faaet noget at vide, vil det ikke gaa Dig vel.

Og hun sendte Cecca sit onde Øje, som allerede havde skræmmet Kokkepigen, og som Fruen ogsaa havde følt sig uhyggelig ved.

Et nyt Knæfald, Haandkys, en lang Ed ved Vorherre, Madonna og alle Himlens Hellige.

Under lystig Sang gjorde Cecca sit Arbejde og gik.

Dette var morsommere end at malke Køer og Geder, hendes sædvanlige Forretning i Bondehuset hos Schafferen.

Da Helga havde spist den Middagsmad, der blev bragt hende, var det helt mørkt.

Hun faldt i Tanker. Hun følte sig til Mode, som da hun var Barn, og en Razzia i Rebslagerens Have var lykkedes. Hendes gamle Foragt for det legitime blussede op i hende. Den store Episode i hendes Liv, hvor hun havde levet af den dunkle Tilintetgørelses Lære stod som en bleg Taageplet i hendes Erindrings Horisont.

Nu til Liv, Eventyr, Skandaler.

Det bankede paa Døren. — „Herein". Fru Altmann traadte ind.

— Tusind Tak, naadige Grevinde. Det var dejligt. Pensionærerne var saa fornøjede med den Ret, De lavede. Men Pigerne her til Lands er noget Pak. De siger, at skal de lystre den naadige Grevinde, saa vil De bort.

— Saa lad dem gaa. Jeg har for Øjeblikket intet at bestille. Jeg skal skaffe Dem to andre. Jeg er vant til sligt. Vær ganske rolig.

— Men naadige Grevinde.

— Min gode Frue, jeg kan, hvad jeg vil, eller rettere, min Vilje befaler mig en Ting, jeg lystrer Befalingen, og Resultatet er naaet.

Fru Altmann saa' paa de sammentrukne Bryn og det skarpe Blink i Øjet og blev halvt uhyggelig til Mode. Hun vilde dog helst beholde den blonde Pjuskede og den fede Kokkepige, nu var hun vant til at skændes med dem, det var ikke sikkert, at hun kunde finde den rette Tone med nogle nye.

Helga sagde:

— Eller vil Fruen hellere beholde de to og give mig Myndighed over dem?

— Nej, Gud nej, sagde Fru Altmann.

— Jo Fruen er anstrængt og nervøs af denne Virksomhed. Jeg har i sin Tid været vant til at kommandere mange Slags Folk og er for Øjeblikket uden Beskæftigelse. Lad mig hjælpe Dem med alt, hvad der falder Dem svært.

— Men naadige Grevinde. Deres Rang og Stilling?

— Jeg er ene, uafhængig, ret rig. Jeg kan hævde mig uden at tage alle de dumme Hensyn, som sultne Adelsdamer indbilder sig er nødvendige for at blive respekteret. De opnaar kun at blive til Latter som en Snes Aars gamle Silkekjoler.

Fru Altmann turde hverken sige ja eller nej. Hun var vis paa, at den Dame var ikke god at bides med, og at hun selv vilde blive til intet, hvis hun gav hende nogen som helst Myndighed.

Hvad kunde der ikke falde et rigt og lunefuldt Fruentimmer ind? Saa meget havde hun lært af sin korte og lille Virksomhed med Pensionatet, at de Damer, der havde den mest hovne Optræden, ingenlunde altid var kontante, naar Regningens Tid kom. Hun kunde foreløbig lade være at svare. Hun sagde derfor hverken ja eller nej til Grevindens Tilbud, men mumlede nogle dybe Taksigelser, der dulgte Svaret, og hun tog dybt nejende Afsked.

Helga lod, som det hele var hende saare ligegyldigt.

Det havde taget paa at blæse. De gamle Kastanjetræer i Haven udenfor knagede og raslede, og det var bælgmørkt.

Klokken var vel henad 11, da hun hørte tunge Trin ude i Haven.

Heimdal bevægede sine studsede Øren, gøede og styrtede op fra Lejet ved hendes Fødder. Den hylede jublende, og Helga lukkede den ud i Korridoren. En Nøgle blev drejet rundt i Døren fra Haven ind til Vaabenhallen, stærke Trin af tykke Støvlehæle lød. Hun hørte Hunden springe højt og stadig give Hals. Nu kendte hun Wolfgang Altmanns Røst, skønt den syntes hende uklar, og Udtalen lidt stammende.

— Naa, er Du der, dit Bæst! Har Du været paa gale Veje, din Flegel? Hvis Du var et Menneske, vilde jeg ikke være i Tvivl, for Du dufter af Dameparfume. Det er nok en behagelig Afveks-

ling fra mine store Støvler. Herein zum Teufel! brølede han pludselig.

Helga stødtes ved Stemmens raa Klang.

Hun hørte Døren til Korridoren knirke og Døren gaa op.

— Er Du kommen hjem? Det blev sent, lød Fruens Stemme.

— Jeg behøver vel ikke Nattetegn som en Soldat. Naa, her staar kold Afsnit og Øl, hvor er Kognaken?

— Jeg synes, Du skulde undgaa den i Aften. Du ser saa opvakt ud.

— Det vil sige „erregt“ — kæferbesørget? Jeg vil sige, jeg er flyttet herned for at være fri for Kontrol.

Han rejste sig, nu hørte Helga tydelig, at hans Gang ikke var sikker, da han gik ind i et Værelse ved Siden af og tilbage igen. Et Glas raslede mod en Flaske.

— Jeg vil have mig sligt frabedt. Der *skal* staa Kognak fremme, naar jeg kommer hjem.

Hun hørte nu Fruen med dæmpet Røst fortælle sin Mand, at hun havde faaet en ny Pensionær og hele Begivenheden med Maden. Han svarede ligegyldig:

— Tag bare mod Tilbudet! Du kan jo ikke selv. Du løber jo altid sur. Saa, god Nat, god Nat. Sov vel.

Graaden bævede i Fruens Stemme, da hun igen tog til Orde.

— God Nat, sov vel, lød igen, haardt afbrydende.

— Bliver Du ude hele Morgendagen?

— Ja, ja. Jeg skal til Marked i Lana Kl. 7 i Morgen tidlig. Saa, saa god Nat, Schätzlein, god rolig Nat.

Døren til Korridoren aabnedes og henne fra dens Tærskel sagde Fruen:

— Den fremmede Grevinde har faaet Kabinettet der inde. Pas paa ikke at vække hende.

— Ja vel, ja vel.

Saa gik Fruen listende, men hendes store Fødder gik saa tungt, at hendes Vejs Retning op ad Trappen tydelig skælnedes.

Helga var et Øjeblik uvis. Skulde hun give sig tilkende. Hun var temmelig sikker paa, at hendes Ven havde drukket for meget den Aften. Af Ordskiftet med hans Kone havde hun sluttet, at han kunde blive brutal. Hun var ikke sikker paa ham, om han ikke ved Larm eller høj Tale kunde gøre Fortræd. Han snakkede og legede med Hunden og lod ikke til at tænke paa andet end paa sin Mad og Snaps, havde maaske ogsaa en Fornemmelse af ikke at være præsentabel i Aften.

Paa en Gang syntes hun at høre en sagte Famlen paa sin Rude, der vendte ud mod Haven lavt ned mod Jorden.

— Lyden gentog sig. Hun gik hen, rullede op og saa' et Par smaa mørke Øjne lyse som en

Kats i Mørke hinsides Ruden. Hun var ikke Spor af nervøs, men blev dog en Smule uhyggelig til Mode. Hun tænkte sig om og genkendte den lille vælske Pige. Den lille løftede en hvid Pakke, gav til Kende, at Døren fra Gaarden var lukket, lagde Fingeren paa Munden og pegede med Skuldren ind mod Vaabenhallen.

Helga aabnede Ruden, og Francesca rakte hende Pakken og læspede: — Klæderne.

Samtidig forsvandt hun under Træerne i Havens mørke Baggrund.

Da lød der inde fra Vaabenhallen Klirren af Havedøren, der reves op. Heimdal tog paa at gø.

Da lød Altmanns Røst:

— Wer da?

Helga hørte tydelig Hunden buse paa. Den vilde ud, men dens Herre holdt den i Nakken.

Da knaldede et Revolverskud gennem Døren ud i Haven. Et Tordenbrøl fulgte paa:

— Meld Jer, hvis her er nogen, eller jeg skyder igen.

Helga hørte en Raslen i Træerne og kunde lige akkurat skelne den vældig halsende Heimdal løbe rundt, snusende og vejrende.

Hun skælvede for sin lille fortrolige. Da hørte hun det knage og rasle til højre for sig, hvor der stod et gammelt Figentræ. I det samme standsede Heimdal ved Træets Fod, stod nogle Øjeblikke og gøede, men syntes saa at opgive Ævret.

Dens Herre kaldte paa den, stod et Øjeblik

uden for Døren i Haven med blottet Hoved som for at køle sig.

Helga slukkede sin Lampe og skyndte sig i Seng, hørte Altmann rose Hunden for dens Flinkhed. Han sagde: Det er sagtens en Tøs, der har havt et Møde her i Haven med sin Jon. Hvad rager det egenlig os to, Heimdal? Vi har jo selv givet dem Eksempel. Men i Morgen skal vi to til Marked.

Saa forsvandt han og Hunden. Helga laa søvnløs den Nat og kæmpede med sine Tanker.

XVI.

— Kender Du Vejen til Lana? spurgte Helga Francesca, da hun kom ind Kl. 7 om Morgenen efter Ordre.

— Fuldkommen, Signora, sagde Pigen, som i det samme rakte sine Fødder frem for at vise sin Beskytterinde, at nu havde hun pæne rødstribede Strømper og lysegule Spaseresko.

— Kan Du følge mig paa Vej derhen?

— Udmærket, Signora.

— Saa at jeg kan komme bort i Mandsklæderne, uden at ses her paa Slottet.

— Vi kan liste ud gennem Haven. Patronen er taget afsted med „Einedal", mens det var bælgmørkt, for han skulde have to Køer med sig og Drengen This til at drive dem. Han vil være først paa Pletten, siger This. Saa kan vi gaa gennem Vaabenhallen og over Engen. Igaar Aftes kravlede jeg op i det store Figentræ og ud paa Balkonen og saa ind paa det gamle Kapels Loft, hvorfra der er en Dør ud til Balkonen. Der bor

ikke andre end de store buskhalede Rotter og smaa søde Firben. Paa den Dør kan jeg løfte Haspen af med min Finger. Der smuttede jeg ind og sov et Par Timer. Saa gik jeg ned ad samme Vej, jeg var kommen, drejede uden om Slottet gennem Kastanjehaven og kom til Bondehuset, fik to Ørefigen af Schafferen. Han beskyldte mig for Kæresteri. Jeg brød mig kun lidt om det, for saadant noget har jo alle Pigerne for baade paa Slottet og i Bondehuset. Det er desuden Naturens Orden. Det kan man se med Bæsterne. Derfor har jeg virkelig ondt af de stakkels Præster. For dem er det jo en Dødssynd at drive Elskov.

— Du kunde maaske blive saa rørt af Medfølelse, at Du selv kunde bønhøre en Præst.

— Jo, naar jeg blev gammel maaske. Men, se jeg synes, det er unobelt af Grün at give mig Ørefigen, hvad han saa end troede, for da Eccellenza giver mig 10 Fiorine om Maaneden, saa vil den Lusekarl ikke give mig mere end 4 for at malke sine Køer og Geder. Han er værre end en Italiener. Naa, Signora er færdig. Nej se.

Hun sprang lodret i Vejret. Francesca beundrede alt paa Helga: hendes Talje, hendes hvide Hænder, hendes kraftige Lægge, hendes kunstig satte Haar, hendes smalle Fødder. Hun bedækkede hendes Hænder med Kys, idet hun sagde:

— Signora er altfor *carina* til — —

— Til hvad?

— Til at jeg kan lade være at favne Signora.

— Det maa Du gemme, til Du bliver gammel.

— Men Signora er jo ingen Præst.

— Lad os nu komme afsted, lille Cecca.

— Maa jeg tage Signoras Haand. Det er ikke rigtig lyst, og Taagen hænger endnu langt ned.

Taagen rugede hvidlig over Engen i den dæmrende Morgen. Man kunde lige skælne en Mængde lavstammede og bredkronede Frugttræer. En syrlig frisk Duft udgik fra dem. Grenene bugnede under den nu modne Masse af Æbler, Pærer, Kvæder og Figner. Egenlig Vej var der ikke, kun en smal af Fodgængere dannet Sti gennem det høje Græs, hvis Dug slog op om deres Fødder, gjorde Ceccas rødstribede Strømper vaade og kølede Helgas Smalben gennem de korte Støvleskafter. Cecca frygtede for, at Væden skulde skade hendes nye Sko og de rødstribede Strømper, derfor satte hun sig paa en Sten og trak begge Dele af, puttede dem op under sin Kjole, lo himmelhøjt og sagde:

— Nu ligner jeg Mutter Grün, der snart har Brug for en Jordemoder. Men det vil jeg gemme, til jeg bliver gammel.

Taagen blev fint gullig, mens de gik gennem Engens vidtløftige Frugthave, samtidig tyndedes den, Frugttræerne blev tydeligere og duftede stærkere.

Terrænet faldt brat ned og blev stenet.

— Hold fast Signora, sagde Cecca.

Siden det var blevet hende tydeligt, at hun var med i en Camorra eller Sammensværgelse, glemte Cecca „Grevinden“ og teede sig mere kameratlig overfor Helga, især da Samtalen førtes paa Italiensk, og hun mange Gange maatte hjælpe Helga, naar hun gik i Staa. Hun sagde:

— Maaske Signora hellere vilde tale Tysk, men jeg bliver saa stiv i Mulen deraf ligesom Hestene, naar de gumler paa Majs.

— Jeg vil gærne øve mig i dit Modersmaal.

— *Brava.* Det er ogsaa det eneste Sprog, man kan tale med Gud og Madonna. Jeg har prøvet paa at bede med de andre Folk paa Tysk, men saa kommer jeg saa voldsomt til at le, og saa giver Schafferen mig en paa Øret.

Pludselig blev det mørk Nat. De befandt sig i et smalt Pas mellem to Klipper. Ned ad den ene hørte Helga tydelig Vandet risle, og hun følte det iskoldt om Fødderne.

— Ja nu har Vandet begyndt at vælte ud fra den Knold der, sagde Cecca og greb Helga om Livet. Vi kan ikke se her. Signora kunde risikere at synke i.

Det pjaskede højt under dem. Endelig blev det lyst, og til højre for dem løb Vandet samlet i en Rende ned ad en brat Skraaning langs Fjældvæggen og blev til et lille klingende Vandfald.

Til venstre var der ingen Klippe mere, men

en Afgrund med en stor og bred Dal, hvori Taagerne hvirvlede sig som Dampe i en Kæmpekeddel. De sugede Sol til sig, mens de løste sig op i flossede Masser, de blev røde, gule, violette og grønne og flød saa hen. Da laa Landskabet tydelig i den kølige og friske Morgen i et jomfrueligt Lys, der forædlede Farver og Former.

Helga havde levet længe i Bjergegne, men havde aldrig paa denne Tid af Dagen set et Bjerglandskab. Hun blev staaende i en Slags beruset Beundring.

Til alle Sider mægtige skykløvende Fjælde. Dybt nede skummede en staalgraa Flod. I Dalens Bund og op af Klippesiderne laa smaa og store Landsbyer, hvis Kirketaarne knejste rankt op, paa Forhøjene Borg ved Borg, bred- og lavtaarnede som Katzenstein med de røde Teglsten glødende i det nyfødte Lys og de gyldne Fløje i bleggul Flamme. Det var blevet helt klart. Kun højt oppe paa Bjergene gik Skyer i sagte Drift.

— Her skal vi ned, sagde Cecca og pegede til højre paa en Lund af Kastanjer, Valmuetræer og Ahorn. Vi har langt endnu. Vi skal passere den lille Bro over Adige eller som de i deres „*Gergo*“ kalder Etsch. Hun kunde ikke sige det tyske Navn uden at spytte.

Helga gyste lidt ved at betragte Afstanden og Stejlheden af Ned- og Opstigningen. Men hun fulgte Cecca ind i Skoven. Den lille Vælske var

bleven letløbende, nu da hun var barbenet. Hun sprang over Stenblokke som et Kid. Da de var komne igennem uden at have mødt et Menneske, bestrøg de en Vinmarks Rand.

Høsten var begyndt. Inde under Stativerne, der mindede Helga om Sengelader, saa' hun barbenede Kvinder lude frem med dybt krummet Ryg eller hvilende paa Knæene. Med den krumme Kniv afskar de mægtige Klaser af de blanke violette Druer, Tøse og Knøse samlede dem i Kurve.

— Grüss Gott! lød det ud imod de forbigaaende i venlig men søvnig Tone.

Langt om længe naaede de Flodens Bred paa deres højre Side. Francesca havde rigtig taget Maal af en lille Bro for Fodgængere, den rystede og knagede, da de gik over den buldrende Flod, som gjorde det vanskeligt at høre Ørenlyd. En kort Stigning og de stod paa en Landevej.

Langs ad den drev bredt og tungt trædende Bønder Køer til Markedet. De bar Trøjerne hængende løst over Skjorterne, og Bulehattene var, eftersom de sad paa gifte eller ugifte, kantede med et grønt eller et rødt Baand. I Dagens Anledning gik de alle med lange Bukser og ikke med de korte Søndagsbenklæder, og de havde Piber med Porcelænssvampedaase hængende mellem Tænderne. De saa' ikke livligere ud end Helgas sjællandske Landsmænd.

Landevejen førte ned til en Eng, hvor der var

fuldt af Kvæg og Mennesker. En stærk Summen og Surren af Mennesker, Fluer og Hvepser, Brummen og Brægen af Kvæg og Faar og Støj af venskabelige eller hidsige Forhandlinger fyldte den hede Luft.

Tættest samlede Mængden sig om Markedets i Forvejen bebudede Pragtstykke, en mægtig hvid Ko med en gul Blis. Den var allerede præsenteret for flere Markeders Publikum af Ejeren, en Bonde nede fra det Vælske. Et Mønsterdyr var det, hvis Mælkeproduktion var langt over det normale, og det var skabt rent idealt. Dens Ry var gaaet langt omkring. Francesca, der var stolt af den paa Landsmandsskabets Vegne, udstødte et Jubelskrig, da hun ret fik Syn paa den. Nogle Hoveder drejede sig paa deres Halse med behørig Langsomhed, mens en mumlede: Det er den vælske Franze fra Schafferen paa Katzenstein. Hun er stolt af at være i Familie med Koen. Francesca tabte ikke sin ideale Gudindeko af Syn eller Tanke, som den der stod paa en lille Jordforhøjning, hævende sig i Solen og straalende snehvid med sin gule Blis som en lokal Okse Apis. Hun holdt Helga i Haanden og opfordrede hende hvert Øjeblik til at dele hendes Beundring, trak hende med sig, mens hun borede sig hen til Koen med Skuldre og Albuer: — Sikket Kryds, Signora, sikke Horn, sikke Yver og Patter, sikken dejlig Svejning i Ryggen. Nu kan jeg se Spejlet!

Tæt ved den guddommelige Ko opdagede de

Altmann i graa, grønkantet Jægerjakke, graa Hat, lange Lædergamacher og en lille Ridepisk i Haanden.

Da han fik Øje paa Helga i Mandsdragt, studsede han, saa' forlegen ud og vendte Øjnene fra hende. Da sagde hun paa Dansk:

— Det er en Ko for Dem, hvilken Pryd i Deres Stald og hvilken Skat for Deres Mejeri.

Han tog sig om sit Skæg, saa' paa hende og sagde:

— Hvad skal denne Komedie betyde?

— Jeg vil more mig. Vil Du have med mig at gøre, har Du mange Overraskelser i Vente. Køb Koen!

— Véd Du, hvad den koster?

— Hvad siger de? spurgte en Bonde hviskende Francesca.

— De taler Polsk, svarede hun, jeg forstaar det ikke.

— Hvad er det for en kalveknæet Myndehvalp, der løber med Dig? spurgte Bonden igen. Kan han ikke Tysk?

— Jo Tysk og Arabisk med. Han kan alle mulige Sprog.

— Det var som Djævelen, sagde Bonden og skottede sky til den fremmede Junker.

— Hvad koster den hvide Ko? raabte Helga paa Tysk til den, der stod med den, en lang Karl i Fløjels Knæbukser, kulørt Skjorte, fra hvis

aabenstaaende Byststykke der saas ligesom en laaden Pels af sorte Haar.

Han grinede hele sit hvide store Tandapparat ud under den sorte opadkrummede Knebelsbart og sagde med Herskerstolthed paa Tysk med vælsk Udtale:

— 350 Gulden, Signore.

— Vel, sagde Helga, uden at bevæge en Mine. Tag Koen, Francesca, og træk den hjem i Stalden paa Katzenstein.

— Den lange Italiener stod helt perpleks. Et dybt Samvittighedsnag gennemskar ham fra hans graa Faldhat til hans gule ugarvede Lædersko med Lidserne opad Læggene. *Bestia*, *asino*, *porco del mondo*, komplimenterede han sig selv, og tilføjede: Signore hørte nok ikke rigtig — jeg sagde 400 Gulden.

Et højt Indignationsudraab lød fra de indfødtes Side. De havde sikkert holdt med ham, havde han ikke været en Vælsk. Imidlertid havde Helga faaet løst op for en Brevtaske, hun trak frem af en indvendig Vestelomme, og tog en lille Haandfuld af de saa sjældne Guldstykker i østrigsk Mønt ud og viste Italieneren dem.

Hans Øjne gloede om Kap med Guldstykkerne, og hans Tunge slikkede hans Læber, men mange ærgerlige Tanker løb igennem ham. Det stred mod hans Sædvaner og Traditioner at slaa en saa stor Handel af uden højrøstet Diskussion, Prutten og Prangen, Trusler paa Næve eller Kniv.

Desuden var denne Færd for alles Øjne, hvorved Købesummen blev en Offenlighed, saa han ikke kunde snyde sin Patron ved at tage et Greb i den, ham en saa uhyggelig Situation, at han mistede hele den Sikkerhed i Holdning og Plastik, hvormed han ellers vidste at imponere de kluntede Tirolerbønder. Og denne Spirrevip af en Junker vilde sikkert ikke en Gang give et Glas Vin, Vermuth eller Kranewitter i Lidkøb, lige saa lidt som han selv vilde finde det gemytligt eller hyggeligt. Men her tog Helga Initiativet. Med sin Arm stukket ind under Altmanns vinkede hun ad den lange Prangerkarl og gik op ad Trappen til Værtshusets murede Veranda og bestilte Dagens Ret, som var Bedesteg med Hvidløgssauce og den i Suppe svømmende nationale Knødel, samt en Liter af den røde, fede St. Magdalenavin. Italieneren bevarede en mut Tavshed under høflige, næsten ceremonielle Former, saa han lod Herren til Katzenstein og den forlorne polske Junker al mulig Frihed til at tale Dansk. Francesca var bleven nede og holdt Koen ved Kæden. Hun havde faaet en stor Humpel Ostebrød at gnave paa og beskuede Publikum med en triumferende Mine, fordi den Ko var i hendes Varetægt. Hun besvarede de Spørgsmaal, der rettedes til hende med en fornem Nedladenhed i sit slette Tysk. Alle var enige om Koens udmærkede Egenskaber, men det var dog ogsaa en uhyre Pris. Her svarede Francesca, at hendes Junker og Slotsherren paa Katzenstein

skulde bruge deres Penge til noget, for de havde nok af dem. Bønderne havde vel anset Slotsherren for rig, men nu steg hans Kredit, saa de takserede ham til Millionær. En Murer fik straks den Idé at foreslaa Herren af Katzenstein at genopføre Renæssancegaleriet i Slotsgaarden.

— Men hvad gaar der af Dig? sagde Wolfgang. Hvad vil Du med den Stadsko.

— Forære Dig den til Pryd for dit Slots Stald og til Nytte for Mejeriet. Vi skal jo til at udvide os. Jeg skal en af Dagene have fat paa Mejeriet og se, hvad vi kan faa ud af det. Det maa blive en Guldgrube. Men med Forsigtighed, min Ven. Du skal mærke, at jeg har en rap Haand, og at den Vilje til Livet, som min stakkels Polak næsten havde filosoferet ud af mig, har rejst sig som en Vandstraale efter et voldsomt Pres. Jeg har ikke alene Vilje til *mit*, men navnlig til *dit* Liv. *Det* skal jeg sørge for bliver rigtig stort.

Han saa' forbavset, halvt mistænksom paa hende, opdragen som han var i Angst og Lede for Svindel og Vildskab i Forretninger. Han rakte hende imidlertid Haanden og sagde:

— Tak for Koen. Jeg skal snart have fat paa et Stenbrud, jeg haaber, jeg skal bringe noget ud af det. Slotsherren paa Breitenburg vil indkøbe en Mængde Sten til den ny Vej, han vil have lagt ned ad Bjerget til Bozener Landevejen. Jeg har Dynamiten i Stand og venter den gamle Callisto, Arbejderformanden, med 50 Vælske.

— Skal saa Fjældblokken sprænges?

— Forhaabentlig.

— Naar?

— Naar Callisto kan.

— Det vil jeg se.

— Det er en Helvedes Larm.

— Saa meget desto bedre. Vær rolig. Jeg bider ikke min Tunge over ved et Knald.

— Men hvordan komme derop?

— Klavre derop som jeg staar og gaar.

— Vil Du gaa rundt i den Dragt?

— Det har jeg stærkt betænkt.

— Men Du kender ikke de Folk her. De vil falde bag over.

— Saa maa de rejse sig op og se at komme paa forlængs Kant, naar de har gjort det.

— Og Fru Altmann vil betragte et saadan Kostume som spaaende Verdens Undergang.

— Saa maa jeg holde en Præken for hende om Guds uendelige Langmodighed med Menneskenes Synder.

Altmann lo og sagde:

— Ja kan det lykkes Dig at slaa ind i ægte københavnsk Præstetone, saa græder hun straks, det Skind, hun kan ikke høre en Præst, uden at hun bliver vaad om Øjnene.

— Du skal se, jeg skal præke med Salvelse, som endda er parfumeret.

Italieneren var falden i Søvn under den danske Samtale. Paa et Vink af Helga satte Fran-

cesca sig og Koen i Bevægelse, stolt knejsende ud over Mængden.

— Det er min Morgengave til min Brudgom, sagde Helga til Altmann. Du ser stadig betænkelig ud. Hvo der intet vover, intet vinder. Du skal se, hvor der vil vindes Guld i Form af udmærket og rigelig Mælk i dine Spande.

— Men hvor falder det Dig dog ind at betale denne gevaltige Pris?

— Spørg mig aldrig, hvorledes jeg faar det eller det Indfald. Vi skal hæve vor Bedrift paa alle Maader, og Penge har jeg jo sagt Dig, at jeg disponerer ret rigeligt over.

— *Vor* Bedrift brummede det uhørligt i Slotsherren.

— Alt varsler glimrende. Se op ad Fjældene og ned i Dalen, Alt gløder i Sol, og se, hvor der arbejdes med de hvide og blaa Druer.

— Men min Vin bliver tarvelig.

— Vi skal have indført den franske Dyrkningsmaade.

— Bønderne vil gøre Modstand. De er saa konservative, og Præsterne holder med dem.

— Vi maa se at faa dem paa vor Side. Du har jo et gammelt Kapel, der hører til Slottet. Overlad det til dem og lad dem holde Messe deri. Forær dem, hvad de skal bruge dertil, og køb nogle Blomster og Citrontræer til et Orangeri i din Have af de gejstlige Herrer.

— Ja men jeg er jo ikke Katolik.

— Saa kan Du blive det.

— Nej fy. Det vilde være Hykleri.

— Er Du ikke Hykler, naar Du erklærer Dig for Lutheraner? Tror Du paa, at 3 er 1 og 1 er 3?

— Hm. Jeg har aldrig tænkt over det med den Treenighed. Men man er jo oplært og opdragen i den lutherske Religion.

— Min Ven. Alle den Slags Ting maa man i vor Tid tage, som det kan falde sig. Vil man have Folks Penge, maa man ikke støde an mod, hvad de i Virkeligheden eller for Fordels Skyld, synes at sætte Pris paa. Du behøver saamænd ikke offenlig at gaa over til Katolicismen. Oprigtig talt tror jeg ikke en Gang, at Præsterne vil sætte Pris derpaa, de vil vide, at det ikke vilde være stort bevendt med den Omvendelse, de er lige saa kloge som vi andre i Handel og Vandel. Vil Du have det, skal jeg skrive til Abbeden eller Prioren, eller hvad han er. Du skal se, han bider straks paa. Vi skal nok faa ham til at forbyde Bønderne at hindre dine Planer med den ny Vinkultur til næste Aar, og lade dem frit plante Stokke, hyppe Jorden og rive de gamle Sengelader ned.

Rygtet om Købet af Koen var naaet Slottet og Schafferen, og da Francesca kom trækkende ud i Kvægstalden med den, hilstes det prægtige Dyr med Beundringsraab af Folkene fra Bondehuset. Helga sprang ind i sit Værelse, skiftede i en Fart Habit og viste sig i Stalden i en blaa

Morgenkjole med hvidt Smækforklæde. Uden Ceremonier satte hun sig paa en trekantet Stol, tog en Spand og gav sig til at malke Koen. Rigelige Straaler randt ned over hendes lange, smidige Fingre. Hun blev dog snart træt og overlod leende sin Plads til Francesca, som udførte Akten med Færdighed. En tirolsk Pige vilde have taget fat, men Schafferen sagde:

— Nej, Franze er vælsk ligesom Koen. I skal lade hende behandle hende den første Ugestid, til I faar lært Høvedets Karakter og Vaner at kende. Det var dog en Djævels Hoben Mælk. Hun tapper en Liter ved nogle faa Tag i Patterne. Djævels Ko!

— Man burde snarere sige en af Madonna velsignet Ko, sagde Schafferens Kone og foldede sine fede, røde og bløde Mejerskehænder.

— Ja ikke sandt, sagde Helga og betragtede de Tilstedeværende med Alvor.

Hun gik saa ind i Slottet med dets Herre.

— Men paa Markedet var det jo en ung Junker, der bød paa Koen for Herren, sagde Kusken Aloys, der havde medbragt en ret solid Kranewitterperial fra Markedet.

— Hun klæder sig efter sit Arbejde, svarede Cecca. Hun er Enke efter en forfærdelig rig polsk Greve og kan le af, hvad saadanne nogle Bønder som I siger og mener.

Schafferens Kone sagde:

— Ja, men jeg tror ikke, at det er den gode

Gud til Velbehag, at Kvindfolk klæder sig som Mænd udenfor Karnevalstiden.

De tilstedeværende Piger var tilbøjelige til at hylde deres Overordnedes Mening, men Schafferen sagde:

— Lad I hende og den gode Gud om det. Hun er vist nok værd at have her paa Gaarden. Der kan kanske falde et og andet af til andre Mennesker.

— Ja, men det kan ikke være overensstemmende med Guds Lov, vedblev Konen haardnakket.

— Hvad forstaar vi os paa, hvad saadanne Folk gør. Ti Du stille, spørg i hvert Fald Pater Rainer om det, naar han kommer og skal have sin Pose fyldt med Kastanjer og Valnødder.

— Ja, jeg har iøvrigt samme Mening som Mutter, sagde den fugtige Kusk.

— Jeg har den Mening, at Du er en fordrukken Orne, sagde Schafferen ophidset over en spirende Opposition og langede ham en Ørefigen, saa den paa Benene usikre Kusk satte sig paa Bagdelen.

XVII.

Hustruen paa Katzenstein laa endnu i Sengen, mens alt dette gik for sig. Hun hørte, da hun vaagnede, Eventyret om Koen og blev aldeles forfjamsket.

Hun maatte imidlertid ned i Køkkenet for at tilse Frokosten til Pensionærerne. Dèr saa' hun den polske Grevinde.

— Er der noget, jeg kan hjælpe Fruen med?

Fruens trivelige Ansigt rødmede, og hun begyndte at stamme.

— Men hvad mener Deres Naade?

— Jeg har jo intet at bestille, og jeg lever kun for Arbejde. Lad mig hjælpe Dem med Deres Køkkengerning. Jeg forstaar mig ret godt paa herskabelig Madlavning. Hvad synes De, om vi lavede en god Brisselsalat til Frokosten, lidt elegant udstyret med grønt?

— Det vilde være udmærket.

Helga tog uden videre Kommandoen over Kokkepigen, beordrede hende at plukke i Haven

en Del Urter, om hvis Spiselighed Fruen aldrig havde hørt, og snart stod en stor Portion Salat af et yderst lokkende Udseende færdig. Men under Tillavningen var Fruen ikke ret hyggelig tilmode. For hver Skefuld Olie eller Estragon, Helga hældte ud over Retten, følte hun et Stykke Myndighed løbe fra sig, og det passede hende ikke, at hele Frokosten var færdig paa Klokkeslet, det havde aldrig før været Tilfældet.

— Saa nu er vi færdige, sagde Helga. Om en Maaned skal Marie gaa fuldfærdig rustet til at gøre det hele. Deres Pensionærer skal tvinges til at erklære, at de hverken i Bozens eller Merans fineste Hoteller lever som i Pensionen paa Schloss Katzenstein. Maa jeg blot saa længe udbede mig den specielle Gunst at faa serveret paa mit Værelse.

— Gud bevares, Deres Naade. Men hvordan var det med den nye Ko?

— Jeg har i Morges tidlig spaseret til Marked. Jeg elsker Morgenture. Jeg interesserer mig for Landvæsen og Mejeri.

— I Grevindens Stilling.

— Jeg foragter fornemme Dagdrivere og Luksusdyr. Jeg har mere Respekt for en Ko end for en doven Dame. Da jeg hørte om det Pragtdyr, der var der paa Markedet, syntes jeg, det kunde være en Pryd for Katzensteins Besætning. Jeg var for Bekvemmeligheds Skyld i Mandsdragt, som

jeg altid er, naar jeg giver mig af med Arbejde, som Mænd ellers gør.

Skulde Fruen have sagt, hvad hun tænkte i sit Hjærtes Oprigtighed, vilde hun have ytret en Tvivl om, hvorvidt denne Dame var rigtig vel forvaret. Men hun foretrak at tie. Gid hun vilde tage bort snart, hun kunde vist skade Pensionatets i Forvejen ikke stærkt grundmurede Renommé.

Frokosten fik store Lovtaler, Salaten især. Fyrstinde Narischkin værdigede endog at kalde den „sublime“, Hollænderinden lod den vederfares Ære baade i Omtale og ved at fortære en vældig Portion. Kandidaten aad den, som han var vant til at æde Sauerkraut hjemme paa Landet hos sin Fader, Landsbyapotekeren. Fruen blev rent fra det, da Fru Pritzel sagde:

— Det lader til at være en mærkelig Grevinde, hende den polske, hun løber til Marked og køber Køer, klædt som Jokey.

— Det forbavser mig ikke, sagde Fyrstinden. Polakkerne, og især deres Damer, er gerne *un peu félées* — Grevinde — *soit* — Hun har vel været i saadan et Slags Giftermaal med en af disse Emigranter *à la* Czartoryski, der rejser rundt og præker Oprør mod en lovlig og af Gud beskikket Øvrighed. Saadant et Væsen kan jo ligesaa godt være kostumeret saadan som saadan —

— Fru Pritzel sagde:

— Men saa kan vi jo ikke godt bo sammen med saadan en Erscheinung.

Fru Altmann var nær gaaet bag af Stolen. Kandidaten slog Kors foran sit tomme Ølglas, som om han vilde bortmane en ond Aand eller bønfalde Gud om en halv Seidel til.

Bordet afsluttedes i en betænkelig Stemning.

Den hollandske Frøken tog Fru Altmann til Side, da de andre var gaaede og sagde:

— De skal da ikke lade Dem ved Trusler skræmme til at udøve Censur over Deres Pensionærer. Den prøjsiske Frue og den gamle Fyrstinde kan vel erstattes.

— Hm! De er daarlige Betalere. Hm! Hm! Jeg maa tale med min Mand. Den polske Dame har betalt forud, og til Tjenestefolkene stikker hun rigeligt med Drikkepenge, og de lystrer hende brillant. Man mærker straks, at hun er opvokset under store Forhold. Derfor har hun et mærkeligt Tag til at være nedladende mod simple Folk uden at fornedre sig selv. Men sværme for hende, det gør jeg just ikke. Ukvindelig er hun.

Ligesom hun havde sagt disse Ord, fortrød hun det. Sæt, at Grevinden fik det at vide.

Som Dagene gik, blev hun imidlertid mere og mere led ved denne Grevinde af lutter Jalousi over hendes ubestridelige Dygtighed. Naar f. Eks. Slagteren bragte Kød, og Kokkepigen stod og handlede med ham i Køkkenet, viste Grevinden sig pludselig, vragede Varerne og kasserede Regn-

skabsaflæggelsen. Det blev Fru Altmann klart, at et Snyderi længst var sat i System mellem Kokkepigen og Leverandørerne, men skønt hun af Naturen var paaholdende, havde hun næsten hellere vilde bløde end lade sig kontrollere af den fremmede, og paa den anden Side turde hun ikke træde op mod den myndige og høflige Venlighed, hvormed Grevinden behandlede hende.

Værre blev det, da hun opdagede, at Francesca ikke var til at faa et Ord ud af angaaende sin Patronesse. Hun gjorde endog Skridt hos Schafferens Kone for at faa hende til at tage Cecca fra Grevinden, der jo helt optog hende, men Schafferens Kone vendte det døve Øre til, hun fik dog en Del Tjenesteydelser gratis af den vælske Pige, og af og til en lille Present til sine Børn fra Polakinden gennem Francesca.

Men Fruen fik mere og mere Stof til Ærgrelse og Mistanke.

Hvad skulde det dog betyde, at Polakinden i Jokeydragt kørte med Altmann ned til Tømmerpladserne ved Etsch, selv forsynet med Tommestok og Metermaal, eller gik med ham Arm i Arm gennem Kastanjeskoven til den lille Flod og gennemrodede Savmøllen og maalte de opstablede Træblokke med Metermaalet og afsatte Rødkridtstreger paa dem?

Hernede ud for de graa Klippeblokke ved Tømmeroplaget stod en Gruppe Mænd med Økser og Hager i Hænderne. De fleste bar de forskellig

farvede Filt- og Straahatte skudte langt tilbage og Haaret hængende ned over Panden i sorte Kruser, som om det var krøllet med Kunst. Fruen kendte deres Formand, den gamle undersætsige Italiener med den store Kretinerknude paa Halsen, Callisto, der tidligere havde været Entreprenør for et Stykke Arbejde ved Slottets Hovedbygning.

Slotsfruen var gaaet efter Parret i lang og forsigtig Afstand, som en, der ikke hørte til. Hun stod med Heimdal, der i gamle Dage saa gerne fulgte hende, men nu havde fundet paa altid at ligge inde paa Grevindens Værelse, bag et mægtigt Kastanjetræ tæt ved Flodskrænten. Med et faar Heimdal Øje paa den jokeyklædte Person og sætter i et Spring ud paa Vejen, kløver Gruppen foran Klippestykket, anbringer Forpoterne om Halsen paa Helga og stikker Snuden ind i hendes Ansigt. Store Mærker af dens Poter afsatte sig paa Jakettens Fløjl. En Hulken rystede Fru Flora. I en Fart fik hun vendt sig og listede bort. Hun havde faaet Heimdal til Foræring paa sin første Fødselsdag efter sit Bryllup, saa det var jo i Grunden hendes Hund, og den havde saa ofte været hende til Selskab paa Slottet under Mandens Fraværelser. Nu havde den sluttet sig til denne paatrængende fremmede. Hun følte sig saa inderlig forladt, grim, fed og uduelig til Arbejde, ingen i hele Verdensrummet tænkte paa hende.

Halvkvalt af Hulken naaede hun Slottet. Schaf-

ferens Kone mødte hende i Gaarden. Hun sagde uden at lægge Mærke til hendes Udseende:

— Naa, hvor der arbejdes med Mælkeriet. Grevinden har faaet en ny Maskine og en ny Slags Bøtter fra de fremmede Lande. Hun er forskrækkelig klog. Fruen maa rigtignok love for hende. Det er sandt, Franze siger, at der er 5 Damer i Kanzleiet, som vil melde sig ind i Pensionatet. Kanske det er af samme Slags som Grevinden, nogle, der forstaar Tingene og kan arbejde. Grevinden er rigtignok mageløs. At hun saadan hænger i. Franze siger endda, at hun tager store Slatter Guld op af sin Taske og ikke estimerer dem mere end en Dynge Kokasser. Den store hvide Ko giver 28 Litre om Dagen. Bare det gaar naturligt til. Saadan som Grevinden kan give Ordrer, blot med Øjnene. Man er nødt til at lystre det spinkle Kvindemenneske, som var det en Ærkebisp.

Det var Gift, der hver Dag listedes ind i Fru Floras Sind. Overalt fandt hun sin Rivalindes Spor. Ganske vist, hun havde bidraget til at bringe Pensionatet i Renommé. Der var kommet fire solide Damer til, men Grevinden havde ogsaa taget Pensionatet under sig som sin Ejendom. Hun tog mod Pensionærernes Anker over Værelsernes Renholdelse og gav Pigerne Ordre til at sætte friske Blomsterbuketter i dem hveranden Dag og paatalte, naar de snøvlede med Opvartning og Service. Tilsidst skrev hun endogsaa Regninger

og kvitterede, hver Ugedag og hver Aften sad hun i Kanzelliet, holdt Regnskabskonferencer med Husets Herre over en Masse Ting. Da der gennem Vaabenhallen var Forbindelse mellem Hr. Altmanns Værelse og Helgas, stod Dørene tidt aabne, de spiste sammen ved Bordet i Vaabenhallen, drak Øl og Kognak sammen.

En Aften var Fruen saa heldig at opdage, at hendes Mand sad med Armen om den fremmede Kvindes Liv, mens de sad bøjede over et Regnskab. Nu var hun vis paa, at Grevinden nød alle hendes Rettigheder. Hvor strænge end Fru Altmanns Moralprinciper var, fløj dog den Tanke gennem hendes Hoved, at hun vilde tage Revanche, men dels kendte hun ikke en eneste i fjerneste Maade præsentabel Mandsperson i Egnen, dels fik hun ved at stille sig foran Psykespejlet i sit Sovekammer, som af Mangel paa Brug var saa støvet, at hun maatte tørre det af med en vaad Klud, en saadan Mistillid til sine Ynders Magt, at hun halv beroliget sank tilbage i Moralens Arme. Hun takkede Gud, gik hen til de sovende Børn, kyssede dem og hviskede:

— Eders stakkels Moder har besejret Fristelsen til en stor Synd.

Hun sov ind med den Beslutning nu selv at træde op i sit Hus og hævde sin Myndighed, feje den fremmede først ud af Køkkenet tidlig den næste Morgen, dernæst af Mælkestuen. Men uheldigvis var Søvntrangen saa stærk den næste Mor-

gen, at det ikke var hende muligt at komme op før Kl. 9. Da hun langsomt stak Benene ud af Sengen, opdagede hun, hvor hun havde forsømt sit Legeme. Hendes Fødder var grumsede og uplejede. Tilmed var Værelset snusket efter Børnenes Huseren. Fru Flora faldt paa Knæ og bad hulkende en gammel plattysk Morgenbøn hjemme fra Slesvig og kom endelig langt om længe i Klæderne.

Med bankende Hjerte og dirrende Knæ gik hun ned ad Trappen. Da hun i Korridoren kom forbi „die Kanzlei“, hørte hun sin Medbejlerindes høje og tydelige Røst i Samtale med en dyb, fremmed Mandsrøst. Hun lagde Øret til Nøglehullet og hørte følgende Repliker:

— Mandsstemmen: Vi har jo Hr. Altmanns udtrykkelige Tilladelse. Men maa jeg faa Nøglen til Kapellet?

— Grevindens Stemme: Her er den.

Derefter afvekslende:

— Saa vil der altsaa af de to Lægbrødre, der venter udenfor, straks kunne pyntes i Kapellet?

— Tillader De, at jeg gaar med, Hr. Pater?

— En Ære.

— Ja, for jeg har ogsaa Nøglerne til Skabene i Væggen. Der har man i gamle Dage gemt Ciborium, Monstrans og andre hellige Kar.

— Er min naadige af vor Kirkes Tro?

— Ja, ærværdige!

— Skønt, herligt. Men Hr. Altmann?

— Er Katolik af Hjærtet. Men Familiehensyn forhindrer ham fra offenlig at bekende Troen. Saa kan de gejstlige Herrer altsaa være i Stand til at celebrere deres hellige Messe Kl. 12, saa holder Arbejderne op Kl. 11½ og faar Tid til at pudse sig lidt.

Fruen maatte skynde sig bort fra sit Lurerstade og lade, som om hun kom fra sit Værelse. I lidt Frastand saa' hun den gejstlige.

Det var en høj Mand, glat raget, tæt klippet, med Sølvbriller paa Næsen, i lang sort Talar og Fløjels Kalot, en raslende Rosenkrans hang ned fra Livbæltet. Grevinden fulgte i Morgendragt med et stort Nøgleknippe i Haanden. Fruen vilde ikke hilse paa Parret, vendte pludselig om og gik ind til sig selv. Hun havde genkendt en af de gejstlige Herrer nede fra Stiftet ved Lana.

Men hun havde glemt alle sine Planer om at stoppe Grevinden ved Inspektionsrunden i Huset, saa betaget var hun over, hvad hun havde hørt.

Ikke at hun egentlig var anfægtet paa sin protestantiske Ortodoksis Vegne, men det var dog en blodig Fornærmelse ikke at give hende Underretning om, at der skulde holdes katolsk Gudstjeneste i det gamle Kapel. Saa blev Folkene vist rent tossede og vilde have fri paa enhver Helgens Festdag og paaberaabe sig Ret til særegen Mad i Fasten osv.

Tilmed havde hun fra sin første Ungdoms

Romanlæsning indsuget Troen paa, at Munke var de listigste, ondskabsfuldeste og mest djævelske Intriganter, der var til. Uvilkaarligt holdt hun fast i sine to Børn, som laa og rodede halvt paaklædte paa Gulvet i hendes Stue, for at Munken ikke skulde stjæle dem og omdøbe Pigen eller omskære Drengen. Hun var lige ved at prise Gud, fordi han allerede i Danmark havde taget den ene af Tvillingedrengene til sig, saa hvilede han dog i kristen Jord, fjernt fra Katoliker og Tyrker.

Og saa den Skam, der vilde overgaa hende fra Slægts og Venners Side i Slesvig og i Kongeriget, naar de hørte, at hendes Mand var bleven Katolik og holdt til med Jesuiter og andre Munke.

Hun slap Børnene, lagde sig raadvild paa Sengen og skjulte sit Ansigt i Hovedpuden, hendes sædvanlige Metode, naar hun havde mødt noget bedrøveligt eller ubehageligt, der var stærkere end hun selv. Saa lykkedes det hende gerne at falde i Søvn. Saa var den Tid gaaet.

Langt om længe vaagnede hun ved en skarp, spinkel Klokkeklang, fór op og raabte:

— Gud i Himlen! har de lumske Munke stjaalet mine Børn.

I en usædvanlig Fart løb hun ned i Vaabenhallen, saa' en Hob pyntede Folk i Haven, hvoriblandt en Del af Husets egne, strømme mod den lille Kapelbygning til højre, i hvis Klokkestol Klokken var i stærke Svingninger, og ja, der saa' hun

Børnene. „Die Fuchsin", som hun havde døbt sin Rivalinde, stod ved Siden af hendes Mand med et Barn i hver Haand. Et nyt Smertenssting skar igennem hende, saa hun næsten skreg.

Nu begyndte Musik fra et Stueorgel at tone ud fra Kapellet, hvor Folk begyndte at gaa ind. Det var en ny Fornærmelse. Det Orgel var taget fra den Sal, der af Pensionærerne brugtes til Konversationslokale. Det brugtes rigtignok aldrig, der var Flygel — men alligevel.

Nu saa' hun sin Rivalinde beskæftiget med at lede Børnene ind i Kapellet. Fru Altmann samlede alt sit Mod og al sin Kraft til en fortvivlet Anstrængelse, idet hun forcerede sin tynde klangløse Stemme op til et Slags Hvin.

— Ludolf og Fernanda, kom hid til Eders Moder. I det katolske Kapel har I ikke noget at skaffe.

Men Børnene var ikke vant til at lystre, Orgelets Toner og det ny lokkede dem, og Drengen sagde:

— Nej, vi vil ind med Tante Sofie og høre Musik.

Saa ilede Fru Flora hen til sin Mand og sagde paa Dansk:

— Wolfgang, skal dine Børn ikke lyde deres Moder?

— Naturligvis, mit Barn, sagde Altmann tyssende, men lad dem kun gaa med ind. De forstaar jo dog ikke et Muk af det hele.

— Ja, men, jeg vil have, at de ikke skal blive ulydige mod den Tro, hvori de er opdragne.

Wolfgang lo og sagde:

— Gud véd, hvad det er for en?

Fruen blev saa vred, at hun ikke kunde svare, thi hun maatte indrømme, at hun ikke havde oplært dem i nogen Tro, og den preussiske Frues Huslærer, den madkære Kandidat, havde kun — og det paa Helgas Opfordring — læst med dem to Timer hver Dag i den sidste Tid mod at faa en halv Liter „Hauswein" til sin Middagsmad. Han havde næppe bragt dem videre end til lidt Læsning, Skrivning og Regning. Wolfgang sagde:

— Kom med ind selv, saa skal Du se, at Du der ikke har noget at være bange for.

Ja, saa gjorde hun det. Hun saa' alt, at den sorte og hvide Pater med rød Messekappe over sin Kutte havde begyndt Tjenesten med dens mange Variationer i Gestus og Knæbøjninger. Kordrengene i de hvide Skjorter og røde Skulderslag var i evig Beskæftigelse med at svinge Røgelsekarrene. Den af omtrent halvhundrede Personer bestaaende Menighed, hvoraf kun enkelte Honoratiores kunde sidde, havde adskillige Gange knælet og rejst sig, havde faldet ind med *Ora pro nobis* paa de rituelle Steder, hvor det fordredes, da Fru Altmann havde stillet sig hen bag sine Børn og listet deres Hænder ud af Grevindens. Denne

havde selv tysset paa dem, da de syntes hellere at ville lade deres Hænder blive, hvor de var, og selv hjulpet dem over i Moderens. Fru Altmann, der i Dag var oplagt paa at suge Gift ud af alt, græmmede sig over, hvad hun udtolkede som Hykleri og fornem Nedladenhed hos Grevinden. Børnene var hendes. Nu vilde nok den fremmede lokke dem bort fra hendes Kærlighed og tage dem fra hende.

Pludselig hørte hun Fernanda fnise. Hun pegede op paa Præsten. Det var i det Øjeblik, da en Kordreng løftede Præstens Skrud for at ryge med Røgelse op under Gevandtet.

— Sieh mal, Ludolf. Der Priester macht sich unrein, er riecht gewiss ekelhaft.

Moderen blev vred og rykkede Tøsen i en Haarlok. Hun skreg som en lille Gris, og i et Øjeblik var den lille Gruppe til Moderens Rædsel Genstand for manges Blikke. Helga maatte stoppe sit Lommetørklæde i Munden til Værn mod sin Latter.

Imidlertid gik Messen sin Gang under almindelig Andagt baade fra Tyskes og Vælskes Side, gennemgaaende dog mindst fra de sidste. De indfødte tirolske Kvinder græd over Latinen, som de ikke forstod. De Vælskes Nestor, Arbejdsformanden Callisto var falden i Søvn, siddende paa en Stenblok tæt op mod Væggen. Hovedet var faldet tilbage, hans store Knude paa Halsen stod ubarmhjertig blottet ud i det fulde Dagslys.

En Landsmand traadte ham paa Foden, da Præsten under Orgelets stærke Akkompagnement til Sangen løftede Monstransen med *Corpus domini* op til Menighedens Tilbedelse. Saa faldt Callisto forover paa Knæ og grinede med sine svage Øjne mod Solen, der funklede paa det forgyldte hellige Kar og kastede stærk Glans paa de mørkebrune Haar hos de Vælske og paa de Tyskes brede Træk og skaldede Isser samt paa deres Sølvsmykker og Spænder.

Baade Altmann og Helga lagde sig paa Knæ ligesom de troende, og da Fru Flora lod til at ville hævde sin Protestantisme ved at blive staaende oprejst, bibragte hendes Mand hende hemmeligt et lille Stød i Knæhassen, saa hun faldt ned paa Knæ mod sin Vilje. Hun havde Lyst til at sparke, saa arrig blev hun, især da hun tog Børnene med i Farten. Sagte skældende paa sit Plattysk, som hun nu hyppigere og hyppigere anvendte i sine Skændemonologer, forlod hun Kapellet, da Messen var endt, og ilede ind i Vaabenhallen og ud til den anden Side, hvor hun saa' Børnene, nu med Faderen i Haanden. Ved Siden af dem gik den evige Grevinde. De gik ud ad Gaardporten, omringede af de vælske Arbejdsfolk med Callisto i Spidsen.

De styrede op i Kastanjeskoven og gik to og to langs Kanten paa Flodbrinken, steg saa ned ad Skraaningen og forsvandt bag et stort Brændeskur, af hvis tynde Jernskorstene der steg Røg op.

Det var de Vælskes Spiserum, og man lugtede Polentaen. Altmann, Helga og Børnene gik videre. Fruen lige efter dem, pustende og stønnende, kaldende paa sine Børn.

— Hvad vil Du her, lille Ven, sagde Altmann til hende, Du vil ikke kunde taale Knaldet, som om lidt vil komme fra Dynamitsprængningen paa Klippen der. De Vælske vilde høre Messen forinden for Sikkerheds Skyld, nu tager de i en Fart en Skefuld af deres Majsgrød, og saa gaar det løs.

— Ja, men jeg vil have mine Børn med, de skal ikke udsættes for at blive sønderrevne.

— Tror Du, at Grevinde Potocky og jeg vil lade os rive itu, kære?

— Gør I, hvad I vil, men jeg vil have mine Børn hos mig. Jeg er deres Moder.

— Ja, det har Fruen da Ret i, Hr. Altmann, sagde Helga og lagde Børnenes Hænder fra Faderens over i Moderens.

— Tak, fordi De er saa ædelmodig, min naadige, sagde Fru Altmann med det mest sødbedske Smil, hun kunde opdrive.

Børnene gik surmulende afsted, Fernanda endog lidt smaagrædende. Moderen gav hende en Ørefigen og trak hende ad Vejen hjemad til Slottet.

Nu kom Callisto i Spidsen for sine Folk. Den gamle, tykke Fyr kravlede som et Egern op ad Klippen og satte sig paa den flade Top. To Ar-

bejdere fulgte, værnende om et Bundt Patroner med Knaldkviksølvs Fænghætter. Derefter kom en med et Induktionsbatteri. Efterhaanden samledes saa mange, som den temmelig store Topflade kunde rumme. De havde Metermaal med, og en maalte Afstanden mellem Hullerne. Den gamle Callisto satte sig ned og styrede Boret med begge Hænder, mens tre andre hamrede efter Tur paa det med tunge Hamre. Ved hvert Slag løftede og drejede Callisto lidt paa Boret, fyldte med længere Mellemrum Vand i Hullet, og Boremelet pumpedes op med et Rør med Bundklap. Paa den anden Side af Kløften, mellem Klippens Hovedmur og den fremspringende gennemborede Blok, stod to Mænd og røgtede Induktionsbatteriet. Paa en tredje lille Afsats til Siden, dækkede af et Staaltraadsnet, stod Altmann og Helga. Den sidste havde kastet Kjole og Skørt fra sig nede ved Foden af Klippen og stod i sin Fløjels Jakke og Mandsbenklæder, og var saaledes klavret til Vejrs saa let som en Kat.

Paa et Tegn fra Callisto blev Strømmen fra Batteriet sat i Gang, efter at der i en Fart var pillet ved Fænghætten.

Paa Raabet: „addietro“ løb alle de paa Forklippen arbejdende over den lille Bræddebro, der var lagt over til Hovedklippen.

Nu fulgte et Knald, som om Jorden skulde revne. Alt skælvede og bævede. Stensplinter og store Klippestykker røg gennem Luften og faldt

ned helt ovre i Flodsengen. Store uformelige Stykker kløvedes ud af Massen og laa i Blokke ud over Vejen.

Helga havde henne under Staaltraadsskærmen grebet Altmann om Haandledet. Hun var ellers falden, hvad hun ikke for mange Penge vilde have gjort. Hun strammede sig op til en stejl og stiv Holdning. Callisto raabte:

— *Bravissima, Signora! Ben fatto.*

— *Che Diavolo di donna*, raabte den unge og smukke Arbejder, der havde betjent Ledningen.

— *Non c'è niente*, raabte Helga til ham. Hun var fra ligbleg bleven blussende rød. Alt var gaaet vel. Ingen var kommen til Skade.

Helga glemte at klæde sig om og kom hjem til Slottet i Jokeydragten.

Pensionærerne, som, opskræmmede ved det øredøvende Brag, var ilede ud paa Balkonen og saa' hende svinge sin lette Fjerbaret og hørte hende raabe Hurra, forargedes. Og at hun mødte ved en saadan Lejlighed med korte Benklæder, saa hun ugenert aabenbarede sine Ben, var dog for galt. Værre blev det, da Italienerne med Callisto i Spidsen hurraraabende kom ind i Gaarden kort efter.

Callisto nærmede sig og kommanderede, idet han svang sin olieplettede Bulehat:

— *Evviva la Signorina! Lei può sparara un cannone.* Leve Frøkenen. Hun kan fyre en Kanon af.

Fru Altmann bed sig i Læberne, hendes Vrede gjorde hende stum, da hun hørte Helga byde de Vælske ud i Haven paa et Glas Vin.

Ny Krænkelse af Ejendomsretten.

XVIII.

Dynamitbraget indskød Wolfgang Altmanns Karrière som stor Forretningsmand. Den sprængte Klippes store Stenblokke solgtes til det omtalte ny Vejanlæg fra Schloss Breitenstein til Bozener Landevejen, som Callisto fik i Entreprise.

Schloss Katzenstein blev nu Centrum for en udstrakt Bedrift. Stene, Tømmer, Mejeridrift efter de nyeste Metoder, Vinhandel, efterat de gejstlige Herrer havde givet Arbejderne Lov til at indføre det franske og tyske System, gjorde i faa Aar Wolfgang Altmann til en rig Mand. Pensionatet voksede, og overalt var Helgas rastløse Driftighed paa Spil. Pensionærerne fandt nu hendes Dragt og Færd elskværdig original. Ene eller sammen med Altmann saa' man hende færdes til Vogns, til Hest, til Fods, mands- eller kvindeklædt, hendes Haand sporedes i Pensionatets Køkken, i Værelsernes Udstyr, selv Fru Altmann resignerede og lod hende modtage Tak fra alle Sider, hendes Ærgrelser og Jalousi blev til en stille kronisk

Lidelse, som hun gennemgik i sit Værelse. Den var værst om Aftenen, naar hun hørte Manden komme hjem sent og Helga modtage ham i Vaabenhallen. Fruen havde mere end en Anelse om, hvor og hvorledes det hele endte.

Ellers var Manden mere udvortes høflig mod hende end tidligere, han gav hende alle de Penge, hun forlangte, bragte hende endog fine Kjolestoffer, Overstykker, selv kostbare Smykker til Foræring. Han var kun grov, og det til Gavns, naar han havde fugtet en Handelsforretning vel meget med ung Tirolervin og Pilsener Øl. Thi naar Fruen da kom paa tværs og vovede at sige, at han havde taget vel meget inden for Vesten, erklærede han, at han ikke vilde være under Kontrol, han førte hende ved Armen ud af Vaabenhallen, die Kanzelei eller sit private Værelse, og da hun en Gang blev hidsig og sagde, at hun var i sit eget Hus, svarede han meget brutalt, at hun kunde pakke sig hjem og gaa paa Græs sammen med de andre Marskkøer. Men da traadte Helga ud af sin Dør, skammede ham ud og hviskede venligt til Fru Altmann:

— Kære, lille Frue, naar De mistænker Deres Mand for at være lidt fugtig, saa snak ham bare efter Munden. Det gør jeg altid.

Fruen tav og ærgrede sig, især da Heimdal, der uden at ændse hende, evig kærtegnende sneg sig op vekselvis af Helga og Altmann.

Men som sagt: Slige Scener gik sjældent paa. Et Bevis paa, hvorledes Fru Altmann havde strøget Flaget lige over for Helga, var, at hun havde ladet hende vælge Lærer til sine Børn, og at hun selv klagede til hende over Tjenestepigerne, naar de havde vist sig uhøflige mod hende, og at hun endda takkede hende, fordi hun paa eget Ansvar havde jaget en Stuepige bort med en Ørefigen.

Men i den sidste Tid faldt det hende ind, at Grevinde Potocky var hende bekendt andetsteds fra. Hun søgte og søgte i sin Erindring, men forgæves.

Da traf det sig, at den bortjagede Pige blev erstattet med en stor svensk en, der som Amme var fulgt med et Herskab til Gossensatz. Da hendes Funktion udløb der, fandt hun Behag i en Tiroler, der var saa heldig at blive Hausknecht paa et Hotel i Bozen. Men Karlen var af Tirolernes forsigtige Race og vilde ikke indlade sig paa Giftermaal, før han havde samlet et Beløb til at sætte Bo for, og Pigen var, belært af sørgelige Erfaringer, ogsaa bleven klog og besluttede at afvente Tiden, til hendes Johann kunde præsentere hende oplagte Skillinger i et Antal af 300 Gulden. Hun erfarede, at der var en Plads ledig paa Schloss Katzenstein i Sydtirol, og da hun var stor og stærk, antog Helga hende som Pige hos nogle af Pensionærerne, trods hendes pudserlige Blandingssprog af Svensk og Tysk. Kajsa, som hun hed, kom til at opvarte Fyrstinde Narischkin og

Hollænderinden Frøken van Gelders, der nu begge befandt sig saa vel paa Stedet, at de boede der paa tredje Aar, Fyrstinden navnlig paa Grund af den lange Kredit, Helga indrømmede hende. Snart opdagede Helga, at Kajsa var et meget sladrevorent Fruentimmer og derfor vandt den hollandske Frøkens Fortrolighed. Helga selv paadrog sig imidlertid Kajsas højeste Unaade, fordi hun forhindrede hende fra at tolde af de Drikkevarer, der kom indenfor hendes Rækkevidde, blandt andet af den Kognakskaraffel, der altid stod paa Hr. Altmanns Bord i hans Værelse.

Fra det Øjeblik, Kajsa var bleven vred paa „Polsken“, mærkede hun snart, hvor hun maatte finde Forbundsfæller, og med Frøken van Gelders og Husets Frue etablerede hun et Sladre- og Lurerkompagni. Snart vidste Svensken at fortælle, at paa det og det Værelse i Pensionatet havde man udtalt sig fornærmeligt om Grevinde Potockys og Altmanns Forhold, snart at Fyrstinde Narischkin gik med lappede Skørter og Stortaaen stikkende ud af de falmede Silkestrømper, snart at Kandidaten havde omfavnet Franze paa en halvmørk Trappeafsats, men havde faaet et Stød i Maven til Svar. Disse Begivenheder drøftedes med behørig Indignation af de tre Interesserede. Gjort dristigere og dristigere ved den Lykke, hun havde med sin Sladder og animeret af tillistede Drag fra Kognaksflasken, sagde hun en Gang:

— Frue, véd Fruen, hvad jeg hørte i Gaar.

Da Grefvinnen og Patronen sad og åt Smörgås i Hallen om Kvælden, saa pråtede de Dansk. Grefvinnen er säkert fra Köpenhamn. Patronen kaldte hende Helga, ligesom han kyssede hende.

— Hvad saa mere? spurgte Hollænderinden ivrig.

Svensken fnisede og sagde:

— Det tør jeg ikke sige, for Frøkenen har vel ingen Barn, jeg mener Kinder, som en anden Stakkar og véd vel slet ikke Besked paa den Slags Affærer. De gik ind i Grefvinnens Rum, og et Fruentimmer, der har været saa ulykkelig og har været Amme for en Ungdomsforseelses Skyld, véd jo, hvad hun skal tænke, især da de begge havde drukket.

Hollænderindens blussende Rødme havde lige faaet Tid til at sætte sig, da Pigen henvendte sig til Fru Altmann paa Svensk-Dansk.

— Olyckliga fru, jag kan sköna, at fruen är säker på, hvad är passerat. Stackars små två barn. Ja de karlar, det er skurker ihop.

Fruen holdt sig ved Bordet i Anretterværelset foran Spisesalen, hvor denne Konference gik for sig. Hun faldt ned paa en Rørstol, samlede sig sammen med en stor Viljeanstrængelse og sagde:

— Talte de Dansk?

— Ja, hele Tiden, og han kaldte hende Helga.

Ved et Lynglimt saa' Fru Flora, at den saakaldte Grevinde Potocky var den samme som den Frøken Petersen, hun havde jaget bort som sin

Mands Sygeplejerske for en Del Aar siden i København. Hun slog Hænderne sammen om Hovedet og sad tavs.

Kajsa sagde:

— Jag förstår vel, at fruen har fåt nånting at fundera på. Ja vi fruentimmer är skapta til plåga och olycka. Måsta jag omjukast be om jag må följa fruen in i hennes rum. Fruen är ved at dåna.

— Tak ja.

Kajsa løste op for Fruens Klæder og lagde hende paa Sengen, hvor hun fik Krampegraad. Hun raabte afbrudt:

— Nu véd Tjenerne og Pensionærerne min Skænsel. Den Tøjte. Ja, der er Hekseri med i det hele.

— Ja, ta' mig tusan. Jag tänker också, at den djefvul förstår trollskap.

— Hun har forhekset min Mand, nu véd jeg, hvem hun er. Hun har været efter min Mand, før end jeg blev gift. Jeg hørte, at hun var rejst udenlands for at pleje en syg, rig Herre. Nu véd jeg, hvordan de mange Penge er komne til Huse. Tænk, jeg har været med til at leve af den Skøges Penge. Jeg maa aabenbare hendes Nedrighed for Alverden. Hjælp mig op.

— Gerna, nådiga fru.

Men Fru Altmann faldt tilbage og hulkede. Hun havde ikke Kræfter til at støtte paa Benene.

Fra sit Sæde kunde hun se ned i Slottets

Gaard. Der saa' hun Helga i Jakke og Baret lege med begge Børnene. Den nedslaaede Landauer med de to smaa Brune stod forspændt. Aloys sad paa Bukken med sit karmoasinrøde Ansigt grinende mod Solen. Nu kom hendes Mand ud. Helga kyssede Børnene til Afsked og svang sig op ved Siden af Altmann. Heimdal gjorde nogle vældige Spring, mens Helga frækt kyssede paa Fingeren ad hendes Børn.

— Luk Vinduet op, at jeg kan kalde det nedrige Par tilbage, samle Pensionærerne og fortælle dem, hvad her foregaar.

— För sent, nådiga fru, de äro allt ute af porten og på vägen til et utvärdshus.

— Hvad vil de der?

— Göre det fule, til ära för ham uti helvita, sagde Ammen med andægtig Mine, men indvendig lo hun. Hun var saa snild, at hun udadtil omsatte Latteren i en hikkende Hulken, som hun gik ud af Døren med. Men inden der kom Liv paa første Sal, vilde hun tage sin Tribut af Pensionærernes halvfulde Vinflasker, der med Sedler paa stod i Spisestuens aabne Buffet.

Hun listede sig derind, men hvilken Overraskelse. Hun saa' Kandidaten i Færd med den samme Gerning, hun havde i Sinde at udøve. I sin Forfjamskelse over at være greben, spyede han en stor Mundfuld Rødvin ud. Den ødelagde det gejstlig-hvide Halstørklæde, hvormed han altid til-

kendegav sig som Teolog. Svensken vidste ikke ret, hvorledes hun skulde gribe Sagen an.

Teologen kom til Hægterne før hun. Som hun stod der „fet och rødblomig“, en udsprungen Bonderose, betog Staldmodet den længe indespærrede Kandidat.

Han tog resolut det store Kvindemenneske i sin Favn og trykkede et Kys paa de kraftige hindbærrøde Læber, og Kajsa, som havde tænkt og talt sig i Stemning, var bleven „kär“ og gengældte Kandidatens Kærtegn. Nu tog hun sig frejdig en Slurk af en anden Vinflaske og lod sig villig af Kandidaten føre ind i et ubeboet Værelse, men mumlede dog stadig for Skams Skyld i sit Modersmaal:

— Nej, hr. kandidat. Jeg törs alls inte.

Hun turde alligevel.

XIX.

Turen gik til Bozen ad den prægtige Landevej, haard og jævn som et Betongulv med de stejle, skovbevoksede Bjærge til venstre, paa hvis fremspringende Højder de gamle hvide Tirolerslotte med det brede teglhængte Taarn ved den ene Side ragede op, ligesaa karakteristiske for Landet som Trappegavlskirkerne for et sjællandsk Landskab. Til højre laa Etschdalen svulmende af Vinmarker paa Skraaningerne ned mod Floden. Ved Vejkanten strakte i næsten uafbrudt Række Haver sig med Blomsterbuske og blomstrende Frugttræer i et farverigt og stærkt duftende Kaos, der af og til dækkede Synet af den grønne Floddal, hvor Etsch kogte og skummede.

Helga blussede i glad Styrke. Hun var i Aarenes Løb bleven fyldigere Rejsens Maal var den driftige Vinby Bozen, hvor en dristig Spekulant i den nu mere og mere udbredte Tro, at alt, hvad der kom fra Schloss Katzenstein, var af første Sort, forud havde købt et Parti Forster

Risling, som efter fransk-tysk Metode var under Dyrkning paa et af Altmann inddraget stort nyt Terræn. Spekulanten havde selv set Anlæget, og naar Tiden kom, vilde han her lægge Produktet og i aflagret Tilstand sælge det til en Køber i Würtzburg, der saa vilde omsætte det til Norden under Navn af Steinwein, original Aftapning.

Helga havde arvet Faderen Peter I. S. Petersens driftige Handelsnatur. Wolfgang Altmanns Flid var mere jævn. I den sidste Tid havde Helga bemærket en Slags Mathed hos ham, mens hun stadig drev paa og fandt paa ny Forretningsplaner. Han kunde endog blive gnaven og udtale, at nu havde han snart tjent saa meget, at han ikke behøvede at overanstrænge sig, men kunde hvile, nyde Livet og drikke af Dunken. For denne sidste Livsnydelse fik han mere og mere Smag. Helga søgte at holde ham til Ilden ved Spot og ironiske Forslag om, at han burde gøre en radikal Forandring i sin Levevis, lade hende tage bort og atter leve med sin fromme Hustru og klippe Coupons.

Saa kunde han samle sig, og hans gamle Elskov gennemstrømmede ham. Han kærtegnede da hendes slanke Legeme, og hun kælede som i gamle Dage med Varme for ham, til han blev næsten benovet og vovede at tænke: Man skulde tro, at hun var en Mand, og at hun i mig saa' en Kvinde.

Altmann havde efterhaanden udviklet sig til

lidt af en Æstetiker med Sans for Naturen, for Arkitektur og Møbler. Helga udtalte vel sin Anerkendelse derover, men formaaede ikke at dvæle synderlig ved sligt. Gjorde hun det, var det nærmest for at drille Fru Altmann, der ikke havde Begreb om arkitektoniske Stilarter.

Foruden den store Hovedforretning i Bozen var der Masser af mindre at afslutte i Dag med Gæstgivere og Bønder. Altmann havde ogsaa paa Helgas Raad erhværvet Bevilling til at brænde Kognak og den lokale Yndlingssnaps, en Slags Enebærbrændevin, kaldet Kranewitter. Trods den høje Afgift var der en stor Fortjeneste herved. De gejstlige Herrer i Lana fik til Foræring adskillige Litrer af den bedste Kognak. Selv den gamle Prior fandt, at han var modtageligere for Naadens Virkning efter Nydelsen, og hans Munke var enige med deres Foresatte. Derfor lod de Bønderne i Fred for Advarsler mod de destillerede Sager fra Schloss Katzenstein, især da Altmann til Gengæld købte en Del sød Likør og Orangesyltetøj af Klosterets Fabrikat.

Landaueren holdt hvert Øjeblik, og ude under de skyggende Træer foran Kroernes Døre, solgtes og købtes Kalve og Køer, Vin og Brændevin under vidtløftig Forhandling og Disput, samtidig med at Helga var elskværdig mod Krofædrene og tog Del i et Slag Perlakker, som hun sædvanlig vandt, fordi hun var dristigere og mere beslutsom end sine Medspillere. Paa den Maade varede den fire

Mils Kørsel omtrent 6 Timer. Kromændene anede ikke Helgas Køn. Der var vel allehaande Rygter i Gang ogsaa paa den Kant, men da de værdige Snapsekræmmere saa', at hun drak Kranewitter og spiste Knødel — den sidste var hendes Spillegevinst —, var de sikre paa, at hun var deres Kønsfælle. Thi endnu havde ingen i Landet set et Kvindemenneske spille Perlakker.

Endelig saa' de Bozen i den henrivende grønne Dal i al Majsolens Glans, og kørte ind i den gamle af Bærme og alskens Vin duftende By med de hvælvede Buegange langs Fortovene ud for Stueetagen — die Lauben —, de fremspringende Taarne og Karnapper. Store moderne Hotelfaçader blandede sig i Billedet. De holdt uden for et gammelt Hus med mange Smaaspir paa Mansardtaget, der mindede om et strittende Pindsvin.

Forhandlingerne var lange og vidtløftige. Vinhandleren holdt paa, at han vilde have Fadene med i Købet, mens Altmann paastod, at det havde der aldrig været Tale om. Vinhandleren beraabte sig paa den store Risiko, han løb. Egenlig havde han, sagde han, jo indladt sig paa et Hazardspil, sæt Vinen mislykkedes, saa var han en halvt ruineret Mand. I hvert Fald maatte den aflagres længe, før Würtzburgeren kunde modtage den. Saa kunde han ganske vist have en 300 Procent, men ellers sad han der — —.

Altmann tilbød for billig Pris og med lang Kredit et Parti Druesprit til „Mischung". Til Gen-

gæld kom den tykke Italiener med et Forslag til Altmann om at likvidere Druespritten ved et Par Fade Dalmatinervin, sort, fed og stærk, der ved Manupulation kunde styrke den Tirolervin, der serveredes ved Pensionatets Maaltider, men som Gæsterne fandt for tynd og syrlig.

Da Manden var Katolik og Bergamasker broderede han sit Foredrag med en Masse Eder, hvor Vorherre, Madonna og hellige Ting broderlig samledes med Djævlen og hans Apparat, forsikrede, at naar Hr. Altmann og den unge „Damigello“ havde smagt hans dalmatinske Nektar, vilde de ved Pavens Tarme og Madonnas Indvolde finde den paradisisk, ja saa sund og robust som Madonnas hellige Blod. Han lo uden al Forargelse, da Helga bemærkede, at da Madonna jo var Moder til Kristus, maatte hendes Blod være gaaet over i hans, og de gejstlige Herrer i Lana kunde muligvis bruge Vinen som godt Blod direkte ved Messen. Bergamaskeren jublede himmelhøjt og raabte:

— *Proviamo*, lad os probere.

Altmann fortrak Munden en Smule.

Den tykke Vinhandler tappede en Liter af den sorte, stærke, lidt sødlige Dalmatiner. Den gjorde snart sin Virkning paa Altmann, der lod sin Tenor lyde under det hvidtede Rums gamle Krydshvælving.

Han sang: Du er rig, Du er dejlig, o Syd med en vis merkantil Smørklang. Saa stemte

Italieneren med en kastratagtig høj Stemme i med: „Leonora addio“ af „Il Travatore“, og Handelen gik i Stand, som det syntes til gensidig Tilfredshed. Dalmatineren afløstes af et Glas af Tirols bedste Vin, den hvide Terlaner. Men da pirrede Helga ved sin Ven, der blev hende vel blankøjet.

Han adlød, og de steg til Vogns, efterat hun havde gjort opmærksom paa en Fejl i Additionen af Beløbet, som Italieneren havde gjort just ikke til Tab for sig selv. Han brummede:

— *Un Diavolino, questo ragazzino, è un abbacchista grandioso.* Det er Satan til lille Fyr, han er en storartet Regnemester.

Aloys, der havde faaet udskænket en Ordinario *à discrétion*, saa han blussede om Kap med Vinen, tronede støt paa Bukken, leverede et Knald som et lille Revolverskud, og ad Byens gnistrende Stenbro fór de „to smaa Katte“ afsted i flyvende Fart.

Heimdal sprang højt og satte i med en Gøen, saa at man skulde tro, den brave Hund havde været med til Vinprøven.

Det var begyndt at blive mørkt. Altmann saa' underlig træt ud og sank sammen i Sædet.

Han havde jo været i Aktivitet den hele Dag, og nu kom Reaktionen. Helga havde længe forgæves søgt at holde hans Vinlyst lidt i Tøjle, men selv om han rettede sig efter hendes Formaninger, naar hun var tilstede, drak han i Smug paa de mange Kroer og skyllede altid sin Dag ned

hjemme med Pilsener og Kognak. Hun var angst for hans Helbred og mindedes ængstelig hans tidligere Brystsygdom. Han vaagnede imidlertid en Stund, før de kørte over Broen nedenfor Bjergvejen til Katzenstein, tog et langt Gab og syntes at være helt ædru.

Alle i Huset var, syntes det, gaaede til Ro. Kun Francesca var bleven oppe og hilste sin Herskerinde med Haandkys. Hun lyste Herren og Fruen ind i Vaabenhallen, hvor Brød og Smør stod serveret med afskaaret koldt Paalæg samt Kognakskaraflen og to store Flasker Pilsner. De fortærede alt med god Appetit.

— Tak, lille Francesca, sagde Helga og skænkede hende et lille Glas Kognak, som hun tømte ret færdigt. Hun var lært til det af sin Frue.

Da de var blevne ene, aabnede Altmann Glasfløjdørene til en lille Veranda lige ud for Vaabenhallen.

Et glimrende Maaneskin var drysset hen over Egnen. Paa den anden Side af Etsch, der af og til glitrede op som en Sølvmasse, rejste sig de mægtige spidstakkede Bjerge. Blege stod Stjernerne paa en Himmel af det sarteste Lysegrønt.

De snedækte Toppe laa i en majestætisk Ro. Deroppe maatte al Liv være krystaliseret i iskold Storhed, alt være væbnet i utilgængelig Afsondrethed. Maaske der kunde lyde et Fugleskrig, eller til sin Tid Bulderet af en nedstyrtende Snemasse, eller Knagen ved Bristningen i en Gletschers Is-

harmonika. Men for Øjeblikket var enhver Lyd Fantasiens Værk.

Nærmest udenfor i den terrasseformige Have laa alt mildt og blødt. Buske og Træer kastede lange Skygger over Gange og Plæner, saa tydeligt tegnede, at Figentræets Blade afsatte deres tungede Rande. En fin, usigelig liflig Duft flød fra de store Grupper Nerier og Rhododendron i den maanelyse Vaarnat.

Altmann sank hen i en Slags mystisk Samvær med Naturen. Taarer piplede sparsomt som Draaber af en Isrevne gennem de halvt lukte Øjenlaag. Ubevidst havde hans Hænder foldet sig, og han hviskede uvilkaarligt:

— En saadan Nat føler man sig nærmere ved Gud.

Helga, som alvorlig havde betragtet ham, blev ægget til Modsigelse og spurgte kort, halvt irriteret:

— Hvorfor det?

Altmann var mindst af alt beredt paa at svare. Han tænkte sig om og sagde:

— Gud maa være den evige Hvile.

— Snak. Gud er Livet, og Livet er det evige Arbejde. Du snakker, ligesom min afdøde Polak talte om Nirvana. I det skulde vi, mente han, drukne som Kattekillinger, men selv tør vi ikke gøre det. Men han var syg, den Stakkel, egenlig mente han ved det Ord kun Smertefrihed. Var jeg uhelbredelig syg og berøvet min Arbejdsevne,

ja saa skulde jeg selv søge hans Paradis ved Hjælp af en Revolverkugle.

— Du tror ikke, det er nogen Synd?

— Gud, hvor det interesserer mig lidt, det Spørgsmaal, som overhovedet alt, hvad der lugter af Religion. Det er det ørkesløseste af Verden at grunde paa saadanne Ting, man grunder sig dummere og dummere. Hør nu: Da jeg gik paa Kursus og lærte Religion af en Teolog, der nok nu er Professor i København, fortalte han os om, hvorledes en af Treenighedens Personer havde gjort sig til Menneske og ved sin Død havde sonet alles Synder. Jeg spurgte ham, om han troede, at andre Kloder end Jorden var beboet. Han mente, at det var sandsynligt. Da sagde jeg: Saa er Beboerne dér vel ogsaa Syndere. Hvad mener De med det Spørgsmaal? spurgte han, ligesom anende noget ondt. Jeg svarede: Jo, for i saa Fald maatte jo den anden Person i Treenigheden rejse paa Tournée fra Klode til Klode og opføre det samme Forsoningsstykke paa dem alle. Manden blev rasende og sagde: Slige Ræsonnementer er frække, ugudelige og formastelige. Hold Dem til Kirkens Lære og Deres Bibel, Petersen. Jeg svarede, det forstaar sig, men indvendig: Nej skam om jeg gør.

Hver Gang man bruger sin Fornuft en Smule paa alt det gamle Væsen, saa ramler hele Bygningen. Jeg siger det ud af min egen sølle Erfaring: Arbejdet er Gud, lad os derfor arbejde til vi styrter, og, lad os saa synke i min Polaks

Nirvana. Arbejdet dræber Sorger og gør os stærke til Nydelser. Jeg kan godt nyde denne dejlige Natur dér ude, men jeg kan ikke sidde og lave Religion af den, jeg kan godt lide den gode Kognak der, men jeg vil ikke drikke mig fuld og idiotisk i den. Jeg vil ogsaa nyde Dig. Du.

Hun tog hans Haand, smøgede Frakkeærmet op og strøg kærtegnende sin Haand op ad den stærke hvide Arm og vedblev:

Da jeg som stor Tøs for første Gang saa' Dig i min Faders Butik, blev jeg som ramt af et Lyn. Jeg havde ikke set andet, end hvad der var grimt, sjofelt og dumt. Da saa' jeg Dig i Solskin, ung, stærk og køn. Og det fór ned i mig: Ham vil jeg have. Og Du ser, jeg har naaet, hvad jeg vilde. Gud ske Lov, jeg ikke blev gift med Dig, saa havde Tanken om, at jeg var bunden til Dig ved disse forbistrede sociale Baand snævret mig. Nu er jeg fri, nyder Dig som en forbuden Frugt, kan hjælpe Dig som en god Kammerat. Det er meget bedre. Vil vi ikke mere blive sammen, saa kan vi løbe hver sin Vej.

Det gør jeg, naar jeg ikke elsker Dig mere, men endnu mærker jeg ingen Tegn hos mig til, at det bliver nødvendigt. Den Dag, den Sorg.

— Du giver en haarde Nødder at knække med dine vilde Tanker og frygtelige Ilterhed.

— Vilde Du hellere have, at jeg tænkte som et tamt Dyr? Nej, gamle Heimdal — hun lokkede den store Hund op paa sit Skød og favnede dens

Krop —, til en vis Grad er vi jo tamme Dyr, men inderst inde lurer Rovdyret, og naar det skal gælde, saa tager jeg min Fjende i Struben og skambider ham, som Du forleden gjorde ved Møllerens store Køter.

I Altmanns Udtryk var der en Blanding af Træthed og Eksaltation.

Han stirrede paa Helga og sagde:

— Véd Du, hvad jeg synes, der har været vor Ulykke begge to? Jeg tror, at det er det, som min Broder Traugott prækede saa kedeligt om, og som han ikke havde selv: Det, han kaldte „finere eller højere Dannelse". Vi har villet mere, end vi har kunnet.

Helga saa' paa ham, syntes underlig truffen og sagde:

— Hvad mener Du? Min Polak sagde, at der behøvedes fire Slægtled til den aandelige Uddannelse, der kunde rense et Plebejerblod. Og Gud véd, hvormange Fedtekræmmere, vi har bag os.

— Maaske havde han Ret, den Jødedreng, sagde Altmann mat irriteret, hev sig op og sagde:

— Jeg maa i Seng og sove. Jeg tror, jeg dør af Træthed. Jeg kan ikke mere tænke en Tanke. Især saadant noget.

Han gik ind i Hallen, skænkede sig et mægtigt Glas Øl og slugte det.

Som flygtende i Angst for, at Helga igen skulde begynde at tale, gik han ind i sit Værelse og laasede sin Dør.

Helga gik ind i sit, tændte en Lampe og satte sig ved sit Bord med Ansigtet i sine Hænder, sad længe, sprang derpaa op og sagde:

— Jeg vil rejse endnu i Morgen. Jeg knuges af Kulde.

Hun gav sig til at pakke sin store Rejsekuffert og grundede paa, hvorledes hun skulde faa fat i Francesca.

Da lød der et højt Suk, ligesom et Klageskrig inde fra Altmanns Værelse.

Hun fór gennem Hallen. Døren var lukket. Hun bankede og raabte:

— Wolfgang.

Et Suk og nogle uartikulerede Ord.

Hun tog sin Hovednøgle. Heldigvis havde Altmann indvendig fra taget Nøglen af, hun fik Døren op, men Hjerteslaget bankede hende helt op i Struben. Hun skruede Natlampen op og saa' Sengen helt overstrømmet af Blod og hørte Altmann ralle som en døende.

Hun ringede voldsomt uden at vide, hvad hun gjorde og puslede ved den syge, saa godt hun formaaede.

Langt om længe lød slæbende Trin. Ind traadte Fru Altmann med et Schavl kastet over Natkjolen, og med hende fulgte Frøken van Gelders. Hun var i den senere Tid bleven saa intim med Fru Flora, at de delte Værelse sammen.

Ved Synet af de blodige Lagner faldt de to Damer om paa hver sin Stol. Saa løftede Fruen

med en Kraftanstrængelse sit Hoved og udbrød, idet hun rejste sig:

— Naa, saa vidt skulde det komme, Frøken Helga Petersen, forbandede Djævelskvinde. Nu har De faaet Livet af ham. Pak Dem herfra.

Helga maalte hende med et ligegyldigt Blik.

Altmann fik et Øjeblik sit Mæle. Det lød sagte med Stemmens sidste voldsomt sammenpressede Kraft:

— Det er Jer to Kvinder, der hver paa sin Maade har pint Livet af mig.

Han faldt med Hovedet tilbage og var død.

Kajsa og Francesca kom til, og Helga gav Ordre til at bringe Sengen og Liget i ordentlig Stand.

Fruen sagde til Helga:

— Hørte De, hvad jeg sagde før, Frøken Petersen?

— Ja, men jeg lyder Dem ikke, svarede hun uden at se paa hende.

— De rører ikke min Mand.

— Jo jeg gør.

Og hun tog fat tilligemed Pigerne.

Fru Altmann brast ud i Hidsighedens magtesløse Graad og sank atter om paa Stolen.

Francesca havde paa egen Haand faaet Bud efter Lægen, der boede lige nede ved Slottet.

Han kom og bekræftede: Død af Hæmorrhogi.

Heimdal tudede højt med Hovedet i Helgas Skød. Og hverken Fru Altmanns Kalden eller

hendes og Frøken van Gelders's Forsøg paa at vriste ham løs, frugtede. Han bed endog den sidste i Haandledet. Hun skreg og tyede til Lægen, der forbandt det intetsigende Saar.

Da Helga gik ud af Hallen, fulgte Hunden med hende, efter at den først tudende havde snuset til sin Herres Lig.

De to Damer gik til Fru Altmanns Værelse, græd og skældte Helga ud for hinanden den hele Nat.

Snart samlede de fleste af Pensionærerne sig i Konversationsværelset. Veninden førte Fru Altmann derind, og denne forklarede med højj Graad, hvor ulykkelig hun var, og hvilken Slange Helga havde været. Hver kommenterede dette paa sin Vis. Børnene laa ene i deres Senge og stirrede med vidt opspilede Øjne ud i det af en døsig Natlampe belyste Rum. De forstod intet af det hele, men græd sig i Søvn.

— — — —

XX.

Helga vaagnede brat og saa' sig om. Hun var paa Schloss Katzenstein, og dets Herre var død.

Hun saa' omkring sig, opdagede i Østen svage røde Striber over Bjærgenes Kamme.

Hun rejste sig rask og slukkede Lyset. Da hørte hun en sagte Klagen, og Poter skrabede mod hendes Dør. Hun aabnede.

Heimdal kom ynkelig krybende ind, gik hen til hende og strøg sig op af hende. Den var i Forvirringen atter kommen ind i sin Herres Værelse, som man ikke havde lukket af, men hvor to Liglys var tændte.

Den nappede i hendes Skørt og syntes at ville have hende med sig. Hun fulgte den ind i Dødsværelset, hvor Altmanns Lig laa i den pyntede med fint Linned forsynede Seng. Hunden gik hen og snusede til Liget, vendte sig om og syntes med sine store, sørgmodige Øjne at ville spørge Helga om mange Ting.

Hun rystede paa Hovedet og sagde:

— Alt er forbi, min rare Hund. Det bliver rigtigst, at vi begge gaar samme Vej. For os er Slaget tabt.

Hun tog i dens Halsbaand, den gjorde i Begyndelsen en let Modstand.

Paa Hallens Bord laa Altmanns store Revolver. Jo, den var som sædvanlig ladt.

Heimdal betragtede Helga i den lige frembrydende Dag og lod hende rolig beholde Tag i Halsbaandets Ring.

Hun tog Revolveren i Haanden og lukkede Glasdøren op til Haven. Denne endte ud mod Vejen i et trekantet Fremspring, brat heldende ned mod Dalen, hvor Taagerne kogende hvirvlede sig som i en Kedel.

Helga saa' op mod Bjergtoppene. De laa kolde, svagt badet af det frempiblende Sollys.

De saa' stolte og ligegyldige ud. Hun mindedes, hvor Potocki i sin Tid havde spottet de Digtere, der tillagde Naturen Deltagelse i Menneskenes Sorg eller Glæde.

Nej, de er klogere end som saa, og er der Guder til, skøtter de sig selv ligesom de.

Hun vendte sig ikke om, hvor den lille Borgs Façade strakte sig hvidkalket med sine mange Ruder over Balkonens Balustrade, smilende i Lyset.

Hun rettede uden at tøve Revolverløbet mod Heimdals Strube, rystede ikke paa Haanden, forandrede ikke en Mine, trykkede af, men slog dog

Øjnene ned for Hundens underlige Blik. Den væltede i en stor Blodstrøm ned af det omtrent 40 Metre høje Affald. Saa satte hun Løbet mod sit venstre Bryst og fulgte efter den.

Af Slottets Besætning var Francesca sporløst forsvunden.

